

የኮከበ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሥ

የምሥራታ 75ኛ

ዓመት የአስማዝ

ኢየሱስ ሰዩ

መጽሔት

ሚያዝያ 27/28

1999 ዓ.ም

2007

የመጽሔት አዘጋጅ

አቶ አስፋው ዳምጤ

ሌይአውት ዲዛይነር:- ሚካኤል ዋቅቡሽ

ርዕስ

ገጽ

1. የአዘጋጁ መልዕክት	2
2. የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊ ዴሞክራሲ መልዕክት	3
3. ... ከ35 ዓመታት በኋላ	10
4. የመጀመሪያው የት/ቤቱ አስተዳዳሪ	11
5. ትዝታ በጨረፍታ	13
6. ኮከበ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሥ ት/ቤት 1924-1999	15
7. ኮከበ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሥ ት/ቤት የአንድ የቀድሞ ተማሪ ትዝታ	18
8. የኮከበ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሥ ት/ቤት የሙዚቃ ባንድ ትዝታ	21
9. የዕውቀት አምባው ትዝታ	24
10. ድብልቅልቅ (ግጥም)	26
11. ከፍቶ ማሕደራችን	29
12. ኮከበ ጽባሕ እና የሰነድ-ቲንግ ትውስታዎች	31
13. ትውስታዬ	35
14. ኮከበ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሥ (ግጥም)	37
15. የኮከበ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሥ ት/ቤት የቀድሞ ተማሪዎች ማህበር	38
16. ግጥሞች	40

ከሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባላት በከፊል

የሥራ አስፈጻሚ

ኮሚቴ አባላት

1. አስፋው ዳምጤ ሲቀመጥበር
2. ዶ/ር ታደሰ ዓለሙ ም/ሲቀመጥበር
3. ታምሩ አምባቸው ዋና ጸሐፊ
4. አንዳለ ሃይለማርያም ሐሳብ ሹም
5. ብርቅነሽ ቡርቃ ገንዘብ ያሻ
6. ጌታቸው ቢጋሻው የውስጥ ሎጂስቲክስ
7. ጸጋዬ ድንቁ አባል

የክዝጋጃ መጠከከት

ውድ ስንባቢያን በኮከበ ድባሕ የሰጠውን ሲባቢያ በዓለ ስንኳን በሠላም ሰደረሳችሁ።

በመሠረቱ፤ የአንድ ትምህርት ቤት የተለያዩ የዘመናት የቀድሞ ተማሪዎችን የሚያስባሰብ ማኅበር ተመሥርቶ፤ የተዋጣ እንቅስቃሴ አድርጎ ወደተነሣበት መሠረታዊ ግብ ለመድረስ ቀላል አይደለም። ልምዱና አርአያ ሊሆኑ የሚችሉ ብዙዎች በሌሎች በሀገራችን ደግሞ፤ ነገሩ ይበልጥ የሚከብድ መሆኑ ግልጽ ነው። ማኅበሩ ተፈጥሮ የሚንቀሳቀስበት አጠቃላይ ማኅበራዊ ዳራም የራሱ የሆነ አዎንታዊ (እና አሉታዊ) አስተዋጽኦ እንዳለው አነጋጋሪ አይሆንም።

ይሁን እንጂ፤ በአንጻራዊ ደረጃ የኮከበ ድባሕ-ቀ.ጋ.ሥ ት/ቤት እጅግ ዕድለኛ ናት። ምክንያቱም፤ ምንም እንኳን የቀድሞዎቹም ሆነ የጎሳዎቹ ተማሪዎቿ ባዳሪ ተማሪነት በመቀማጠልና በእንክብካቤ የተማሩ ባይሆኑም፤ በረቀቀ መንገድ በፍቅራዊ ክትባ የሸገገቸው ይመስላል። ለትምህርት ቤታቸው ያላቸው ፍቅር ከፍተኛና የሚያስቀና የሆነ የቀድሞ ተማሪዎች አፍርታለች። ይህ ደግሞ በኢትዮጵያ ውስጥ በየትኛውም ክፍል የሚኖሩትን፤ እንዲሁም ከሀገርና ከወገን ርቀው በባዕድ አገራት ያሉትንም ሁሉ የሚያጠቃልል ነው።

እጅግ ብዙዎቹ፤ የትም ሆኑ የት ምን ጊዜም የቀድሞ ትምህርት ቤታቸውን ዘወትር ያስባሉ ፤ ስለርሷ ሁኔታ ያጠይቃሉ። ከውጭ ሀገራት ለተወሰነ ጊዜ የሚመጡ ወደ ትምህርት ቤቱዋ ሄደው ይገባሉ። ስሜታቸው ተቀስቅሶ ልባቸው ተነክቶ ይመሰላሉ።

ለቀድሞ ትምህርት ቤቱ ምን ላድርግላት እያሉ ራሳቸውን የጠየቁ ጥቂት አይደሉም። ነገር ግን ትምህርት ቤቱዋ የትምህርት ጥራትዋ የተጠበቀና የመማሪያ አካባቢዋ ለዚህ ተግባር ምቹ እንዲሆን ትርጉም ያለው አስተዋጽኦ ለማድረግ ፤ በግልና በተናጠል አይሆንም። ይህ ሊሳካ የሚችለው ፤ ዐቅምን በማሰባሰብና በአንድ ጠንካራ ማኅበር አማካይነት ሲሆን መሆኑ በሁሉም ዘንድ የሚታመን ነው። በመሆኑም ፤ ከጥቅምት 1996 ጀምሮ ሕጋዊነትንና ዕውቅናን ያገኘ የኮከበ ድባሕ - ቀ/ጋ/ሥ (ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ) የቀድሞ ተማሪዎች ማኅበር ተመሥርቶ በመንቀሳቀስ ላይ ይገኛል።

ይህን ማኅበር እውን ለማድረግ ብዙ የቀድሞ

ተማሪዎች (አሁን በሕይወት የሌሉ ጭምር) ያላለሰ ጥረት አድርገዋል። ብዙ መሥዋዕትነትም ከፍለዋል። በቀላሉ ህልውናውን ያገኘ ማኅበር አይደለም። የሒደቱ የተሟላ ታሪክ እስኪጻፍ፤ በዚህ መጽሔት ውስጥ ጥቂት ለማንጸባርቅ ሞክረናል።

የማኅበሩ ተግባራዊ እንቅስቃሴ ግቦች በሁለት ዐበይት ነጥቦች ይጠቃለላሉ። የመጀመሪያው፤ ማኅበሩ በሀገር ውስጥም ሆነ ከሀገር ውጭ ላሉ የቀድሞ ተማሪዎች መገናኛ ማዕከል ሆኖ፤ የተለያዩ ትውልዶች የሚገናኙበት፤ የሚተዋወቁበትና ስለ ትምህርት ቤታቸው የአሁን ፍላጎት፤ የወደፊት እድገትና ሒደት የሚወያዩበትና የሚመክሩበት መድረክ መሆን ነው።

ሁለተኛው ፤ በሀገር ውስጥም ሆነ በውጭ ያሉ የቀድሞ ተማሪዎች ለትምህርት ቤታቸው የሚያደርጉትን ማንኛውንም የዐይነትም ሆነ የገንዘብ አስተዋጽኦ በማስተባበር ለታለመው ግብ እንዲውል ማስተላለፊያ አስተማማኝ መሣሪያ መሆኑ ሲሆን፤ እጅግ ላቅ ብለው ቋሚ ለውጥ የሚያስከትሉና ከባድ ችግር የሚፈቱ አስተዋጽኦዎች ለሚያደርጉ የቀድሞ ተማሪዎች ተገቢውን ዕውቅና እና የዘላቂታ መታሰቢያ እንዲያገኙ ማረጋገጥ ነው።

ይህን የትምህርት ቤቱን የምሥረታ 75ኛ ዓመት የአልማዝ ኢየቤልዩ በዓል ከትምህርት ቤቱ ሁለት የአስተዳደር ዘርፎች ጋር ማኅበሩ በትብብር ያዘጋጀው ነው። የበዓሉ መከበር በሀገር ውስጥና በተለይ በአዲስ አበባ የሚኖሩ እስከ ዛሬ ወደ ማኅበሩ ያልመጡትን የቀድሞ ተማሪዎች ጭምር ለመሰብሰብ መልካም ዕድል ይፈጥርልናል ብለን እንገምታለን። ይኸም ለወደፊት እርምጃችን ተጨማሪ ጉልበት ያስገኛልናል ብለን እናምናለን።

መጽሔቱዋ ስለ ትምህርት ቤታችን የቀድሞ ታሪክና ሁኔታ ብርሃን የሚፈነጥቁ ጽሑፎች ይዘላች ብለን እንገምታለን። በነዚህ ጽሑፎች ቀስቃሽነት ለወደፊት የተሟላ ታሪክ ለመጻፍ የሚያስችሉ መረጃዎች እየላትም ሆኑ ሌሎች ይሰጡን ይሆናል ብለን ተስፋ አድርገናል።

ከተደረጉልን የጽሑፍ አስተዋጽኦዎች መካከል፤ በተለይ በዚያ በቀውጢ ወቅት ትምህርት ቤቱን ይመሩ የነበሩት፤ የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊ ዲሞክራሲ (ርእሰ መምህርን) የአቶ አማረ ጉልላትን መጥቀስ ተገቢ ነው። ምክንያቱም ከውስጥ ከከበ ድባሕ አንጻር፤ ጥቂት ወጣ ብሉ ከትምህርትና ሥነ ጥበብ ሚኒስቴር እንጻርም ሁኔታዎችን ለማየት የቻሉ ነበሩና።

ፖረቱጋል	ግድባ ጽ/ፊ	በግንባር ክብር በዓል ላይ
የትምህርት ቤቱ የቀድሞ	ማህበረ ተረፈ	ዘገየቱን በጽ ያቀረበው
የግራ ህሀንው የግድባ ጽ/ፊ	ተስፋላ ታሪክ	ልላው የት ቤቱ የቀድሞ
ባንድ ለግንባር ዓመት	ከበባች አብዩ	ተማሪ ይስጣሉ ባንጃው
የትምህርት የትም ቤቱ	ጌትሽ ማሞ	ፖረቱ አስፈጻሚ ይማሉው
ፖረቱጋል ክብር በዓል ዘገየቱ	በተልላዊ (ቤተ)	ልባዊ ፖረቱጋልውን
የግራ በግንባር	የግራ ተረፈ	ያቀርባል።
አስተዋዕሉ የበረከቱ አባላቱ	ከበባው ገዳ	

እንዲሁም ታዲያ ገቡ፤ ለማኅበራችን ያደረጉትን ፈርሮ ብዙ ድጋፍ ታል አይበቃውም።

የ'የት/ቤቱ' የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊ ዲሞክራሲ መልእክት

ማኅበሩ ሕጋዊነቱን በይፋ አሳውቆና የአባሎችን ግንኙነት አጠናክሮ ዓላማውን ከግብ ለማድረስ በተንቀሳቀሰበት ወቅት የወደፊት ጥረቱ እንዲሳካ ድጋፋችን ምንጊዜም የማይለየው መሆኑን ክልብ እንገልጻለን።

ለሰው ልጅ የሥልጣኔ ዕድገትና መሻሻል የመጀመሪያው መሆኑን ረታዊና አስፈላጊ እርምጃ የጥበብ ምሥረታ እንደነበር ከታሪክ እንረዳለን። የግለሰብ የተናጠል ጥረት በማኅበራዊ ተሳትፎ ሲታገዝ ውጤቱ ለዘላቂ ተስተማማኝ ይሆናል።

ቅርስ በራሳችሁ ተነሣሽነት ዘመናዊ በሆነ ሥርዓት ማኅበር መሥራታችሁ የዕውቀት ምንጭ ት/ቤታችሁን ሳትረሱ በማስታወስ ተመልሳችሁ በመለባለብ የሚጠበቅባችሁን ለመፈጸም በመተባበራችሁ በአሁን ጊዜ በት/ቤቱ ውስጥ በሚገኙትና በቀድሞ ተማሪዎች መምህራን ወላጆች ትመሰግናላችሁ።

ዐፄ ኃይለሥላሴ ለዙፋን በብቁበት ዓመት ማግሥት ይህንና ሌሎችን ት/ቤቶች በተከታታይ ሲከፍቱ የንግግራቸው መግቢያ "እናንተ ተማሪዎች እንደ መራት አስተማሪዎቻችሁ እንደገባራ ትምህርት

አቶ አማረ ጉልላት

መጠበቅ፣ የሕዝብ ጤና አጠባበቅ የወንጀል መከላከል የሳይንስና ቴክኖሎጂ ሚናና ባህላችን ዘመናዊ ልማታችንን በማይጸረር መልኩ ት/ቤት እንዴት እንደሚያስገነዝብ በምታደርጉት ተሳትፎ የሚያስፈልጋችሁን ጊዜ ሐሳብ ጉልበትና ገንዘብ ለመሸት ማኅበራዊ ጥረታችሁ ጉልህ ድርሻ ይኖረዋል።

ሆኖም ማኅበራት የተመኙትን የህል ፍሬ ለማምጣት ካሰቡት ጊዜ በላይ እንደሚወስድባቸው የታወቀ በመሆኑ በዚህና በመሳሰሉት ጊዜያዊ ችግሮች ምክንያት ተስፋ አለመቀረጥ ያሻል። ከሁሉም በላይ ዋጋ የምትሰጥዋቸውና መሥዋቸታችሁን የሚጠይቁት፡-

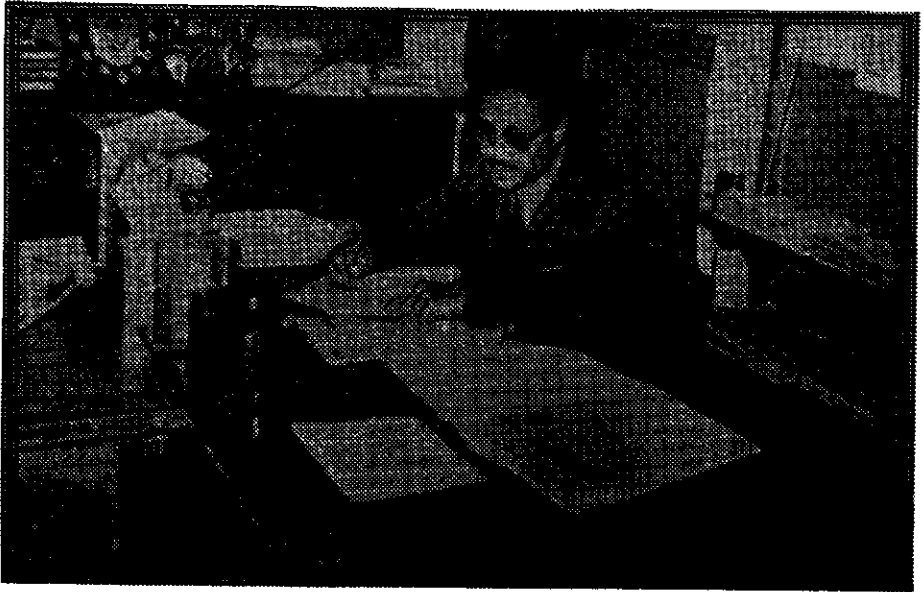
1. በማኅበራችሁና በት/ቤታችሁ መካከል ያለውን ግንኙነት የማነቃቃትና የማጠናከር ራዕዮችሁ እውን እንዲሆን።

2. የማኅበራችሁ አባላትና የተባባሪዎቻችሁን ልዩ ልዩ ስጦታና የሐሳብ አስተዋጽኦ በመጠቀም ት/ቤታችሁ በሚገኘው የጥናትና ምርምር ተግባር ከዚህ ቀደም በግንባር ቀደምትነት በተማሪዎቹ ክፍተኛ ውጤት ክብር ወሰን የታወቀበትን ባህልና ዝና እንዲያደስ ለጉልህ ሥራ ክንውን እንዲበቃ ያልተቆጠበ ድጋፍ የማድረግ ተልእኮአችሁ እንዲሳካ።

3. ለማኅበራችሁ አባላት ደገነነት ለት/ቤታችሁ የትምህርት አቀራረብ ጥረትና ምንጊዜም ለሚጠብቀው የውድድር ግጥሚያ ጥሪ ግፊት የማድረግና ጥብትና የመቆም ግዴታችሁ።

በመሆናቸው ጥረታችሁ ሁሉ ለእነዚህ አሁኑክ ጸጋ እንዲባርክላችሁ በሙሉ ልብ እንመኛለን።

በመጨረሻም የት/ቤታችን 75ኛ ዓመት አዋቢሊዩ በዓል በሚከበርበት ወቅት በደመቀ ሥርዓት ለማኅበር እንደአንድ ድርጅትና ለአንድ ታላቅ የሥራ ክንውን ፕሮግራም መሳካት ተነሳሥታችሁ አበረታች እንቅስቃሴ በማድረጋችሁ ጥልቅ ምስጋናችን ይድረሳችሁ። ■

ለሰዎችም የአባቶቻችንንና የእናቶቻችንን ባህል ስናስተውስ በቅዱሳን ለማዕታት ሥም ማኅበር ሀይመው፣ ዳቦ ቅርሰው፣ ዕዋ ጠጥተው፣ የወዳጅነት ቃል ኪዳን ገብተው፣ እንድንታቸውንና ፍቅራቸውን አዳብረው ያልተጸፈ ሕግ በመከተል የሚገኘውን ችግር ይወጡ ነበር።

በዚህ ዐይነት ክብቶች ልምድ ተነሥተው "ድር ቢያብር አንበሳ ያስር" "ዕድር ለንጉስ ያስቸግር"፣ "ምሳ ለሚ ለአንድ ሰው ሽኩሞ ለንምሳ ሰው ጌጡ" የመሳሰሉትን ምሳሌዎች ከትውልድ ወደ ትውልድ በማስተላለፍ ቀምነገሮችን አውርሰዋል።

እናንተም ዛሬ ከወረሳችሁት

እደመሰክም ዘር ናቸው ብለው እንደነበር የሚታወስ ነው።

አሁንም እናንተ እንደመራት፣ መልካም ዘር ዕውቀትን ከገበሬዎች አስተማሪዎቻችሁ ተቀብላችሁ ውጤታማ ፍሬ እፍርታችሁ በአገራችንና በውጪው ምዕራባዊ አለም ተናገራችሁ፣ የሥራ ልምዳችሁን አካብታችሁና በልጆቻችሁ የት/ቤታችሁን ችግር ለማቃለል በጥበብ በተነሣላችሁበት ወቅት አፈታችሁ አያሌ የወቅቱ ጥያቄዎች ተደቅነው ለመፍትሔ ይጠብቋችኋል።

ከነዚህ ውስጥ፣ ለምሳሌ፣ የትምህርት ሥርዓቱና ጥራት፣ የሥነ ጥበብ መዳበር፣ የሥራ ክብርነት፣ የሌሎች ልጆችን ክብር

በአፄ ምኒልክ ተጽዕኖ
ተረጎሞ ተገባር ተጽዕኖ

ኮከበ ጽባሕ የትውልዶች አገልጋይ

የግለሰብ ራሱ ለገደቡ አረኛ
አገደሚታየው
ለትግዢትኛም ኮከብ በራሳቸው።
በምራሱ ሞላማ ለተጋረደው ሰው
ክርስቶስ-ኢየሱስ በልጅ ተመስሎ
ፍትረ አውነተኛው
ከተኛበት ቦታ ከተሰወረበት
ብልሆኑን ሰዎች መርቶ አንዲመጣለት
አቋርጦ ሌሊቱን የድንቁርናውን
አብርቶ እንዲመራ ለሰው ጎዳናውን
የዘላለም ሰላም የሚያገኙበትን
ኮከብ ላዘገው የሥነጥረቱን

ኮከብ ጽባሕ ምላሌው ብርሃን ነው
የሐንሰ በወንጌል በራሱይ ጥንት
አንዳበረው
ለዘላለም ወጣቶች ነትተው ከፍ ብርሃን
በትጋት ከሻቱ ማን መሆናቸውን
በውን ይረዳሉ በእግዚአብሔር አምላካ
መፈጠራቸውን።
ጥንትም የነበረ አሁንም አንዳለ
ወደፊትም ያው ነው
ዕውቀትና ጥበብ የመጀመሪያው
እግዚአብሔር ምግዛት ለሁሉም
ምንጭ ነው።

አንድ የትምህርት ተቋም ዕ
ድሜ 75 ዓመት ሲደርስ፤ የቦታውን
ሁኔታና የዓመታቱን እጅግ አስደናቂ
ድርጊቶች በይፋ በአደባባይ ለሕዝብ
ለማስታወስና በመጠንም ቢሆን
ሊሰማ የሚችለውን የሕዝብ ኩራት
ለመግለጽ ከዚህ የተሻለ አጋጣሚ
ሊኖር አይችልም።

በቀድሞው ሰያሜ የኮከብ
ጽባሕ ቀ.ኃ.ሥ.ት/ቤትን ምስረታና
ጉዞ ይበልጥ ለመረዳት በኢትዮጵያ
ታሪክ ውስጥ ለዘመናት ጉልህ ሚና
ከተጫወተው ከትምህርት አንጻር
በመነሳት፤ ት/ቤቱ በኢትዮጵያ
የትምህርት ዕድገትና መስፋፋት የተ
ወጣውን ድርሻ ከብዙ ጥቂቱን
አናስታውሳለን።

1 የቦታው ምንጭ

አዲስ አበባ ለሞና ከተማነት
በትመርጥ ቀበና ክፍል ከተማ ደግሞ
በአየሩ ተስማሚነት በቀበና ወንዝ
ቅርበትና በቦታው ስልታዊ ከፍተኛነት ተ
መርጦ የንጉሠ ነገሥቱ ባለሥልጣናትና
ሠራዊቶቻቸውን በዙሪያው የሰፈሩበት፤
የመንግሥት መሥሪያ ቤቶችና የወዳጅ
አገሮች አምባሊዎች የተሰበሰቡበት ተ
መራጭ ቦታ ነበር። ገና አራዳ ሳይቆ
ረቆር በገጸ-ምድር ከወደ ምሥራቅ
ቢገኝም የዘመናዊነት ራራ ፍንጥቅ
ያለበትና የከተማው አንቅስቃሴ ማዕከል
እንደነበር ይታወቃል።

ኮከብ ጽባሕ በዚህ ተመራጭ
ቦታ አጠገብ በቀበና ወንዝ ዳር፤ በመስኮ
ትጽ በጀርመን አምባሊ መሐከል መተ

ከሱ በምርጫ እንዲ በአጋጣሚ አልነበ
ረም። የቀበና ወንዝ ውሃ በተዘቃዛቱ
በጥራቱና በጣዕሙ ከእንጦጦ ተራራ
ሸንተረር እንደሚወጡት የምንጮች ውሃ
ጥም አርኪ ከመሆኑም በላይ ዓመቱን
መሱ ባለማቋረጡ ተመራጭ ነበር።
የቀበና ድልድይም የተሠራው ከአዲስ
አበባ የመጀመሪያው በመሆኑ ነው፤ የከተ
ማዋ ማእከል በየጊዜው እየራቀ በመሄድ
ግርግሩ የወጣቶችን ቀልብ ስቦ
ከትምህርታቸው እንዳያዘናጋ ተስማሚ
አጋጣሚ ሆኖአል።

2. የጊዜው መንፈስ

«ወልድዎ እምነ ዕስከ ገረያ ለክ
ለጥበብ ወእስከ ትረስዕ ትረካባ። ልጄ
ከሕግንነትህ ጀምረህ ትምህርትን ውደዳት
ምን ልታደርግልኝ ልውደዳት ትለኝ
እንደሆነ ከወደድካትስ እስከ ዕድሜ ልክህ
ድረስ በትረፋህ ታገኛታለህና»። መጽሐፍ
ሲራክ 6-18 እኔ ኃይለስላሴ በአልጋ
ወራሽነት ጊዜ በ1917 ዓ.ም ካሳተመኝ
የተጠቀሰ/

ድሮ ገና ዘመናዊነት ሳይታሰብ
በታሪክ ጅረት ውስጥ የትምህርትን
ፍላጎት ስናስብ በቤተሰብ ደረጃ ተጀምሮ
ወጣቶች ከዕለት ውሉአቸው ከአረኝነት
መልስ ጀምሮ ልትጠልት ሊል ጀምሮ
እስከምሽት ባለው ተመራጭ የመዝናኛ
ጊዜ የተረትና ምላሌ ትረካ የምገብ ገበታ
ላይ ውይይትና የወንጌል ገባብ
ከማዳመጥ አያልፍም ነበር። ይህ
በሰፊው የተለመደ ለትምህርት ያለ
መንገድ የመላው ሕዝብ ነጭ አንዱ
ገጽታ ነበር። እንደጊዜው ሁኔታ በተለየ
አመለካከት የያንዳንዱ ትውልድ መንፈስ
በትምህርት ላይ ያንጸባርቃል። የነጭጽ
የትምህርት ፍላጎት ተለይቶ ጎን ለጎን
የሚወርድ ሳይሆን እንደ ሥነጥበብ፤
መዘረብ፤ ስፖርት፤ወዘተ፤ በመሠ
ረቱ ሁሉም ከነጭ ጋር የተዋሐዱ
ናቸው። የነጭ መሻሻልና የትምህርት ዕ

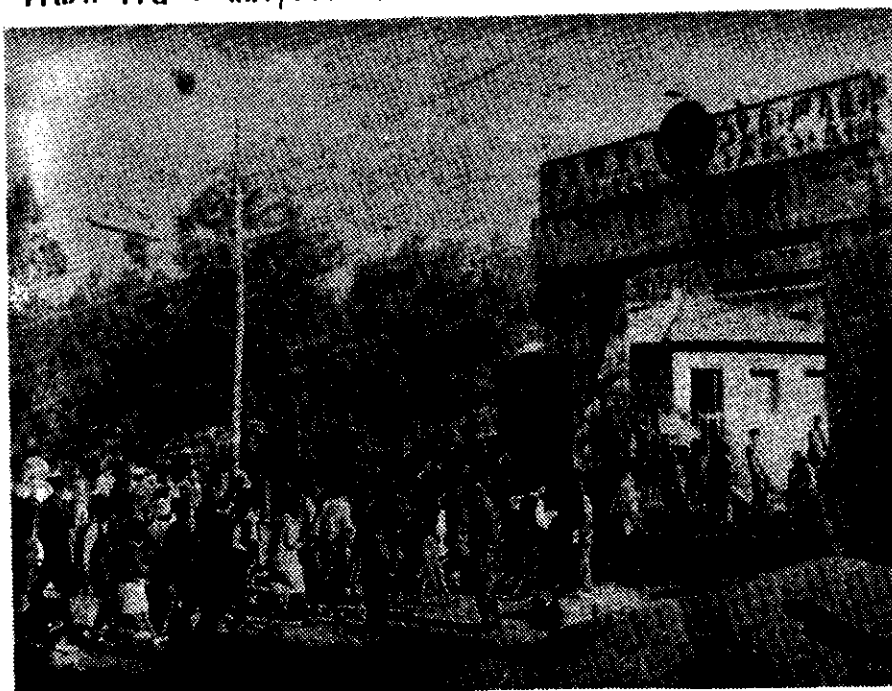
ድገት በተመሳሳይ እርስ በእርስ
በመደጋገፍ ይንቀሳቀሳሉ ነጭ ሰውን
አያስተማረ ትምህርትም ነጭን
ያሻሽላል።

ከንጉሥ ሰለሞን እግዚአብሔርን
የማምለክ ሃይማኖት ቀስማ ወደአገሯ
ያመጣቸው የንግስት ሳባ መንፈስ በየጊዜ
ው በነበሩት ነገሥታት አድሮ፤ በክርስትና
መምጣት ታድሶና ዳብሮ በዐላ ቴዎድሮስ
የቲክኖሎጂ ፍላጎትና መከራ ተንጸባርቆ
በዐላ የሐንሰ መንፈሳዊ ጥረት ተጠናክሮ
በዐላ ኃይለ ሥላሴ ተስፋፍቶ በሠለጠነ
አገሮች የትምህርት ይዘትና ቅርፅ የተ
ደራጀው በዘመናችን የምናውቀው
የትምህርት ሥርዓት ይገኛል።

የአድዋ ድል ባለቤትና የፋሺስት
ወረራን ተከላካይ ጆገኖች ትውልዶች
የፈጠረውን ትምህርት ስናጤን ስሜ
ታችን ይቀሰትላል። ይልቁንም ያወ
ረሱንን ዘላቂ አርአያነት ባካናውነት ጊዜ
አቅራቢያ ለተወለደው ስሜታችን
ጥልቅ ሆኖ ይገኛል።

በሕይወታቸው ጉልህ ሚና የተ
ጫወተው ትምህርት በቤተክርስቲያን
የበላይ ጠባቂነትና ድጋፍ መንፈሳዊ
ምሁራን ፍጹም በሆነ የአገልጋይነት
ስሜት ምግባቸው ጥራጥራ ልብሳቸው
ደበሉ ለዓላማዊነት እጅ ሳይሰጡ
የትምህርቱን ፕሮግራም ከአእምሮአቸው
ወደ ተማሪው በቃል አስተላልፈው፤
ብራና የመዳመጥ፤ ብዕር የመቅረፅ
ቀለም የመበጥበት ጥበብን ሠርተው
በማሳየት፤ ቅዱሳን መጽሐፍትን እየተ
ረጎሙ በማስተማር የአገር ቅርስ
የሆነውን የዕውቀት ፋና ከትውልድ
ትውልድ አሸጋግረው አውርሰውናል።

አብዛኛው ሕዝብ ወንጌሉ የሀገሩ
ሰላምና ብልጽግና መሠረታዊ መመሪያ
ሰለሆነ ያን ዕውቀት በቃል ብቻ
ሳይሆን፤ በተግባር ለማቆየት፤ ማገኛውንም

መሥዋዕት ለመክፈል ምንጊዜም ዝግጁ መሆናቸውን ለማረጋገጥ የእምነት ቃል በሚነበብበት ጊዜ እንዲህ የጦር ትጥቃቸውን እንደያዙ ይገኙ ነበር። ሌላ መጽሐፍት ስለአልነበራቸው ቃሉ ድንግል መሬት ላይ እንደወደቀ የህል በውስጣቸው ሠርጸ፣ በንግግራቸው መሐል መጠቀማቸው የተለመደ ነበር። ኑሮአቸውን በዚያው መንፈስ ለመምራት ይጥሩ ነበር። ባሕርያቸው በቀምነገ ረኝነት የተሞላ ስለ ነበር፤ ሁለቱን መሠረት ሐሳቦች፣ አለባቶች መታዘዝንና በጎ ተግባርን እስተምረዋል። ከንጉሥ ሆነ ከሌላ መሪ የሚጠብቁት አባታዊ ርኅራኄ ወንድማዊ ተወዳጅነት፣ መልካም ጌትነትንና ታማኝ ወዳጅነትን ነበር። ሕይወታቸው ያላቸውን ሀብትና ችሎታ የሚያውቁበት ጉዳይ እንደሆነ ይቆጥሩታል። ልብ በሚማርክ ቅዱስ ተግባር ላይ አውለውት የቅዱስ ተግባር ጠላት እንደሆኑ የሚቆጥሯቸውን በጦር ሜዳ በድፍረት ጠላትን ቀጨ በሃይማኖት ጽኑ በመንግስት አመራር የማያወላውሉ በሃይማኖት ጉዳይ ለሚቀርቧቸው ግን ሩህሩህና ደግ አሳቢ ነበር።

በሃይማኖት ጉዳይ የሚመሩት በተራቀቀ ዕውቀት ሳይሆን በክርስቶስ መለኮታዊ ምሳሌ ባሕርይን ለመቅረጽ ባላቸው እምነት የተፈጥሮ ጽናትና ቻይነት ለው ባሕርይ ውስጥ የሚሠርጹት በምቶትና ያለአንዳች ችግር አለመሆኑን በማመን ነበር።

የትምህርታቸው ዓላማ በጽሑፍ ተዘርዝሮ ባይገለጽም ከተግባራቸው ውስጥ ታዋቂ የሆኑትን እንደምንረዳ፣ ሃይማኖታዊ እምነትን መሠረት አድርጎ በዙሪያው መልካም ጸባይንና በጎ ተግባርን፣ እውነትን ዕውቀትንና ባህልን ያሳለፈ ነበር። እነዚህን ከዘመናዊው የትምህርት ዓላማ ጋር ብናስተያየቸው ለምሳሌ ለዐይነተኛ ባሕርይ መሠረት የሆኑትን እውነተኛነት በምክንያት ላይ የተመሠረተ አስተሳሰብ፣ ራስን መቆጣጠር፣ ሰዓት ማክበር፣ አርበኝነት፣ ትዕግሥት፣ ዲሞክራሲያዊ መንፈስ፣ ትክክለኛነት፣ የሚታዩትን ስንጠላከት ከቀድሞው ጋር ዝምድናቸው ይታያል። የአስራራቸው ስልት የቃል ጥናት ሆኖ ለጊዜያችን የማይበድ ቢሆንም መልእክቱ ግን ለኛ ደርሶ ወደፊትም ይነገራል።

3. ዘመናዊ ትምህርት

አባቶች ባህላቸውን ሳይለቁ ጊዜው ያመጣውን አዲስ ለውጥ ቸል ያለማለት ቁምነገር ስለነበራቸው፣ ጉዳያቸው ሁሉ በቀጥታ የዓለም ዙሪያ ነጻብራቅ መሆኑን ተገንዝበው አዲስ ሐሳብና ማሳበራዊ ለውጥ ሲለሙ ስሜታቸው ተነሣሥቶ ትምህርት የለውጥ ዋና አንቀሳቃሽ ኃይል ሆኖ ስለታያቸው በሃያኛው ክፍለ ዘመን መግቢያ ላይ፣ በዳግማዊ ምኒልክ ት/ቤት ምሥረታ ተጀምሮ

በሚቀጥሉት ዓመታት በተከታታይ ተፈሪ መኮንንና በየክፍለ ለሀገሩ ዋና ከተሞችና አዲስ አበባ ከዘጠ አባሌ /1924/ ፣ እቲጌ መነንና መድኃኒያለም ት/ቤቶች በወንድ ማማችነት ተቋቋሙ። እቲጌ ማይቲ የሴት ልጆች ወላጆች ሥጋትና ጥርጣራ እንዳይሰማቸው ት/ቤቱን ራሳቸው ቤተመንግስት ቅጥር ግቢ ውስጥ አድርገውታል።

ዐፄ ኃይለሥላሴ በዓለም ዙሪያ ጋዜጦች ሳይቀሩ የሰላም ሰው፣ «የዘመናዊነት አርእሮ» ተብሎ ይጠራ የሌለው ታላቅ ሰውነት፣ በአፍሪካ

ክስተማሪዎች መካከል የአንጋፋው የዳጋማዊ ምኒልክ ት/ቤት ምሩቃን ሲሆኑ፣ ተማሪዎችም ከየትም አቅጣጫ በእግራቸው አየኪተኑ መጥተው ከጀማሪ ክፍል ውስጥ የ20 ዓመት ወጣት ከ7 ዓመት ልጅ ጋር ጎን ለጎን ተቀምጠው ይማሩ ነበር።

20ኛው ክፍለ ዘመን ለሀገራችን ጨለማው ተገዢ ብርሃን የመባበት አርጌው በክራል ተጥሎ ወደም ተገልብቶ በፖለቲካ በእስተዳደር ትምህርት በመከላከያ መቶ የሰለጠኑ እየተፈለጉ በሥራ የተ

መሪዎች ታፋሪነት፣ የትምህርት አደላዳይ» «የአፍሪካ አንድነት ድርጅት አባት» ወዘተ እንደተባሉት ሁሉ በራስያቸው 2ኛ ደረጃ በጊዜው እንደሚያስሩ ስለታያቸው ይኸውን «የቀ.ኃ.ሥ 1ኛ ደረጃ ተመላላሽ ት/ቤትም» ተባለ። ይኸው 1ኛ ደረጃ ወደ 2ኛ ደረጃ ከፍ ሲል ሁለቱንም አጣጥሮ «ክብ ጽባሕ የቀ.ኃ.ሥ ት/ቤት» ሲባል ቆይቶ በደርግ ጊዜ የንጉሥ ስም እንዲቀር መደረጉ ሳያሳዝን አልቀረም።

መደቡበት ጊዜ ነበር። ከመንፈሳዊ ይልቅ መንግሥታዊ አመራር በትምህርቱ ረገድ ግልጽ ሆኖ ታየ።

ጊዜው ላይላየን ሰላማዊና ተስፋ ሰጪ ቢመስልም የጦርነት መንፈስ በዓለም ዙሪያ እያንገባበበ ነበር። በ17ኛው ክፍለ ዘመን በገጽሕናዋ ለመታወቀዋ ምክንያት የሆናችን በሽካ የመመገብን ሥልጣኔ ፈልሰፋ ለድፍን አውሮፓ ያሰራጨችው ኢጣሊያ በተመሳሳይ ዘመናዊ ቁሳቁሶችን ለአባቶቻችን በወዳጅነት መልክ በማሳየት ካቀራረበች በኋላ በጦርነት ብቻ ነው፣ ለውዳይተኛ ዓላማውን የሚያሳካው» ብሎ በራሱ መንግስት ሳይቅር በዐመጽ የተነገረውን የሞላሉኝን ወረራ ለመከላከል ከክብ ጽባሕ ለውት ድርጅት ተመልሞ ለውና ሆልጥነው በእውነተኛ አርበኝነት ከዘመቱት ጋር የክብ ጽባህ መምህራንና ተማሪዎች ተሰውተው ት/ቤቱም በመቃጠል የጦርነቱ ገፈት

የመፋካ ከ73

ቀማሽ ዐውድማ ሆኗል። ፋሽስቱ አዲስ አበባ ሲደርስ በንጉሡ ስም የተሰየመውን የዚህ ት/ቤት ምድረ ግቢው ለወታደሮችና ለመከላከያ መስራሪያና መጠለያ ሠራቦት።

4-1 "የካራው" መታሰቢያ ወርቃዊው የትምህርት ዘመን

በነጻነት ትንሣኤ ማግሥት ት/ቤቶች እንደገና ሊከፈቱ በቸርቸል ጎዳና ዳር ቤሳ ሊሉ ገ/ማርያም በተባለው የፈረንሳይኛ ተቋም ቦታ ደጃዝማች ገብረ ማርያም ት/ቤት በሚል ተከፍቶ ጥቂት ከቆየ በኋላ፤ በ1940 ዓ.ም ወደ ቀበና ቦታው ተመልሷል። ከዚህ ጀምሮ የመምህራን ትንብር ከአሜሪካኖች፤ ከሕንዶችና ኢትዮጵያውያን የጥቂት የነበሩ

ረ ሲሆን እያደር አብዛኞቹ ሕንዳውያንና ኢትዮጵያውያን ሆነዋል።

ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት ክስተቶች ጎልቶ የታየው በአውሮፓ በበቀሉ አዲስ የፖለቲካ እምነቶችና የመንግስታቱ ገብረት ተቃውሶ የአዲሱ ዓለም የአሜሪካ ስበት አይሉ በፖለቲካና በሥነ ፍጥረት ማዛን በመድፋቱና የሀገራችንም የውጪ ግንኙነት ወደ ዙሪያው አድልዎ በትምህርቱ መስክ ላይ ለውጥና መሻሻል አስከተለ። ይኸውም የትምህርቱ አሰጣጥ የአሜሪካውን ሥርዓት እንዲከተልና የሀገር በቀል ምሁራን እደፋፋሪ እንቅስቃሴ ማድረጋቸው ነበር።

በፖለቲካው ረገድ በእንግሊዙ ጠቅላይ ሚኒስትር ዋንስተን ቸርችል በአሜሪካው ፕሬዝዳንት ፍራንክሊን ዲሩዝ ቩልትና በፓንክረስትና ሳንድፎርድ ለአገራችን ካደረጉት ውለታ ባላነሰ በጦርነት ወቅት የእንግሊዙ ጀኔራል አርድ ዊንጌቱ አርበኛ ወታደሮችን በማሰልጠን እንደረዳ ሁሉ በትምህርትም መስክ፤ የኮከበ ጽባሐ አሜሪካዊው ዶ/ርፔሪካር ማይክል፤ የተፈረ መኮንን ዶ/ር ማትና የሐረር መድኃኒ ዓለሙ ዶ/ር ዮመር ዊልሰን በውለታቸው ይታወሳሉ።

4.2 የኢትዮጵያ ዘመናዊ ትምህርት ዓላማና ተግባር የባህላችንና የምዕራባውያን ሥልጣኔ ከፍተኛ ተዋሕዶ ሲሆን፤ የምዕራቡን ድርሻ ባፋጣኝ ለማቅረብ፤ መምህራኖችን ከውጭ ማስገባትና ከምዕራቡ ዓለም ከምንጩ የልምድ ትውውቅ ለማግኘት በባህ ምኒልክ መንግሥት እንደተጀመረው ኢትዮጵያውያን ወደ ውጪ ይላኩ ነበር። በየት/ቤቱ ያሉት ሥራ አስኪያጆችና መምህራኖቹ በብሔርና በልምድ የተለያዩ መሆናቸውን የትምህርቱ ፕሮግራም በሕዝብ ፍላጎት መሠረት መዘጋጀቱ ቀርቶ የውጪው ሥርዓት በአማዛኝ የመንጸባረቅ አዝማሚያ ስለታየ፤ የባህልና የአመራሩን ውሸገንብር ለማስወገድ ሁሉም አንድ ወጥ የሆነ ሥርዓት ትምህርትና መርሃግብር እንዲከተሉ በአእምሮ አስተሳሰብ ማዛናዊነት፤ በአካል ጥንካሬ ጤናማ ኢትዮጵያዊ አመለካከት ያላቸውና ኢትዮጵያን ለማፍራት፤ ታስቦ የመጀመሪያው ሥርዓት ትምህርት ዝግጅት ዕቅድ በዶ/ር ፔሪ ካርማይክል ላይ ወድቆ፤ በሳቸው ሰብሳቢነትና የት/ቤቶች ዳራክተሮች አባልነት የ1ኛ ደረጃ ትምህርት (ከ1-6 ክፍል) የመለስተኛ 2ኛ ደረጃ (ከ7ኛ-8ኛ) እስከ ዝርዝር "ሊብራሪ" አቀራረብ ድረስ የሚከተለውን ይዘት አጠቃልሎ ተዘጋጀ።

የአማርኛ የሰነ ጥበብ፤ የሒሳብ፤ የእንግሊዝኛ፤ የታሪክ፤ የመልካዓ ምድር፤ የእጅ ሥራ፤ የሙዚቃ፤ የሰውነት ማጠናከሪያ፤ የግብረገብና የጤና አጠባበቅ። ይኸውም በአገሪቱ ማህበረሰብ ሁሉ የትምህርቱ አሰጣጥ ተመሳሳይና ሊለመድ የሚችል እንዲሆን በአገር ውስጥ ትምህርት ያጠናቀቀ ወጣት በማንኛውም አገር ከፍተኛ ትምህርት ለመቀጠል የሚያስችል እንዲሆን ተደርጎ የተዘጋጀ ነበር።

የት/ቤት ዕውቅና የወሰነው በርእሰ መምህሩና ውጤታማነት ሲሆን፤ በዚህ ረገድ ኮከበ ጽባሐ የታደለ ነበር። ይኸውም ት/ቤቱ እንደገና የመመሥረቱና የእድገቱ ታሪክ ከአሜሪካ በመጡት (የ2ኛው ዓለም ጦርነት ከሁሉ) በዶ/ር ፔሪ ካር ማይክል (በትጽል ስማቸው ካራው በመባል የታወቁ) ተጀምሮ ተከናወኗል። እኚህ የጃንሆይን ትክሻ በወዳጅነት ስሜት እየዳበሱ ት/ቤቱን ያስጎበኙ የነበሩት ባለሟል አሜሪካዊ ሕዝቡ ጥራት ባለው ትምህርት ፍላጎቱንና መብቱን ለት/ቤቱም ዝናን በማስገኘት ምንጊዜም ተፈላጊውን ፈጣን ምላሽ በመስጠት በአደረጉት አስተዋጽኦ አያሌ ተከታዮችና አድናቂዎች ያፈሩ ነበሩ።

ተማሪና መምህራንን ራሳቸው መርጠው በመቀበል የት/ቤቱን ዐይነተኛ የጥራት ቃናን ፈጥረው በሰጡት የ10 ዓመት በላይ አገልግሎት ባስገኙት ውጤት በሕዝብ ዘንድ የማይረሳ ትውስታ ፈጥረዋል።

የሰው ልጅ በሚሠራው ሁሉ አንድም ሳይቀር፤ ፈጣን ለውጥ አምጪ መሪ ያስፈልገዋል። ስለዚህም የወደፊቱን ሐሳብ ራሕይ እውን ለማድረግ ራሱን እንደገና ለማቀድ፤ ለመገንዘብ፤ ለማደስ የሚያስፈልገውን የማንበረሰብ ጥረት በመቀስቀስና በማስገኘት እንደዚህ ያለ ፈጣን ምላሽ የታወቁ ነበር።

ከጊዜአቸው በፊት በአፈ ታሪክ ዝናን ያተረፉት የዝነኛው ካርማይክል ከዚህ ዓለም በሞት መለየት በተሰማ ጊዜ የአባታዊ አምሳላቸው መንፈስ በሚያደንቋቸው የቀድሞ ተማሪዎቻቸው ሐዘን ያንገርብብ ነበር።

4.3 ካርማይክል ያቋቋሟቸውና የመሩአቸው ፕሮግራሞች፡-

1. የ1ኛ ደረጃ ትምህርት /1-6/
2. የመለስተኛ 2ኛ ደረጃ ትምህርት /7-8/
3. የከፍተኛ 2ኛ ደረጃ ትምህርት /9-12/
4. የ1ኛ ደረጃ መምህራን የ1 ዓመት ማሠልጠኛ

ሚ/ር ካርማይክል

(8+1:9+1 10/12+1:11+1)

5. የፖሊስ ደረጃ መምህራን ማህልጠኛ የ4 ዓመት ፕሮግራም /9-12/
6. የዴሞክራሲያዊ የኢንሰፔክተር ሮች ፕሮግራም
7. በየዓመቱ ክረምት ወራት የሚካሄድ የፖሊስ ደረጃ መምህራን ኮርስ

44

የሚታዩት ምህንድስና /ከ12-12/ እዚህ ላይ ሊታወቅ የሚገባው ጉዳይ ሁለቱ መምህራን ማህልጠኛ ፕሮግራሞች የአዲስ አበባ መምህራን ማህልጠኛ ኢንስቲትዩት ተብሎ ራሱን ችሎ ሲቋቋም የሚመለከታቸውን መምህራንና ተማሪዎች ከሙሉ ድርጅቱ ጋር ዳይሬክተሩ ጭምር ተከፍሎ በመሰማራት ከደጃዝማች ት/ቤት በተገባ ረገድ ት/ቤትና በመገናኛ ዘዴዎች ግቢ ተዳብሎ ለአመራሩ በመንከራተት ከተዘዋወረ በኋላ በመጨረሻ ከተቤ (በተደግሞው የቀ.ጋ.ሥ 2ኛ ደረጃ ት/ቤት ሕንጻው ውስጥ) ተዛውሮ በጊዜው እንደሚጠራበት የአዲስ አበባ መምህራን መለስተኛ ኮሌጅ ተብሎ ነበር። ይኼ ኮሌጅ የክርማይክል እና የኮከበ ጽባሕ ፍራ መሆኑ ነው። ክርማይክል ከ10 ዓመት በላይ ነገልገሎ በኋላ ተሰናብተው ወደ ሀገራቸው ሲመለሱ በቦታቸው ተተክተው ሦስት ዓመት የህል የሠሩት ካናዳው ሚስተር ጄ.አ ውድ ያቋቋሙት የንግድ ሥራ ት/ቤት /9-12/ በ2ኛው ዓመት ላይ በድርጅት አስመግላት ምክንያት ካለው መምህራንና ድርጅት ጋር እንጋፋው የገገድ ሥራ ት/ቤት ጋር ተቀላቅሏል።

765

ከጊዜ በኋላ በዓለም ባንክ ከተ ቋቋሙት አጠቃላይ 2ኛ ደረጃ ት/ቤቶች በፊት ኮከበ ጽባሕ፣ ከሞላ ጎደል፣ የመጀመሪያው «አጠቃላይ 2ኛ ደረጃ ት/ቤት» ሲባል ይችላል።

4.5 የትምህርት ቤቱን የውስጥ አስተዳደር በማቀላጠፍ መመሪያ የሆነ

በሚስተር ውድ አመራር የተዘጋጀ

1. ለኢትዮጵያዊያን መምህራን የሥነ ምግባር መመሪያ፣
2. የመምህራን ሥራ መገምገሚያ፣
3. የዕለት የሥራ ፕሮግራም ቅጽ፣
4. የት/ቤቱ ምድረ ገጽ ቦታዎችና የክፍሎች ሥርዓት የሚያመለክት ፕላን፣
5. የት/ቤቱን አስተዳደር መዋቅር፣
6. የመምህራንና የአስተዳደር ባልደረቦች ስም ዝርዝርና ተግባር የሚገልጽ ደንብ
7. የት/ቤቱን ባልደረቦች ኃላፊነትና ተግባር የሚገልጽ ደንብ

8. የት/ቤቱን ንብረት መዝገብ እያያዝና አጠቃቀም የሚያስረዳ መመሪያ፣

9. የወላጆችና አሳዳጊዎች ሚና የሚገልጽ መመሪያ፣

10. ሌሎችንም አስፈላጊ የሆኑ ጉዳዮች በዝርዝር የሚያመለክት የውስጥ ደንብ የጊዜው ሁኔታ በመፍቀዱ የትምህርት ቤቶችን አመራር ከውጭ ዜጎች በመረከብ ኢትዮጵያውያን ሥራውን ማካሄድ በ1954 ከጀከመሩበት አንዱ ይህ ት/ቤት ነው። የክፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ ክፍልን ዘርፍ ሲመራ ከነበረው ከባለት ሕንጻዊ ምሁር ከኮሺ ኃላፊነት በስተቀር፣ ርእሰ መምህሩና የትምህርት ክፍሎች ኃላፊዎች በሙሉ ኢትዮጵያውያን ሆነው ከዚህቀጥሎ የተመለከቱት ድርጊቶች ተከናውኑ ነዋል።

5.1 የመምህራን መማከርት /1954/

ከበላይ አካል የተላለፈውን መመሪያ መሠረት በማድረግ በትምህርትና በአስተዳደር ጉዳይ መምህራንና ተማሪዎች በሚገኘው ከባድ የዲሲፒሊን ችግር መክሮ አስተያየት ለመስጠት በ1ኛ ደረጃ መምህራን ምርጫ ተቋቋመው ከርእሰ መምህሩ ጋር በማስማማትና በመግባባት ሠርቷል።

5.2. የተማሪዎች የኪስ ማስታወሻ /1956/

የፈተና ውጤት የነጥብ እያያዝ ደንብ፣ የተማሪዎች መብትና ግዴታ፣ የተማሪ የክፍል አለቃ ኃላፊነትና ተግባር፣ የት/ቤት ንብረት አጠቃቀም፣ የዲሲፒሊን ሥርዓት ወዘተ። ያካተተ መመሪያና መታወቂያ በኪስ የሚያዝ /ደብተር (10 ገጽ) ተዘጋጅቶ ለተማሪዎች ይታደል ነበር።

5.3. የቦታ ጥበት (1955)

ልጆች ከቤታቸው እየተፈለጉ በልብስና በምግብ እየተባበሉ ት/ቤት የሚገቡበት ጊዜ ዐልፎ የቦታ መጣበብ ሳይታሰብ ተነስተ። ችግሩ የትምህርት ፈላጊዎች ቁጥር ተደራጅተው ከሚገኙት ክፍሎች በላይ በየጊዜው እየጨመረ በመሄዱ ነበር። በዚያን ጊዜ ከተማው በሆነ ሳይከፋፈል ለአዲስ ተማሪዎች አቀባበል ከበላይ የተሰጠ መመሪያ ሳይኖር ለአካባቢው ህፃናት እንኳን ያለው ቦታ በልብቃት ሁኔታ ርእሰ

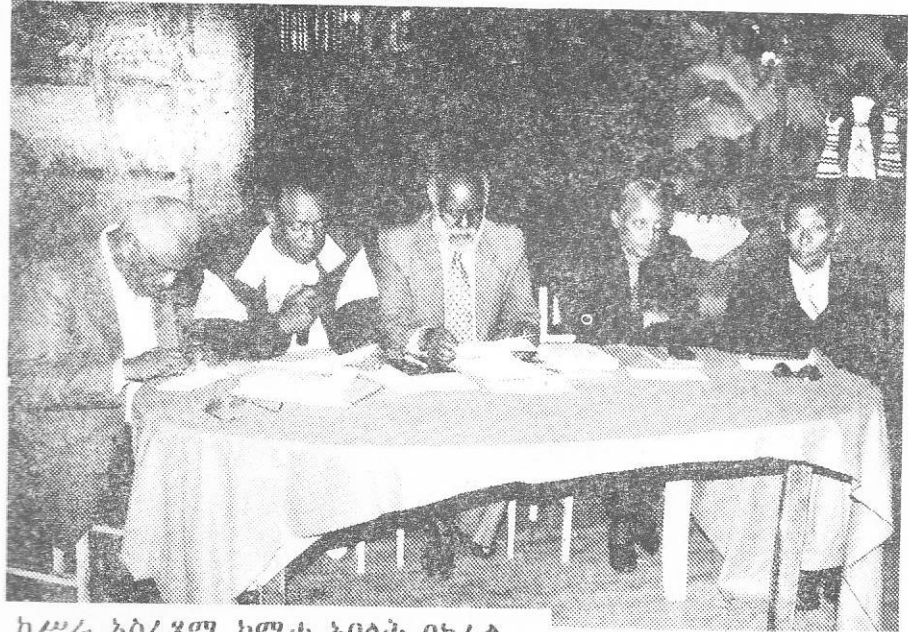
መምህሩ ከሩቅ ጭምር ተማሪዎች እንዲቀበል ይገደዳል።

ለወቅቱ ችግር መፍትሔ ሆኖ የታሰበው ሕዝብ በመተባበር ተጨማሪ ክፍሎች ቢያሠራ በመንግስት በኩል አስፈላጊውን እንዲሟላ ስምምነት ስለተገኘ የመጀመሪያ እርዳታ ላገኙት ማቀራረብና ማስተባበር አስፈላጊ።

ይህን ምክንያት አስታኮ የወላጆችና መምህራን ማገበር ተቋቋመ። የወላጆችና መምህራን ማገበር በመሠረቱ ትምህርትን ለማሻሻል፣ የልጆችና የወጣቶችን ደኅንነት በት/ቤትና ማገበረሰቡ ውስጥ ለማስከበርና ወላጆችና መምህራን በልጆች እድገት እንዲተባበሩ የሚያቀራርብ መገበር በመሆኑ ቅድሚያ ለሚሰጠው ለቦታ ጥበት ችግር ፈጣን መልስ ሰጪ ሆኖ ተገኘ።

5.4 የት/ቤት ቀን 1955/

በትምህርት ዓመቱ አንድ ቀን ወላጆች ተጋባዥ እንግዶች፣ የቀድሞ ተማሪዎች ልጆቻቸው የተማሩትን በተግባር ሠርቶ በማሳየት የሚያደርጉትን ሙከራና ውጤት ለማየት የሚገናኙበት ዐውድ ዓመት ይዘጋጃል። የሚከበርበት ቀን የኪነጥበብ ሥራ፣ የልጃገረዶች የባልትና ሙያ፣ የግብርና እና የሞራል እነጻ ተግባር በወንዶችና በሴቶች ክርስቲያናዊ እንድነት ማገበር ልዩ ልዩ ክበቦች የተዘጋጁ ውጤቶች እየተሸጡ የሚገኘው ገቢ ለት/ቤቱ ወጪ መደገሚያ ይውል ነበር። በተለይ በአንድ አመት ብቻ በተገኘው የት/ቤት ቀን በጊብር 4000.00 የህል 3000 ታዳሚዎች የሚያስቀምጥ የስፖርት አደባባይ ተሠርቷል። በዚህ ሚኒስትራዊ የተጋበዙት እንግዶች ተቀምጠው፣ በ1960 የዓለም አሎምፒክ አምሳያ የተዘጋጀውን የስፖርትና የባህል ትርጉሞች በት/ቤቱ ለበአሉ ድምቀት በሚሰጠው የመብቃ ዓድ እየታጀበ የት/ቤቱን ስም በልዩ ልዩ ቅርጽ በመጻፍ የወንዶችና የሴቶች የሩጫ ውድድር፣ አጫጭር ድራማ የስብስብ ጅምርስቲክ ትርጉሞች፣ የስካውት ትርጉሞች በልዩ ልዩ የብሔርና የባህል ዘፈኖችና ውዝግቢዎች ይደምቅ ነበር። በድንጋይ የተገነባው የደረጃ መቀመጫውን በክርምት ወራት የዕረፍት ጊዜ ተቆጣጥሮ ያሠራው ተማሪ እንዳለ የሚመሰገን ነው።

ከሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባላት በክፍል

የኢዘጋጃ መሰረታዊ

ውድ አንባቢያን በኮከበ ድባቅ የአልማዝ ኢኮኖሚ በዓለ አንኳን በሰላም አድረጋችሁ፡፡

በመሠረቱ፤ የአንድ ትምህርት ቤት የተለያዩ የዘመናት የቀድሞ ተማሪዎችን የሚያስባስብ ማኅበር ተመሥርቶ፤ የተዋጣ እንቅስቃሴ አድርጎ ወደተነሣበት መሠረታዊ ግብ ለመድረስ ቀላል አይደለም፡፡ ልምዱና አርአያ ሊሆኑ የሚችሉ ብዙዎች በሌላበት በሀገራችን ደግሞ፤ ነገሩ ይበልጥ የሚከብድ መሆኑ ግልጽ ነው፡፡ ማኅበሩ ተፈጥሮ የሚንቀሳቀስበት አጠቃላይ ማኅበራዊ ዳራም የራሱ የሆነ አዎንታዊ (እና አሉታዊ) አስተዋጽኦ እንዳለው አነጋጋሪ አይሆንም፡፡

ይሁን እንጂ፤ በአንጻራዊ ደረጃ የኮከበ ጽባሕ-ቀ.ኃ.ሥ ት/ቤት እጅግ ዕድለኛ ናት፡፡ ምክንያቱም፤ ምንም እንኳን የቀድሞዎቹም ሆነ የኋለዎቹ ተማሪዎቿ ባዳሪ ተማሪነት በመቀማጠልና በእንክብካቤ የተማሩ ባይሆኑም፤ በረቀቀ መንገድ በፍትሯ ከትባ የሽንጃቸው ይመስላል፡፡ ለትምህርት ቤታቸው ያላቸው ፍትረ ክፍተቶችና የሚያስቀና የሆነ የቀድሞ ተማሪዎች አፍርታለች፡፡ ይህ ደግሞ በኢትዮጵያ ውስጥ በየትኛውም ክፍል የሚኖሩትን፤ እንዲሁም ከሀገርና ከወገን ርቀው በባዕድ አገራት ያሉትንም ሁሉ የሚያጠቃልል ነው፡፡

እጅግ ብዙዎቹ፤ የትም ሆኑ የት ምን ጊዜም የቀድሞ ትምህርት ቤታቸውን ዘወትር ያስባሉ ፤ ስለርሷ ሁኔታ ያጠያይቃሉ፡፡ ከውጭ ሀገራት ለተወሰነ ጊዜ የሚመጡ ወደ ትምህርት ቤቱ ይገባሉ፡፡ ስሜታቸው ተቀስቅሶ ልባቸው ተነክቶ ይመሰላሉ፡፡

ለቀድሞ ትምህርት ቤቱ ምን ላድርግላት እያሉ ራሳቸውን የጠየቁ ጥቂት አይደሉም፡፡ ነገር ግን ትምህርት ቤቱ የትምህርት ጥራት የተጠበቀና የመማሪያ አካባቢዋ ለዚህ ተግባር ምቹ እንዲሆን ትርጉም ያለው አስተዋጽኦ ለማድረግ ፤ በግልና በተናጠል አይሆንም፡፡ ይህ ሊሳካ የሚችለው ፤ ዐቅምን በማሳበሰብና በአንድ ጠንካራ ማኅበር አማካይነት ሲሆን መሆኑ በሁሉም ዘንድ የሚታመን ነው፡፡ በመሆኑም ፤ ከጥቅምት 1996 ጀምሮ ሕጋዊነትንና ዕወቅትን ያገኘ የኮከበ ጽባሕ - ቀ/ኃ/ሥ (ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ) የቀድሞ ተማሪዎች ማኅበር ተመሥርቶ በመንቀሳቀስ ላይ ይገኛል፡፡

ይህን ማኅበር እውን ለማድረግ ብዙ የቀድሞ

ተማሪዎች (እሁን በሕይወት የሌሉ ጭምር) ያሳለሰ ጥረት አድርገዋል፤ ብዙ መስራታትንም ከፍለዋል፡፡ በቀላሉ ህልውናውን ያገኘ ማኅበር አይደለም፡፡ የሒደቱ የተሟላ ታሪክ እስኪጻፍ በዚህ መጽሔት ውስጥ ጥቂት ለማንጸባርቅ ሞክረናል፡፡

የማኅበሩ ተግባራዊ እንቅስቃሴ ግቦች በሁለት ዐበይት ነጥቦች ይጠቃለላሉ፡፡ የመጀመሪያው፤ ማኅበሩ በሀገር ውስጥም ሆነ ከሀገር ውጭ ላሉ የቀድሞ ተማሪዎች መገናኛ ማዕከል ሆኖ፤ የተለያዩ ትውልዶች የሚገናኙበት፤ የሚተዋወቁበትና ስለ ትምህርት ቤታቸው የእሁን ፍላጎት፤ የወደፊት እድገትና ሒደት የሚወያዩበትና የሚመክሩበት መድረክ መሆን ነው፡፡

ሁለተኛው ፤ በሀገር ውስጥም ሆነ በውጭ ያሉ የቀድሞ ተማሪዎች ለትምህርት ቤታቸው የሚያደርጉትን ማንኛውንም የዐይነትም ሆነ የገንዘብ አስተዋጽኦ በማስተባበር ለታለመው ግብ እንዲወልድ ማስተላለፊያ አስተማማኝ መሣሪያ መሆን ሲሆን፤ እጅግ ላቅ ብለው ቋሚ ለውጥ የሚያስከትሉና ከባድ ችግር የሚፈቱ አስተዋጽኦዎች ለሚያደርጉ የቀድሞ ተማሪዎች ተገቢውን ዕውቅና እና የዘለቂታ መታሰቢያ እንዲያገኙ ማረጋገጥ ነው፡፡

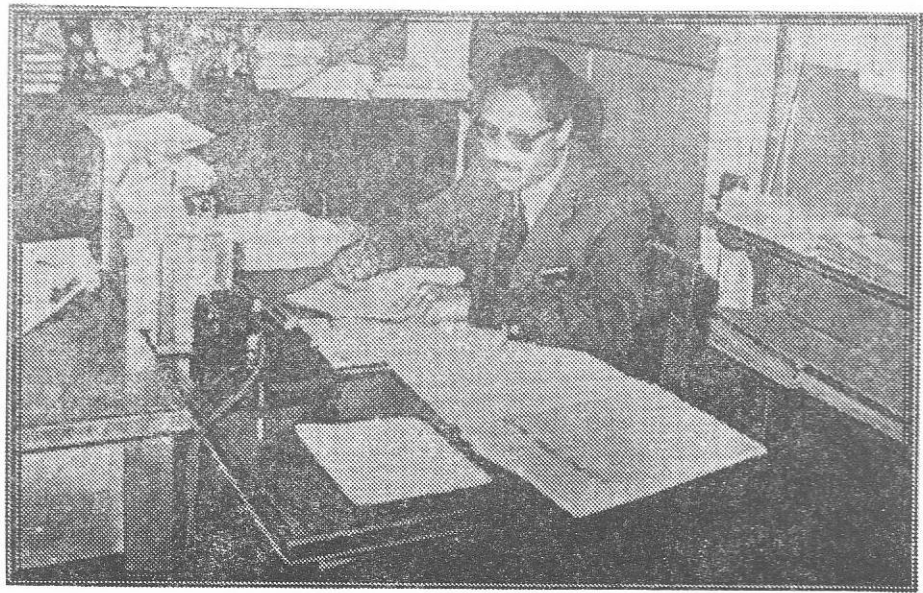
ይህን የትምህርት ቤቱን የምስረታ 75ኛ ዓመት የአልማዝ ኢኮኖሚ በዓል ከትምህርት ቤቱ ሁለት የአስተዳደር ዘርፎች ጋር ማኅበሩ በትብብር ያዘጋጀው ነው፡፡ የበዓሉ መከበር በሀገር ውስጥና በተለይ በአዲስ አበባ የሚኖሩ እስከ ዛሬ ወደ ማኅበሩ ያልመጡትን የቀድሞ ተማሪዎች ጭምር ለመሰብሰብ መልካም ዕድል ይፈጥርልናል ብለን እንገምታለን፡፡ ይኸው ለወደፊት እርምጃችን ተጨማሪ ጉልበት ያስገኛልናል ብለን እናምናለን፡፡

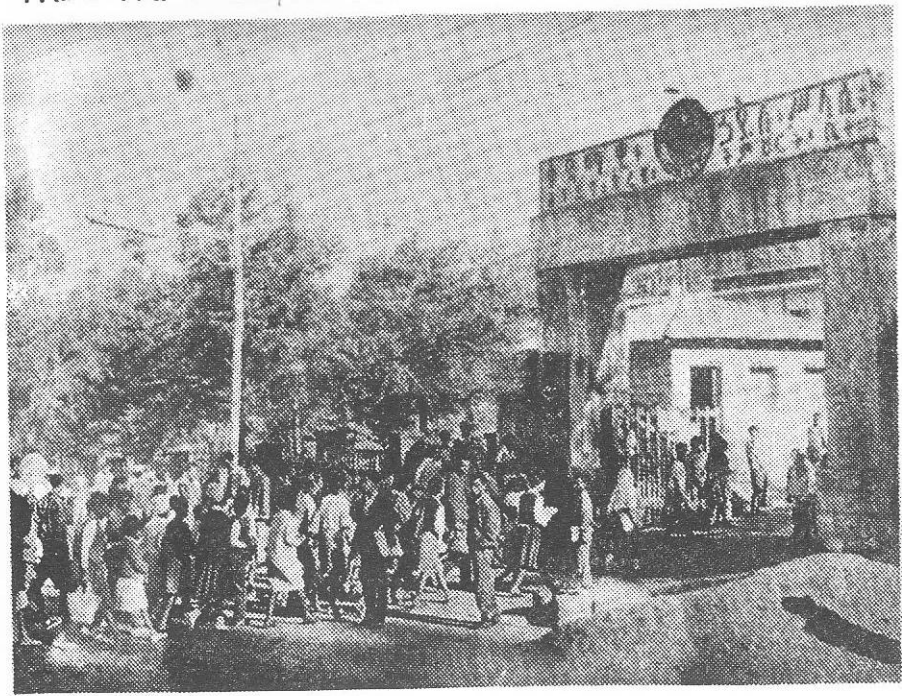
መጽሔቱም ስለ ትምህርት ቤታችን የቀድሞ ታሪክና ሁኔታ ብርሃን የሚፈነጥቁ ጽሑፎች ይዛለች ብለን እንገምታለን፡፡ በነዚህ ጽሑፎች ቀስቃሽነት ለወደፊት የተሟላ ታሪክ ለመጻፍ የሚያስችሉ መረጃዎች አባላትም ሆኑ ሌሎች ይሰጡን ይሆናል ብለን ተስፋ አድርገናል፡፡

ከተደረጉልን የጽሑፍ አስተዋጽኦዎች መካከል፤ በተለይ በዚያ በቀውጢ ወቅት ትምህርት ቤቱን ይመሩ የነበሩት፤ የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊ ዲሞክራሲ (ርእሰ መምህርን) የአቶ አማረ ጉልላትን መጥቀስ ተገቢ ነው፡፡ ምክንያቱም ከውስጥ ከከበ ጽባሕ አንጻር፤ ጥቂት ወጣ ብሎ ከትምህርትና ሥነ ጥበብ ሚኒስቴር አንጻርም ሁኔታዎችን ለማየት የቻሉ ነበሩና፡፡

ምስረታ	ዳዊት ጽጌ	ብጌት
የትምህርት ቤቱ የቀድሞ	ማይረከ ተረራ	ዘገየው ከብረ በዓል ላይ
ተማሪ የሆነው ያዳዊት ጽጌ	ተስፋዬ ታዩ	ዘገየው በነጻ የተረከበ
ባንድ ለ75 ኛ ዓመት	ከበቡሽ አብዩ	ለላው የትቤቱ የቀድሞ
የትምህርት የትም/ቤቱ	ጌትሽ ማሞ	ተማሪ ይሰጥበት ዘንድ
ምስረታ ከብረ በዓል ዘገየው	ቤተልሃም (ቤተ)	ሥራ አስፈጻሚ የሚሆኑ
ከሚሉ በነባ አፍቶኛ	ደምሴ ተሳ	ልባዊ ምስረታውን
አስተዋጽኦ ያበረከቱ አባላቱ	ከበቡው ገዳ	የተረከበ

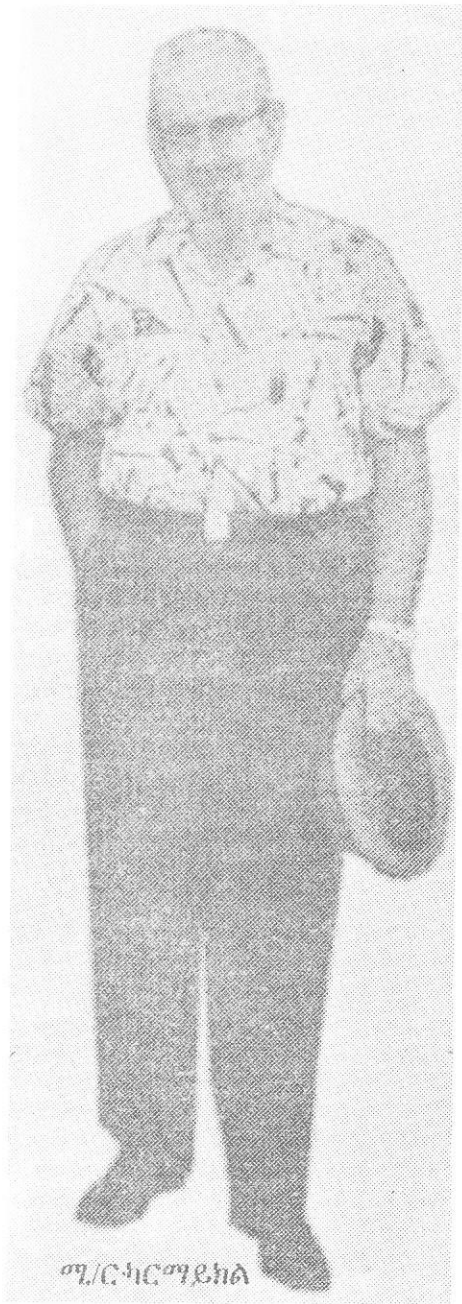
አንዳንድ ታዲያ ትጠ፡ ለማህበራችን ያደረጉት ፈርሮ ብዙ ድጋፍ ቃል አይበቃውም፡፡

መ/ወ/ቶ ተፋ ረኅቲ፣ ይታመናርት፣ መዋዕባት፣ ገብ ህገር፣ ኢ.መ/ፋ.አወ

მედიკოსი

5.5 ተጨማሪ ቦታና ግንባታ /1960/

«ጥሩ ጎረቤት አለ ተብሎ አጥር አይቀርም» እንደሚባለው ለክፍሉም ለደግ በሰሜን ምዕራብና በደቡብ አዋሳኝ የነበረው የሽቦ አጥር በድንጋይ ግንብ ተተክቷል።

በቦታ ጥበት ምክንያት ተጨማሪ ክፍሎች ለማሠራት በመስክብ ሌምባሲና በት/ቤቱ መሐከል የነበረው 10.000 ሜ.ካ የክብር ደጃዝማች ሀብተሥላሴ ቦታ በመገንባት ግዢ ተገኝቶ ለት/ቤቱ ተጨምሮአል። በዚህ ቦታ ላይ በወላጆችና መምህራን ማኅበር ልዩ ጥረት ሰባት ክፍል ቤቶች ተሠርተዋል።

5.6 ማረሚያ ኮርስ /1959/

ፈተና ለወደቁ የ12ኛ ክፍል ተማሪዎች ማረሚያ ኮርስ በዩኒቨርሲቲ የቀድሞ ተማሪዎች ማኅበር ተግባራዊ እንቅስቃሴ ብሔራዊ ነክ የሆነውን የ12ኛ ክፍል መልቀቂያ ፈተና ለወደቁ ተማሪዎች የክረምት ወራት ማረሚያ ኮርስ አዘጋጅቶ፣ ወጣቶቹን ከየትም ወድቆ መቅረት ለማዳን በማቅረቡ ረገድ ተግባራዊ ለማድረግ የተመረጠው ት/ቤት ከክብ ጽባሕ ሲሆን፣ በማኅበሩ የገንዘብ ድጋፍ በተሰጡት የክረምት ወራት የዩኒቨርሲቲ መግቢያ ድጋሚ ፈተናያለፉት ወጣቶች ቁጥር ከአ.አና ክፍል ሀገራት 150 ያለፉት 108 የት/ቤቱ ርዕሰ መምህር እየተመራ የአስተዳደር ሠራተኞች በድምሩ 32/ ጸሐፊ ቤተመጽሐፍት ዘበኞች/ ለተማሪዎች መኝታና ምግብ ተዘጋጅቶ በአጥጋቢ ሁኔታ ተከናውኗል።

5.7 የተማሪዎች መማከርት (1954)

ለመጀመሪያ ጊዜ በራሳቸው በተማሪዎች ተነሳሽነትና ምርጫ የተማሪ መማከርት በተማሪዎች ልዩ ልዩ ልምምዶችና አገልግሎቶች ተካፋይ በመሆን በሥራ ከተዋቀሩበት ከበዎች፣ ለምሳሌ፣ ያህል የጋዜጣና ፖስታ አጠናቃሪ የእንግሊዝኛ ተናጋሪዎች የፊደል ወራዊት የመዚቃ ቡድን መንፈሳዊ ትምህርት የሻይ ክበብ ወዘተ. . . አማካኝነት ተንቀሳቅሷል። 1958 በተማሪ ወርቁ ተገኝ በሚማርበት ጊዜ ካከናወናቸው ተግባራት አንዱ አሰካህን ያለውን የት/ቤት የደንብ ልብስ ቀለምና ሞድ መርጦ ማሠራቱ ይታወላል።

5.8 የፊደል ሠራዊት ክበብ (1955)

በብሔራዊ የፊደል ሠራዊት ማኅበር አነሳሽነትና የሞራል ድጋፍ «ሁሉ ይማር» በሚል መፈክር በሚደረገው ጥረት ተባባሪ ለመሆን፣ የት/ቤቱ መምህር አቶ ሃይማኖት ቸክላ በራሳቸው ተነሳሽነት ጎሳቡን በማፍለቅ የፊደል ሠራዊት ክበብ እንዲቋቋም አደረጉ። ተማሪዎችን ረድተው በተማሪ ፈጠነ ድልነሳሁ አስተባባሪነት በተካሄደው ፕሮግራም፣ ሌሎችም ምሳሌ የሆኑት የመጀመሪያዎቹ 131 የተማሪ አስተማሪዎች 831 ያልተማሩትን አማርኛ መጻፍ ማንበብና መሠረታዊ ቁጥርን /አራቱን መደብ/ በአንድ አመት አሳውቀው፣ ሁለቱም ወገኖች የምስክር ወረቀት ተቀብለዋል። ቀድሞ መሃይማን የነበሩት ተሳታፊዎች ዕድሜያቸው ከ 12-53 የሚደርስ ማታ በትርፍ ጊዜ ያቸው የሚማሩት ተላላኪዎች፣ ወታደሮች፣ ፖሊሶች፣ የቤት አመቤቶች፣ ጋራ ነጂዎች፣ ጫማ ጠራጊዎች የሠፈረ ሽማግሌዎችና በጥበት ምክንያት ት/ቤት ያልገቡ ሕጻናት ና ወጣቶች ነበሩ።

5.9 መንፈሳዊ ፕሮግራም (1955)

ዘወትር ሐሙስ ጠዋት በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ሐዋርያት ድርጅት አማካይነት በሚካሄደው መንፈሳዊ ፕሮግራም መሠረት የሃይማኖት ሊቃውንት እየተጋበዙ ተገኝተው ለተማሪዎችና መምህራን መንፈሳዊ መግለጫ በየጊዜው ክስጡት ውስጥ፣ ለምሳሌ ብጽዕ ወቅዱስ ሊቃነጳጳሳት አቡነ ቴዎፍሎስ አቡነ ያዕቆብ /የወለጋ ጳጳስ/ ቀሲስ ሰለሞን ገብረ ሥላሴና መክብብ ሌሌችም ተገኝተው ነበር።

ዘወትር በሥራ ቀን ጧት የግብረገብ መምህር በኳስ ሜዳው በየክፍላቸው ለተሰበሰቡት ተማሪዎች የጧት ጸሎት ካሰሙ በኋላ የክበብ ጽባሕ መዚቃ ቡድን ሁለት ጓዶች አጅበው በጥሩምባ እያደመቁ የኢትዮጵያ ሕዝብ መዝሙር ሲዘመር አካባቢውና ምድረ ግቢው በሙሉ ተመስጦ ሰንደቅ ዓላማውን ያከብሩ ነበር።

በ 1ኛ ና በ 2ኛ ደረጃ በቀለም ትምህርቱ ላይ እያሉ በትርፍ ጊዜ ያቸው በመጠቀም ባለሙያዎቹ መምህራን አቶ ጌታሁንና አቶ ማሞ የመዚቃ ትምህርት እየተከታተሉ

በአርኬስትራው የሚሳተፉት ተማሪዎች እጅግ በጣም ተደናቂዎች ነበሩ።

ለፊደል ሠራዊት ማኅበር ሥራ ማስኬጃና ለት/ቤቱ ተጨማሪ ክፍሎች ለማሠራት በመዚቃ አማካኝነት በብሔራዊ ትያትርና በአዲስ አበባ ማዘጋጃ ቤት አዳራሾች በተዘጋጀ ልዩ ድብልቅልቅ ያለ የመዚቃ በዓል ምሽት /1-8/ ሰዓት ቁጥሩ እጅግ ከፍ ያለ ተመልካች በተገኘበት 6 የአርኬስትራ ቡድኖች በቲያትር ቤቱ በምድር ጦር በክብር ዘበኛ በፖሊስ፣ በራስ ባንድና በክክበ ጽባሕ የመዚቃ ጓዶች ተደራጅቶ ነበር።

ያልታሰበ አድናቆት ያተረፉት የክክበ ጽባሕ አርኬስትራ ባልደረበች ክንዋኔ የማይረሳ ትዝታ ነበር። ገና ወጣቶቹ በተራቸው መድረኩ ላይ ሲታዩ ከተመልካች የጭብጨባና ፋጨት አሩምታ በማስተጋባት ተቀበላቸው። ወጣቱ አስተዋዋቂ ባደረገው ገለጻ የሣት አሩምታ ሲያስተጋባ፣ ለጋው ወጣትም ሙሉጌታ ወ/ሰማያት በንጹሕ የሀገር ዜማ ከዘመናዊ የመዚቃና የውዝዋዜው ኅብረት ከማይክሮፎን ጋር እንደልምጭ እጥፍ ዘርጋ እያለ የፍትር ስሜት ሁኔታ ሲገልጽ ከቅምጥ አሥነስቷል። በዕለቱ ትርኢት ተሽመ ምትኩም ድንቅ ተጫዋችነቱን አረጋግጧል።

ጥላሁን ገሠሠ ከቱን ቢያወልቅ ቢወድቅ ቢነሣ እንኳን ያን ያህል ጭብጨባና አድናቆት እንዳልተቸረው የጊዜው ጋዜጦች መዝገበዋል።

5.10 የእንግሊዝኛ ተናጋሪዎች ክበብ (1960)

በብሪቲሽ ካውንስልና የኢትዮጵያ ሄራልድ ጋዜጣ ትብብር በአዲስ አበባ ክፍተኛ 2ኛ ደረጃ ተማሪዎች መሃከል የተደረገ የእንግሊዝኛ ጽሑፍ ውድድር ጻፎቹ የብሪቲሽ ካውንስል የዩኒቨርሲቲ መምህራን የካሊፎርኒያ ዩኒቨርሲቲ ፕሮፌሰርና የእንግሊዝ ግርማዊት ካውንስለር ሆነው በተካሄደ ዝግጅት ብሪቲሽ ካውንስል ለአሸናፊዎች የሚለጠውን ሽልማት አበርክቶ ነበር።

5.11 የሻይ ክበብ (1960)

የሚቀምሱት አጥተው በርካብና በመራቆት የሚጎላሉትን የሙት ልጆች አቅም በፈቀደ መጠን

ለመታደግ የ11ኛ ክፍል ተማሪ በነበረች በአስቴር ይልማ አነሳሽነትና አመራር ልጃገረዶች የሻይ ክበብ አቋቁመው ብዙ ተማሪዎች ይረዱ ነበር። ያቺ ወጣት ትምህርቷን ካጠናቀቀች በኋላ በኢትዮጵያ ቴሌቭዥን የመጀመሪያ ሴት ዜና አቅራቢነቷ ስለታወቀች እሳ ኃይለ ሥላሴ ለከፍተኛ ትምህርት ውጭ ሀገር እንደላኳት ይታወሳል።

5.12. የአካል ብቃት (ስፖርት) እና የስካውት እንቅስቃሴዎች

ለመዝናናት እንደየግል ፍላጎት ሰውነትን ለማዳበር አስፈላጊ ድርሻ ባለው የባህልና ሕይወት ክፍል፣ ሴትና ወንድ ተማሪዎች በየፊናቸው በአትሌቲክስ፣ በመራብ ጌስ፣ በእግር ጌስ በመሳሰሉት የግልና የቡድን ውድድሮች እየተካሄዱ ከሴቶች በሩጫ እንደ አክሊል ዓለሙና ከወንዶች በኳስ ጨዋታ ሽዋንግዛው ተደናቂ ውጤት ያስመዘገቡ ነበሩ።

እንዲሁም የወንዶችና ሴቶች ስካውቶች ተደራጅተው በዓለም ዙሪያ «ተዘጋጅ» በሚል መፈክር የታወቁትን ዓላማ በተግባር ተለማምዶ በሕይወታቸው ሙሉ በጎ ተግባር እንዲፈጽሙ የሚረዳቸውን ዲሲፒሊን በመታጠቅ በየጊዜው በእስተማሪዎቻቸው እየተመሩ ከከተማ ውጭ የተባኝት ስፍራ እያደረጉ ሲያስፈልግ አደጋ የመጋፈጥና ለድንገተኛ አደጋ የመጀመሪያ ዕርዳታ የማድረግ ልምምድ ያደርጉ ነበር።

6. ዘንድ የኮከብ ጽባሕ ፍሬዎች

የተማሩትን በተግባር ሠርቶ በማሳየት የተዋግላቸውን ክብዙ በጥቂቱ የት/ቤቱ ፍሬዎች እንደሚከተለው ተዘርዝረዋል። ዓለሙ ዝብረአብ ዛሬ በተዋናይነትና በአዘጋጅነት ዕውቀት የሆነው ከልጅነቱ ጀምሮ በካክበ ጽባሕ መዘቃቃት ቡድን ፊት ሆኖ ዱላ እያወዛወዘ፣ ጋሻና ጦር ይዞ የተማሪዎች ሰልፍ ሲመራ፣ ከአዲስ አበባ ት/ቤቶች የመዘቃቃት የባህል ጨዋታ ውድድር ት/ቤቱን አሸናፊና ተሸላሚ በማድረግ ይታወሳል።

ትምህርት ቤቱ ያፈራቸው ባለሙያዎች እጅግ ብዙ ናቸው። እንዲያው በሐሳቤ ቶሎ የመጡትን ጥቂቶች ብቻ ልጥቀስ። ለምሳሌ፡

•ዶ/ር አካሉ ወ/ሚካኤል የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፡ ፕሮፌሰርና ም/ፕሬዝዳንት

•አስፋው ዳምጼ ደራሲና ሐያሲ፣ የፖለቲካ ሚኒስቴር ቋሚ ተጠሪ

•ዳኛቸው ወርቁ የልብ ወለድ ደራሲ

•ግርማ ይልማ የማስታወቂያ ሚ/ር፣ የባሕል ሚኒስትር አምባሳደር
የመጀመሪያው የተማሪዎች ፕሬዝዳንት

•ተስፋዬ ታደሰ የማስታወቂያ ሚ/ር ቋሚ ተጠሪ

•አሸናፊ ከበደ አርቲስት ሙዚቀኛ (ፕሮፌሰር)

•ጃርሶ ሞት ባይኖር ኩሩቤል የቲያትር ደራሲና አዘጋጅ

•ሺፈራው በቀለ ተባባሪ ፕሮፌሰር የታሪክ ምሁር

•ጄኔራል ለገሰ የአየር ኃይል አብራሪ ሆኖ በጦርነት እጅግ ከፍ ያለ ጀብዱ የፈጸመ ጀግና

•አሸቱ ጥሩነህ የታወቀ ሠዓሊ

•አበበ ባልቻ የቲያትር ተዋናይና የህግ ባለሙያ

•ዶ/ር ነቢያት ተፈሪ አንጋፋ የሕፃናት ሐኪም

•ዶ/ር አምሃ ገ/መስቀል በአሜሪካ የታወቀ የፕሮሰሰ ሐኪም

•ይስሐቅ ደልኪ የ4 ዓመት የቀለምና የመምህራን ማሠልጠኛ ተጣምሮ የሚሰጠውን ፕሮግራም አጠናቅቆ በ2ኛ ደረጃ መልቀቂያ ፈተና በ10 የትምህርት ዐይነቶች ውጤት ባለከብረ ወሰን ሲሆን፣ በተጨማሪ የእንግሊዝ የላንደን 2ኛ ደረጃ መልቀቂያ ፈተና አልፏል። ከዚያም በቀድሞ፣ በቀጋሥ ሽልማት ድርጅት በኮላርሺፕ ሲማር የዩኒቨርሲቲው ተማሪዎች «አይንስታይን» የሚል የቅጽል ስም ይጠሩት ነበር። በአሁን ጊዜ አሜሪካ በዓይን ሕክምና ይሠራል።

• ዳዊት ንጉሤ 7A, 4B, C በማግኛት አዲስ የክብረ ወሰን ባለቤት የነበረ በአዲስ አበባ 2ኛ ደረጃ የቴሌቭዥን መጠይቅ ውድድር ጥያቄዎቹን በሙሉ በትክክል ከመመለሱም በላይ፣ ለአንድ መጠይቅ አውነት የያዘውን መልስ የውድድሩ አስተናባሪ ስለ

አልተቀበለው፣ እዚያው በቴሌቭዥን መድረክ ላይ በትክክል በመቃወሙ ይህ ያልተለመደ ክስተት በከተማው የሰዋሞን ጉድና ድንቅ ሆኖ ነበር። በአሜሪካን ታላቅ ዩኒቨርሲቲ ባንኛው በስኮላርሺፕ እጅግ ከፍ ባለ ማዕረግ ሰ. መ. ሪ. ቅ. በሸ. ም. ች. ከሚቆጠሩት ተመራቂዎች መሐከል በውጤቱ ከመደነቃቸው የተነሣ የዩኒቨርሲቲው ፕሬዝዳንት አቅፈው አድናቆታቸውን ገልጸውለታል።

• ፍስሐ አጥላው ወጣት የቲያትር ደራሲ በ15 ዓመቱ የ8ተኛ ክፍል ተማሪ ሆኖ የደረሰውን ቲያትር በሀገር ፍቅር ቲያትር አዳራሽ በካክበ ጽባሕ አርኬስትራ ታጅቦ ሲያሳይ ተመልካቹ ሁሉ እግባ እያነቀውና በጉንጩ የሚወርደውን ዕንባ እያባበሰ አድንቅታል። ቀደም ሲል «ሰው ማመኔ» በሚል ርዕስ ልብ ወለድ መጽሐፍ አቅርቧል።

7. መደምደሚያ የዚህ ማስታወሻ አቅራቢ ምንግዜም የሚያስታውሰው አብረውት የሠሩት ባልደረቦች /1954-1962/፣ መምህራን፣ የጽሕፈት ቤትና የጠቅላላ አገልግሎት ሠራተኞች፣ እያንዳንዳቸው ተመርጠው የተመደቡ ብቁና ጠንካራ ትጉሞች የሥራ ሰዓት ሳይወሰናቸው የሥራቸው ውጤት በቅርብ ባልደረቦቻቸው ብቻ ከመታወቁና በሥራውና ለማንበረሰቡ በሚያደርጉት አስተዋጽኦ ከመደሰት በስተቀር ከሁሉ የበለጠ አገልግሎት በመስጠት ለሚያደርጉት ጥረታቸው ተመጣጣኝ ዋጋ እንዳላገኙ የታወቀ ነበር።

ስምንት ዓመት በአንድ አስተዳደር ሕይወት ውስጥ እንደ አመለካከቱ ረጅም ወይም አጭር ሊመስል ይችላል። ዓመቶቹ በጥንቃቄ በምክክሮች፣ ውሳኔዎችና ድርጊቶች የተሞሉ ስለነበሩ ለጊዜው ተስማሚና የማይረሱ ናቸው። በቀላል የማይቆጠሩ እና የሚያስመሰግኑ ምእራፎች አስመዝግበናል። «እኛው በኛ ለኛ» ብለን የት/ቤቱን አመራርና አፈጻጸም ስንረከብ ጀማሪዎች ሞካረና ተለማማጅ ብንሆንም ጥረታችን ውሎ አድርጎ በአገር ደረጃ ለሌሎች ት/ቤቶች አርአያነት አሳይቷል።

ተጠራጣሪዎች ዳር ቆመው ታሪካዊውን የተመደበልን ተልእኮ እንደማይላካ ይገምቱ ነበር። ፍጹም ነበርን ብንል መመገደት ይሆናል። ግን የትኛው ምድራዊ ተጽዕኖ ነው

ከግድብ ስብሐዊ ድክመት ነጻ የሆነው የሠራዊት ስሕተትም ሳንማር አልተረገፈም።

በአጠቃላይ የት/ሚኒስትርን ጉዳይ በተቻለን ሁሉ በቦታውና በጊዜው ለመገናኘታችን ምክንያት

የሆኑት ተማሪዎች ብቻ መሆናቸውን ከልብ በመገዝብ በተሰጠን ሥልጣንና ኃላፊነት መሠረት ተማሪዎችን በሚገባቸው ክብርና ደገንነት በመጠበቅ ክስደግሞ አገርና ወገን የሚጠብቀውን በጽኑ ማስረጃት ዐይነትና ተግባራችን አድርገን ነው ነበር።

ወደ ገጽ 17 ዘራል

መውሰድ ምን ምን ይላል?...

የሩስ አደማቡ

ተዬ የበዋቅሁት
ክፍል በየቦታው አሳት የሆነ ሰው
በመገኘቱ አልፎ መስደት የሚችል
ይኖሩን ቀልቀለት ይበብስ ነበባቸው።
ፋንጋዎ ባረሰታ።
በዘልታ ፈገግታ።
የቀዳሽነትን ቢራ ተገኝቶ
ምን ልባለሁ አለ።
ግንኙን ቆጠራ መልስ ፈታታ
አበባ ማተራ።
ዐይኑን ጨነቀረ ደግሞም አመነታ።
አማጣ ተራውን መልስ ሲወልደልኝ።
የሰሜን ዘይቤ በቀል ሲሰልፍ።
ምን እንደሚመስል ልዩ ወልደ መሳም
አንዴት እንደሚለይ
ከወንድሙ ቢት የትዳር ዓለም
ምን ልባለሁ አለ።
ዳግመኛም መልስ
ቢራውን ገርገጥኩ እርን ባጭሩ ተገኝቶ
አየሁ የሰባግራል በባሉም
ገቅብ ነው ዳገት
መውሰዱን አይደለም
እርን ተፈላጊው ቀጣይ ለመሳል የማይቻለውን
መውሰድ ምን ምን ይላል ተገኝቶ።
እርን ማለፊ ነው
አለሁ ፈጠራ
በዘመኑ ቀረጥላለሁ ቀኝ የገፈብ
በም ተዬ አየባለሁ።
ማርያም ምስክር በማህ ተረዳብ
ውገጥኩ አይደለም አልቀም ውሸት።
የሚያደርገውን ሳንደ የሚሆንባት ሳንደ
ሳንደ የሚቀምጥ
መልስ ሁሉ ሚሥጥር ይተረጎም ቀርቶ
የማይታረፍ።
ከጌረና ልብ።
የልዩ መውሰድ መልስ

ወሰንታዊ ስልጣንና ስልጣን የሆነው
ገጽ 17 ዘራል

“... ከ35 ዓመታት በኋላ ...”

ጌታቸው ዓለሙ ጻፏ
የመጀመሪያ ደረጃ የት/ሚኒስትር ርዕሰ ሚኒስትር

የተወለድኩት ግንቦት 1945
ዓ.ም ሲሆን ያደኩት በአዲስ አበባ ከተማ
ተባባሪ አየተባል በሚጠራው አካባቢ ነው።

በሕግነቱ ዕድሜዬ ለትምህርት ሲደርስ የቤተ ክህነት ትምህርት ለ2 ዓመታት ከተከታተልኩ በኋላ በ1953 ዓ.ም በተዳማዊ ኃይለ ሥላሴ 1ኛ ደረጃ ት/ሚኒስትር በ1ኛ ክፍል ተመዝግቤ የ1ኛና የ2ኛ ደረጃ ትምህርቴን እስከ 1962 ዓ.ም ድረስ ተከታትያለሁ።

እንዲሁ መምህር ነበር። ነገር ሚዳው አካባቢ ተማሪዎችን በመጥራት ወደ ፎት ክፍሉች መውጫ ደረጃ ላይ ሆነው መግለጫ ለመስጠት በመጓዝ ላይ እንዳሉ ከማን እንደተወረወረ ባልታወቀ አነስተኛ ጠጠር ጀርባቸውን ተመቱ።

እርሳቸውም አድራጉን ከምንም ሳይቆጥሩ በመውጫ ደረጃው ላይ ከፍ ብለው “ልጆቼ” በማለት አባታዊ ምክራቸውን በመስጠት ወደ ትምህርት ገቡታችን እንድንመለስ አደረጉ። እጅሁ የሚሄደው አብዛኛው

እኔ በነበርኩበት ዘመን አራት ዳይሬክተሮች በት/ሚኒስትር ተለዋውጠዋል። ሚኒስትር ወደ፣ አቶ አማረ ጉልላት፣ ዶ/ር ጥቂዢ ኃይለ ተመልሰው አቶ አማረ ጉልላት ከዚያም አቶ ሰዋሰው ዐበቱ ት/ሚኒስትር እስከተደረገዋል።

ተማሪ ድርጊቱን በማውገዝ ለእርሳቸው ያለውን አክብሮትና ተቆርቋኝነት አሳይቷል።

ያደርጉት የነበረው ይህን መሰል ተማሪውን ካደጋ የመጠበቅ ያለለበት ጥረት ልብን የሚሄዝ ነበር።

በት/ሚኒስትር ቀዳሚዬ ጠቅላይ ጉዟታዎች አሉኝ። አንዱና ሞገሰው በወቅቱ በነበረው የተማሪዎች እንትሰቃሉ ዋና ተዋናዬ የነበረው አንጋፋው የቀ.ኃ.ሥ. የገጠሰቱ ተማሪዎች ተቃውሞ አለመሰራት ሲባል ስሜቱ እስከ ት/ሚኒስትር በአብዮት ጊዜ ያደርስ ነበር። ከዚያ የአኛ ጉምጋሞታ ያጀምራል። በዚህ ተሳትፎም ት/ሚኒስትር ግንባር ቀደመ ነበር። በዚህ ወቅት ተደጋግመው ይነሡ ከነበሩት የተማሪ ረብሻዎች ውስጥ በአንዱ የት/ሚኒስትር ዳይሬክተር አቶ አማረ ጉልላት የመጀመሪያ ሥራቸው ፖሊስን በሰልክ መጥራት ሳይሆን፤ ተማሪዎችን አረጋገፍ ወደ ክፍል

ሁለተኛው በት/ሚኒስትር የጁዶ ታዋቂ የሚባል የሰንደና የዳግማዊ ምኒልክ ተማሪ የነበረው ፡፡ዐዲ ብዩል ደር፡፡ (የአካል ግንባታ) ታዋቂው የሆነው ሰይፋክቤዐ/ የግጠመኝ ልግጠምህ መልእክቶች ቀኑ ተወስኖ ይታይ የነበረው የተሟሟደ ድራማ ከትዝታዎቼ አንዱ ነው።

ለእው የቀ.ኃ.ሥ. (ብዙን ጽብሕ) የተማሪዎችን ልዩ የሚያደርጋቸው በት/ሚኒስትር ውስጥ ከዳይሬክተሮቻችን፤ ከመምህራናቸችን የተላበሰው ፍትር እርስ በእርስ እንደገናደደና እንደገናበባል ስለሚያደርገን ዓርብ ማታ የዕረፍት

የመጀመሪያው የት/ቤቱ አስተዳደሪ

ጊዜ ተዘግቶ ሰኞ አስኪመጣ ትልቅ መነፋፈት ነበር። የሰኞ ዕለት ጠዋት ወንድም ሴቱም በየሬዲዮው ተቃቅፎ ነፃነታቸውን ሲወጣ ማየት ልዩ ታምር ነበር። ይኸው ባህል እድህ ት/ቤቱን ለቀን በየክፍለሀገሩና አካባቢው በሥራ ምክንያት ከተባታተን በኋላም ረጅም ጊዜ ቆይታን ስንገኝ ከአንድ ቤተሰብ የመጣን በመምሰል ነፃነታቸውን መውጣት የሚያስችላቸውን ጊዜ ተስተውሏል።

አንድ ዕድል ቦኖ ይህን በነፃነትና በአንድነት ያሳደገን ት/ቤት እኔ ከ35 ዓመት በኋላ ተመልሼ ከ1997 ዓ.ም. ጀምሮ የመጀመሪያ ደረጃውን ት/ቤት ለማስተዳደር በመብቃቱ ታላቅ ደስታና ኩራት ይሰማኛል።

ያንድን ሀገር በአንድ በሬ አንዲት ባራ ት/ቤቶችን የያዘ ገጽታዋን ከአርጅና ብዛት ባትመስልም ካልፋት ቡልት ዓመታት መዲሀ የት/ቤቱን ማዘበረሰብ መምህራንን ወላጆችን፣ ተማሪዎችን፣ በማስተባበር መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች አንድ ጥላን አትላቅጥና ሚራ ጆዶ የመሳሰሉት ፕሮጀክት በመቅረጽና በማቅረብ ልዩ ልዩ የሚያናቁ አገላለጾችን በማግኘት ት/ቤቱ አንድገና አንዲወልድ በማድረግ ርብርብ ላይ አንገኛለን።

ት/ቤቱዋ ከዕድሜዋ አንጻር በርሬ ብዙ ችግር ያልባት በመሆኑ በዚህ ድጋፍ ብቻ ወደ ነበረችበት ደረጃ ለማንሳት የሚቻል ስለአልሆነ የልጆቿን ድጋፍ በእጅጉ የምትረዳ ሙሉን በዚህ አጋጣሚ አየጠቆምኩ እስካሁንታለሁ። ■

አቶ መላቱ ለማ የነበረ ጽህፈት ቤት የመጀመሪያው የት/ቤቱ አስተዳደሪ ነበሩ። በ1940 ዓ.ም. በወቅቱ የት/ቤቱ ዲሬክተር ዶር ካርል ማይክል ይባል ነበር። አቶ መላቱን ስለ አደገው ታሪካዊው እና በተለይ ምስረታ የመጀመሪያዎቹ ጥመተት የነበረውን የት/ቤቱን አስተዳደሪዋ ሥራ ምን ይመስል እንደነበር እንገረግናቸው። ለአቶ መላቱ የተረዘገላቸው የመጀመሪያው ጥያቄ የት/ቤቱ መጀመሪያ ደረጃ ነበር።

«የተወለድኩበት ባለጎባ ነው በ1918 ዓ.ም. ወንድሜ አቶ ለማ ወልደገብርኤል ትምህርት አንድማር ነበር። አዲስ አበባ ይሆን የመጣው። እንደመጣውም አማርኛና የውጭ ሀገር ቋንቋ ለመማር ዳግማዊ ሚኒልክ ት/ቤት ገቡ። ያኔ ዕድሜዬ 10 ነበር።»

ጥያቄ፡- አቡን ዕድሜዎ ስንት ነው?

መልስ፡- 83 ዓመቱ ነው።

ጥያቄ፡- ዳግማዊ ሚኒልክ ት/ቤት የገቡት ከባሊያን በፊት ነው ወይስ ከባሊያን በኋላ?

መልስ፡- ከባሊያን በኋላ መሰለኝ። ትንሽ ይደናገረኛል።

ጥያቄ፡- ባሊያን ሲገባ የነበረውን ነገር በደንብ ያወቃቁታልና አስኪ የሚያስታውሱትን ይንገሩኝ።

መልስ፡- ባሊያን ሰፈር ጦስጥ ባለላ አታሊያና የሚባል ት/ቤት ነበር። እኔ እዚያ እሄድ ነበር። ባሊያናች ልጆች ይጠፋ ነበር። በወቅቱ ቤታችን ደጃች ጦቤ ሰፈር ነበር።

ጥያቄ፡- ከባሊ ጎባ አንደመጡ የነበሩት ወንድምዎት ጋ አንደነበር ነገረውኛል። የት አካባቢ ነበሩ ወንድምዎ ይኖሩ የነበሩት?

መልስ፡- ቀበና ነበር። ከባሊጎባ አንደመጣው ዳግማዊ ሚኒልክ ት/ቤት ነው የገባውት። በ1928 ባሊያን ገባ። ትምህርት ቆመ። ሰውም በየአቅጣጫው ተዘጋጅቶ። እኔም ቤተሰቦቼን ማገልገል ጀመርኩ። ባሊያን አንደመጣ የተበታተነው ሰው ከያለበት መምላት ጀመረ። ወንድሞቼም ሜካ ገብተው ነበር ተመልሰው መጡ። ባሊያናች ከወጡ በኋላ ለተወሰነ ጊዜ ምንም ሳልሰራ ቆየሁ። እዚያ ከመዋል ወጪ ምንም አልነበረም። ከጊዜ በኋላ ተፈሪ መኮንን ት/ቤት ገባው። እዚያ እያለሁ ጥሩ የትምህርት አቀባበል ያለን ሰዎች ተመርጠን እኔ የምናሰ ለማ ዶ/ር በቀለ

አቶ መላቱ ለማ

እና ሌሎች 10 የምንዘገቡ ሰዎች ተመርጠን እንገልገላለን። አንድንማር ተደርገን ከጊዜ በኋላ እኔ ሚሊዮን፣ ውብሸት ሌሎችም ወደ መምህራን ማሰልጠኛ (TTC) ስንመደብ እና ምናልባትም መምህራን ከሌሎች ገቡ።

የት/ቤቱ ዳይሬክተር ስሙ ጠፋኝ አሚሪካዊ ነበር። በመስከረም 1937 ነበር። ከቡልት ዓመት በኋላ በዲፕሎማ ተመርቀን በየቦታው ተመደብን። በወቅቱ የትምህርት ሚኒስትር አቶ አማኑኤል አብርሃ ነበሩ።

ጥያቄ፡- እርስዎ ከመምህራን ማሰልጠኛ ከተመረቁ በኋላ የት ተመደቡ?

መልስ፡- ጎሬ ተመደቤ ሄድኩ አንድ ዓመት አስተምራ ትምህርት ሲዘጋ ወደ አዲስ አበባ መጣሁ። ወቅቱ ክርምት ነበር ከዚያ በጥቅምት ወደ የተመደባችበት ተመሰሰ ሲባል እኔ አሞኛል አልሄድም ብዬ እዚያ አልኩ። እዚህ ያመደብ ተባል። አንደአጋጣሚ ካርል ማይክል አስተማሪ ያልጠኝ ብሎ ያውተውት ነበርና እሱ ጋር ገብረማርያም ት/ቤት ተመደብኩ በ1940 ዓ.ም. ነው። እኔ አዲስ አበባ በመቅረቱ ብዙዎች ተገርመው ነበር። አንድ ጊዜ ከተመደብኩ መመላስ የለም። ምክንያቱም ሰው እየከፋ ስለሚመጣ ምንም ፈቃድ አያሰጥም ሰው እየከፋ ነበር። አንዱት ተፈቃደኛው ያልከ አንደሁን ታሪኩ አንዲህ ነው። እኔ ትምህርት ሲዘጋ «አዲስ አበባ ሄጀ ዘመዶቼን አይቼ ልምጣ» ስል «አይቻልም ደጃዝማች ይቆጣሉ አሉኝ ዋናውን ጸሐፊ ግዴላም በየው አልተርም አመጣለሁ» ብዬቸው ከባለልኩ። እዚህ ተረቡ። ካርል ማይክል ጋር አንደገባሁ በወቅቱ ያሰጥ የነበረ የትምህርት አሰጠጥ ነበር። ከ1-3 ላሉት የትምህርት ተመረጦች / Lesson Plan / ይዘጋጃል።

ድንቁም መምህር
 ከደበበ ሰይፉ
 ራሱን ሲከሸን
 ሲያንቀሳቃሰው
 ፈሩን ሲሰመጡ
 ሲያስተምረኝ መዋቅ፣
 ብሽት አደረገኝ
 «ወዘና መሆኑ ሰቀቀኝ።
 «ራሳይ መሸናቀቱ ነደደኝ
 «የገጠው ፈርቶ
 «የሸነሸከ
 «ሞረኝ ባለ
 «ወር አለ!»

1962

አርብ ዕለት ካርል ማይክል እኔ ያዘጋጀሁትን አይቶት ሰኞ ላስተማሪ ዎች ድላል ያኔ ከአንድ እስከ ሶስተኛ ክፍል ላሉት እንዳዘጋጅ ታዝዝሮ አዘጋጀሁ። ከዚያ ወደ ቀ.ኃ.ሥ. ሄድን።

ቀ.ኃ.ሥ.ት/ቤትም ገብቼ / Lesson Plan / አዘጋጅ ነበር። ከጊዜ በኋላ አስተማሪ ሆንኩ። ከዚያ የት/ቤቱ አስተዳደር የነበረው አቶ ተመስገን ለቅቆ ወደ ሌላ ቦታ ሲሄድ እኔ በጊዜያዊ አስተዳዳሪነት ተመደብኩትም ሆኖ ሚኒስቴር በአቶ ተመስገን ቦታ ሌላ ሰው በመደብም ካርል ማይክል አልቀበልም አለ። እኔን «አሱስል ተስማማኝ ሌላ ሰው አልቀበልም» አለ የትምህርት ቤቱ አስተዳዳሪ ሆንኩ።

ካርል ማይክል በጣም ንብዝህ ሰው ነበር ። ሰውን የቦታችና የቦላይ አድርጎ የሚያይ አልነበረም ። ጥሩ ሥራ ያከብራል ። ልጆች ትምህርት እንዲቀሩ አይፈልግም ነበር። ከሰዓት ሲወጡ ትክክለኛውን አቅጣጫ ይዘው በቀኝ እንዲሄዱ ይመክር ነበር ።

ጥያቄ:- በዚያን ዘመን ምን ያህል አሜሪካውያን ያስተምሩ ነበር ?

መልስ:- ስድስት ይሆናሉ። ካርል አሜሪካውያን ሄዶ ነበር መርጦ የሚያመጣቸው።

ጥያቄ :- በዚያ ዘመን ስለነበሩ ት/ቤቶች የሚያስታውሱት ነገር አለ። ለምሳሌ ወንድና ሴት አብረው ይማሩበት የነበረ ት/ቤት ከኮከበ ጽባሕ ሌላ ነበር ?

መልስ:- የሴቶች ት/ቤት የነበረው እቱኔ መነን ሲሆን ካቱድራልም ሴቶች ብቻ የሚማሩበት ነበር። ሌሎች እንደጸግማዊ ሚኒልክ ተፈሪ መኮንን የመሳሰሉት የወንዶች ብቻ ት/ቤቶች ነበሩ። እንዳሁኑ ጊዜ ሴቶችና ወንዶች አንድ ወንበር ተጋርተው ይማሩበት የነበረ ት/ቤት ኮከበ ጽባሕ ነበሩ ይሄ የሚያስገርም ነበር።

አብዛኛው በአዲስ አበባ የነበሩ ት/ቤቶች የትምህርት አሰጣጥን ከኮከበ ጽባሕ ት/ቤት ብዙ የቀሰሙት ልምድና አውቀት አለ። ወንድና ሴት ተቀላቅለው መማሩ፣ ስልጠና መስጠቱ፣ ሀገርን ደንቡ፣ ት/ቤቱን ልዩ ያደርገዋል። ከኮከበ ጽባሕ ተጥሎ ደህና ት/ቤት የሚባለው ተፈሪ መኮንን ነበር። ተፈሪ መኮንን ራሱ የካርል ማይክን ፈለገ ተከትሏል።

እኔ በአስተዳዳሪነትና በአስተማሪነት ከሰራሁ ዘጋጋ ወደ ትምህርት ሚኒስቴር

ተዘዋውራ የፐርሰኔል ክፍል ምክትል ሆንኩ። የትምህርት ሚኒስቴር ዳይሬክተር አቶ መንግሥቱ ደስታ ወደ ሌላ ቦታ ተመድበው ሲሄዱ እኔ በተጠባባቂነት የትምህርት ሚኒስቴር ፐርሰኔል ዳይሬክተር ሆኜ ሥራ ቆይቻለሁ። ከዚያ በኋላ ት/ቤቶች ለሁለት ሲከፈሉ ማለትም አንደኛና ሁለተኛ ደረጃ ተብለው ሲከፈሉ እኔ የአንደኛ ደረጃ ት/ቤቶች አስተዳዳሪ ዳይሬክተር ሆኜ እንደሰራ ተደርጓል።

ጥያቄ :- ይሄ መቼ ነበር ዓመተ ምህረቱን ያስታውሳሉ?

መልስ አላስታውሰም ። 73 1942 ዓ.ም

አብዛኛው በአዲስ አበባ የነበሩ ት/ቤቶች የትምህርት አሰጣጥን ከኮከበ ጽባሕ ት/ቤት ብዙ የቀሰሙት ልምድና አውቀት አለ ።

ሳይሆን አይቀርም ። ከዚያ ከተወሰነ ዓመት ቆይታ በኋላ ወደ ቤተመሃብት ተዛወርኩ ። እዚያ በታቸለ መጠን የመዝገብ ቤቱን ሥነ-ሥርዓት አሟልቼ የትምህርት ሚኒስቴርን መዝገብ ቤት በሙሉ እንዲሰወጥ አድርጌያለሁ ። አሁንም የሚሰራው ያኔ እኔ በሰውነት አሰራር ነው ። ይህንን ከሰራሁ በኋላ በ1975 ዓ.ም ጡረታ ወጣሁ ።

ጥያቄ:- 55 ዓመት ሞልቶታል ተብለናል

መልስ:- አዎ እንዲያውም ለሰራው አስፈላጊ ነህ ተብቼ ሁለት አመት ተጨምርልኛል።

ጥያቄ:- እርስዎ ትምህርት ሚኒስቴር ይሰሩበት በነበረው ዘመን የት/ቤቶች ሁኔታ ምን ይመስል ነበር ?

መልስ:- አዳሪ ት/ቤት የነበሩት ተፈሪ መኮንን፣ ሚኒልክ እቱኔ መነን ዊንጌት አርበኞች ነበሩ። ተማሪው የዚያኔ ለትምህርት ፍቅር ነበረው። ታላቁን አካላትም ነበር።

ጥያቄ :- በዚያን ዘመን የነበረ አሁን የሚያስታውሱት የተለየ ትዝታ አለው?

መልስ:- ሁልጊዜ የሚዘርመኝ አንድ ትዝታዬን ላላውትህ ። ወደ ኢሉባቡር

ተመድቤ ያጋጠመኝ ሁኔታ ነው ። ያንጊዜ እንደልብ ካሚዮን አልነበረም። አንድ ጅማ የምትሄድ የጣሊያን ካሚዮን መኪና አግኝተን ከፒያላ በሷ ተሳፈርን። በመኪናዋ ላይ የጅማ ነጋዴ የሆኑ አባፈጣ የሚባሉ ሰው ብዙ አሞሌ ስለነበር እኛም ከአሞሌው ጋ ነበር የተጫነው። ታዲያ በየመንገዱ መኪናዋ ስትበላሽ እየወረድን መግፋት ነው። የመኪናው ሾፊር ጣሊያኖዊን ነበር። እሱ ግፉ ባለን ቁጥር ምርጫ የለንም ጊዜን ዝቅ ስንል እንደገና መኪናዋ ተበላሽች። ሾፊሩ ውረዱ ሲለን አንወርድም አልነው ። ምክንያቱም «አዋሽ ስትደርሱ ወባ አለ ትታመማላችሁ ስለተባልን ተከናንበን ካሚዮኑ ላይ ቁጭ አለን። እዚያው አደርን። በማግስቱ የተበላሸው ተሰተክሎ ጊዜን አልፈን ጅማ ደረስን።አባፈጣ ለአዝዘቡ አሞሌ ጨው ሲሸጡ እኛም አገዝናቸው ። ከዚያ ወደ ኢሉባቡር ለመሄድ ስንለናዳ አባፈጣ አይሆንም መኪና ስለማታገኙ ለአንድ ሳምንት እኔ ቤት ቆዩና በሚመጣው ሳምንት በቅሉ የሚያመጣ ሰው ስላለ በሱ ትሄዳላችሁ » አሉን እኛ እንዚ ብንልም አይሆንም አሉ ። አንድ ክፍል ተሰጥቶን እነሱ እስላም ስለሆኑ ለኛ የክርስቲያን ሰራተኛ ተቀጥራልን ሳምንት ሙሉ እዚያው ቆየን። በሳምንቱ አጋሰስ ነጂወቹ ሲመጡ ወደ ኢሉባቡር ጉዟችንን ቀጠልን።

መቼ ስንደርስ ቀኑም ጨለም ዝናቡም ማከፋት ጀመረ። አንድ ቤት ተጠግተን «አባነችሁ አሳድሩን ብንል እኛ ችግረኞች ነን እናሳደርም» አሉን አብርን የነበረው በቅሉ ነጂው ሙሌ ነው። የያዝነውን ሳጥን «የመንግስት ሰነድ ነው በሉ ብሉን ነበርና «የማታስደሩን ከሆነ የመንግስት ደረሰኝ ለበላሽ ነው» ስንላቸው «አባነችሁ ሹሙ ቤት ሂዱ ያውና የሹሙ ቤት» ብለው ጠቆሙን እዚያ ሄደን ስንጠይቅ ሹሙ የለም ሚስቱ «አትገቡም» አለች «አሱ ነው የሚወ ስነው አይሆንም» አለች ሰውየው ሶስት አጥር አለው እንደኛው ውስጥ እን ግባ» ስንላት «በሉ እዚያ አራግፋ» አለችን።

ሰውየው መጣ «ምንድናቸው ሲል» ከአዲስ አበባ የመጣን የመንግስት መልክተኞች ነን የመንግስት ደረሰኝ ይዘናል ማደሪያ የለንም» አልነው «አረ አባነችሁ ኑ እኔ ቤት ግብ» አለ እቤቱ ገባን የበቆሎ እንቀት አራታችንን በላን መኝታ ተዘጋጀልን ልንተኛ ስንል ሌትየዋን ፈራን። በጣም ስልጠላችን

ፈራናት ስለዚህ ከዛሬንደራዬ ጋር ተመስክረን ተራ በተራ እንጠብቅ ተዛባልን ።

ግማሽ ሌሊት እኔ ጠበቅኩ ግማሽ ሌሊት እሱ ከወንድሙ ጋር ጠበቀ። ግን ምንም አልሆነም ። በጠዋት ተነስተን ቅዳሾንን ጠቅልለን ወደ በደሉ ሄድን። እዚያም አድረን በማግስቱ አራት ሰዓት ኢሉባቡር ገባን ። የመምህራን ማሰልጠኛ የመጀመሪያ ምሩቅ በመሆናችን በከፍተኛ ሁኔታ በድግስ ነው የተቀበሉን መምህራን ተጠርተው ደህና መታየት ታርዶ ጥሩ አራት ሰዓት በማግስቱ ቀ.ኃ.ሥ.ላሴ የሚባል ትምህርት ቤት የመጀመሪያ ደረጃ ተመድበን ማስተማር ጀመርን

ጥያቄ ፡ ምን ያህል ተማሪዎች ነበሩ ? መልስ፡ በግምት አምስት መቶ ተማሪዎች ይሆናሉ ።

ጥያቄ፡ ዋናው ከተማ መቱ አልነበር እንዴ የኢሉባቡር ?

መልስ፡ ኢሉባቡር ራሱ ከተማ ነበር ገዢው የሚቀመጠበት። መቱ ጌላ ነው ከተማ የሆነችው። አቶ ሌጌሙ ነበሩ የትምህርት ኃላፊው፤ ጥሩ ስለ ነበሩ፤ ኢሉባቡር አውሮፕላን የገባው እኛ በገባን በ15ኛው ቀን ነበር ከዚያ ማስተማር ጀመርን ። ዙሉኔል ሰለሞን ከድር የኛ ተማሪ ነበር ። ትላልቅ ቦታ የደረሱ ሰዎች አስተምረናል። እንደጋጣሚ አብሮኝ የሄደው ባልንደራዬ በጣም ታም ወደ አዲስ አበባ ልመልሰው አቶ ሌጌሙን ፈቃድ ብንጠይቅ አይሆንም እንዴ ተልካችንል እዚህ መምህር የለም፤ እዚህ ባለ ሐኪም ይታከም። ብለው ከሰለሱ። እንደጋጣሚ አቶ ሎማኑኤል አብርሃም ከአዲስ አበባ በአውሮፕላን መጡ ። ከሳቸው ጋር የትምህርት ሚኒስቴር የት/ቤቶች አስተዳደር መጥቶ ስለነበር ት/ቤቶችን ልንብሻ ብሎ እሱ ሲጎበኝ አቶ አብርሃም ሊመለሱ ሆነ አውሮፕላን ማረፊያ ሐጂ የባልን ደራዩን ችግር ነበርንታቸው አቶ ፍሪሳ የሚባሉ የአቶ ሌጌሙ ጸሐፊ አብረውን ነበሩና ወደሳቸው ዞር ብለው፤ ይሄ ነገር እውነት ከሆነ ባስቸኳይ በሚቀጥለው ጊዜ በሚመጣው አውሮፕላን ወደ አዲስ አበባ እንዲመጡ ብለው አዘዙ። ሐጂ ለአቶ ሌጌሙ ስንግራቸው፤ እኔ መቶ ከሰለከው አሉ። አሳቸው መምህር እንዲሄዱባቸው ስለማይፈልጉ...

ብለው በትዝታቸው ጠስታ እኛንም መሰጡን ለአሳቸው ረጅም እድሜን ተመኝተን ተሰነበበትን። ■

ትዝታ በጨረፍታ

ሽመልስ አስፋው

የካብ ዳዊስ ከፍተኛ 2ኛ ደረጃ

ት/ቤት ር/መምህር

ውልድዬም ሆነ ሰድጌቱ እዚሁ አዲስ አበባ ነው ። በልጅነት በሰፈርና በት/ቤት የባረብስ ፤ የቤተሰብ ፤ የገደፍ ፤ የጎረቤት ፤ የዘመድ አዝማሪ ምክሩ ፤ ተግባራዊ የወደደ ዓመቱ ፤ የድግሱ ፤ የክብረ በዓሉ ፤ የሠርጉ ፤ የሰቅሶው ሁሉንም ያጣጣመው የልጅነት አእምሮዬ ዛሬ በዕለት ከዕለት እንቅስቃሴ ሁሉ ዐወደ ዕድታ ሆኖ በትዝታ ሠረገላ ይዞኝ ይጓዛል ።

አንዳንዴ ሲዘመኝ አንዳንዴ ይጨነቀኛል። የሚዘመኝ የሕይወት ጎዳ ነዬ ሲሆን የሚጨነቀኝ ደግሞ ዛሬ ብቻዬን እንጂ የጠቀስኳቸው ሰዶምተኞቹ ጋር ያስመሆኔ ነው

ሕይወት እኔ እንደመራጋት ሳይሆን በራሷ መርከብ ቀዘፋ ይሆና ተግባ አንደኛ ይሆና መመለሷን ሳስብው ልውነትም የሰው ልጅን ሰጣ ፋንታ የምትወስን ራሷ ሕይወት እንጂ የሰው ልጅ ድርሻ ተዋናይነት ብቻ መሆኑ ሰርገሆ ነው። ዛሬ ሳይ ሆኜ ወደ ጌላ ሳስበው በሰውነቱ ገዝፈዋል ፤ አመለካከቴም ሰፍቷል፤ በስያላቴ። አእምሮዬም ጫናው በዘቷል። ያንኑ ያህል ሰፈራም ት/ቤቴም እንደእኔው ተለውጠዋል። በልጅነት የነበሩት ብዙዎቹ አሁን የሉም። ሊኖሩም አይችሉም። የትብብራት ብብን ሰድጌት ይከተላሉና ትውስታቸው ግን በውስጡ ይኖራል ።

ከመኖሪያ ሰፈራችን ጫካውን አድርጠን የጠዋቷን ዐሀይ ብርሃን እየጥቅን ካፊያ ከሆነ እየራሰን የሳፊዋ ኮከበ ጸባሴ የሆነቷ ቀ.ኃ.ሥ. ት/ቤት ቀበና ድልድያ አጠገብ ለመድረስ በአግራችን አፍታም አይጠስድብንም ነበር

። እንዲህ ዛሬ ከት/ቤቴ ዞር አስከ አራት ኪሎ ከአራት ኪሎ ፈረንሳይ ተሳፍራ የኩሪያ ልንዘጠ

ቀ.ኃ.ሥ. የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቴን ያጠናቀቅኩባት የሕይወትን መስክት የከፈትኩባት ማደጊያዬ ብቻ ሳትሆን ዛሬ ደግሞ የጉልምስና ጊዜዬን በመምህርነት የእርጅናውን ጊዜዬን ደግሞ በኃላፊነት እያገለገልኩባት የምገኝ ቤቴና አሳዳጊዬ ነኝ። ቀደም በተማሪነቴ በከፍተኛ ውስጥ ልውውጥን የገበየሁባት ስፖርት ማዘውተሪያዬ፤ የመብቃ የቴያትር፤ የድራማ የእስካውት ወ.ዘ.ተ ትዕይንቶችን የተሳተፍኩባት ዛሬ ደግሞ ያን ጊዜ በአካባቢው ድርሻ ለማለት እንኳን ያስፈራን የነበረውን ቢሮ ከፍቼ የጠቅላላ ግቢውን እንቅስቃሴና ሃደት ከስራ ጓደኞቹ ጋር የመምራት ኃላፊነትን ለመጠባት ደፋ ቀና የምልባት የሰው ልጅን ያህል ከኩር ነዝር ማምረጥ ፋብሪካ ነኝ።

የሚዘመኝ ነዝር ቢኖር ዛሬም በየክፈለ ጊዜው መጨረሻና መጀመሪያ የሚጮኸው ደወል ውስጤን ይረብሽዋል። የቀ.ኃ.ሥ. የተማሪነት ጊዜዬ አሁን ይጓዛል፤ ጋር ጎን ለጎን ይነገራል። ተማሪነቴ በትዝታ፤ ኃላፊነቴ በተግባር።

የቀ.ኃ.ሥ. ን ግቢ በ1966 የሁለተኛ ደረጃ መልቀቂያ ፈተናዬን ወሰደ ስለነበት ያዘነኩትን ያህል ከሌሎች ቀይታዬ በጌላ ደግሞ በከፍተኛ ደረጃ ወደ አዲስ አበባ በመሳመራ በሰለጠነኩበትና በገለገልኩበት የመምህርነት ሙያዬ አለ በሚገኙት ት/ቤቶች ለመመደብ ሰጣ ያወሳከባባት ቀን ልዩ በደስታ ተሞልታ እንደአንበሳ የፈነጠነኩባት ቀን ነበረችና ሁሉም ቀናት በሕይወቴ ውስጥ ትልቅ

በታላቅው ፡፡ ቀ.ሥ. /ሥ. ን ተማሪ ሆኖ ስለት ክልብ ያዘገኩትና መምህር ሆኖ በመሰባት ደግሞ የተደሰትኩባቸው ፡፡

በሰለቱ ዕጣው የያዘውን ዕብሩ ማንበብ አታተኝ፡፡ ሀልፊዎ መሰለኝ ገልብጦ ሳነበው አሟዘረ፤ ዕብሩ ግን የሚለው ምድቢ ከብሰ ዕብሉ ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት መሆኑን ነው፡፡ የተደሞዋ ቀ.ሥ. /ሥ. ቤቱ፤ ማደጊያዬና ትውስታዬ፤ የሕይወት ጎዳናዬን የጠረገች ገቢዬና ኩራቴ፡፡

ከመቅደስት ደስታዬ በጭንቀት ተለወጠ፡፡ በቀ.ሥ. /ሥ. የተማሪነት /ሥ. /ሥርዓት ለእኔም ሆነ ለሌሎች አደጋዊ ትልቅ መሰረት ነው፡፡ ወደ ገቢው እንደመምህር ደብዳቤዬን ይገዢ እንደምንዝ ሳስብ ፊቴ ድትን የሚለው ደግሞ ተማሪ ሆኜ በገቢው ያላለፍኩት ጊዜ ነበርና ድፋረትም መሰለኝ ፡፡

ወደ ቀ.ሥ. /ሥ. ት/ቤት የተመለስኩበት ወትት ብዙም የራት አልነበረምና መምህራናቸው ከነበሩት ጋር መምህር ሆኜ ስተላተል አተራረቢ እንዴት እንደሚሆን ገራ ገዝ፡፡ መያዊ ብቃቴን ቤተሰባዊ ግንኙነቱ ዋጠው፡፡ ብቻ የሕይወት ሃይት ሆነና ከብዙ ጭንቀት በኋላ ሌሊቱ ነገቶ ምደባዬን ለማሳወቅ ወደ ቀ.ሥ. /ሥ. አመራሁ፡፡

በተማሪነቴ በደስክ ላይ ተቀምጦ ዕውቀት የተሰማኩበትን ጥቁር ሰሌዳ ዛሬ በተራዬ ተረክቤ ለአዲሱ ትውልድ ያነበትኩትን ዕውቀት የተሰማኩበትን ጥቁር ሰሌዳ ዛሬ በተራዬ ተረክቤ ለአዲሱ ትውልድ ያነበትኩትን ዕውቀት ላካፍልበት ፡፡ ት/ቤቴ ለዋለችልኝ ውለታዋን ለመክፈል ቃል የገባሁበት ቀን ያቺ ቀን ነበረች ፡፡

ት/ቤቴ በር ላይ ስደርስ አይኖቼ ለውጧን ማየት ጀመሩ ፡፡ ሀሊናዬ ስዕላዊ አተማመኑን ለዘመናት ተርዖ ይዞት የነበረው ከእንጨት ተልጎ የተሰራው የገቢውን ውበትና ገርማ አልፎ አልፎ ባለፈ ክፍተቱ ፍንትው አድርጎ የሚያስታነው ዋነኛው በር ድፍን ብሎ ከዳር እስከዳር በብረት ተተክቶ አየሁ ፡፡ ዘልቄ ወደ ውስጥ ገባሁ ፡፡

ዳርና ዳር ተንሰራፍተውና ለምልመው ፤ የገቢው ዕዳል የነበሩት ዛሬች አጀባውን ገቢውን ለሁለት ክፍሎ ተጥ ብሎ ወደላይ የሚዘልቀው አስፈላጊነት ጎስቶሎ ዛሬችም ተመናግጠው አገኝቷቸው ፡፡ የአስፈላጊነቱን ዳር ተከትሎ የጥንቱ ተማሪ የዛሬው መምህር ሠራተኝነቱን የሚገልጸውን ፕሮፋሰል የጨበጠ ደብዳቤዬን ከኪሊ እያወጣሁ ጥንት ወደማውቀው የአስተዳደር ቢሮ

ተጠጋሁ ፡፡

እንዲያ ገርማ ሞገሱ ያስረራ ፤ ውበቱ ያማርክ የነበረው የአስተዳደር ሀንዳኝ ከፊት ለፊቱ የሚገኘው በፀጥታው እንደ ቤተ መቅደስ ያብዘር የነበረው ቤተመፅሐፍት ግድግዳዎቻቸው ተላልጠውና ተጋገጠው ተመለከትኩ ፡፡ ፍርሃት በውስጤ ነገሰ ፡፡ ወደውስጥ ዘልቄ ስግ ከፍሎቻቸው ተሸንሽኜ እንዳልነበር ሆነኩልኝ ፡፡

ሁሉም ነገር ተለዋውጧል ፡፡ ደብዳቤዬን በእጅ እንደያዘኩ የርዕስ መምህርን ቢሮ በዓይኖቼ ሳማትር አንድ የማውቀው ድምፅ ተሰማኝ ፡፡ በዚሁ ት/ ቤት የአንገሊዘኛ ጽንጽን ያስተማሩኝ ሀንዳዊ መምህራ ድምፅ ነበር ፡፡ ማ/ር ራጂን ድረን ያዋላሉ፡፡ «አንተ ወሰኑ ! እስካሁን የት ከርመህ ነው » አሉኝ፡፡ ብዙዎቹ ከሀንድ አገር የመጡ መምህራን አማርኛን ተለማምደውና ሰባብረው ሲናገሩ ማድመጥ የተለመደ ነው ፡፡ ይህ « ወሰኑ » የሚለው ቃልም ከዘመናት

ብዙዎቹ ከህንድ አገር የመጡ መምህራን አማርኛን ተለማምደውና ሰባብረው ሲናገሩ ማድመጥ የተለመደ ነው ፡፡ ይህ « ወሰኑ » የሚለው ቃልም ከዘመናት በኋላ ዛሬ ስህተትኝ ጊዜ ስለማው አንድ ጊዜ ወደኋላ በትዘታ ተመለስኩኝ ፡፡

በኋላ ዛሬ ለሁለተኛ ጊዜ ስለሚው አንድ ጊዜ ወደኋላ በትዘታ ተመለስኩኝ ፡፡ ተማሪ እያለሁ አንድ ጥፋት አጥፍቼ እኝሁ መምህር መሆኔን ነህ ብለውኝ በር/መምህር ቢሮ አቅርበውኝ ነበር ፡፡

መምህር «አስከዛሬ የት ከርመህ ነው» ሌላኝም ምን እንደአስቡ ገብቶኛል፡፡ ብዙዎቹ እኔን መሰል የጥንት ተማሪዎች ከዘመናት ቆይታ በኋላ ወደት/ቤታቸው እየመጡ የትምህት ማስረጃቸውን ይጠይቃሉ፡፡ እኔም ለዚሁ ጉዳይ የመጣሁ መሰላቸው ነበር፡፡ ለመምህር በመልክና በአካል ላልሰወጥባቸው ማስተዋወስ መቻላቸው እያስደነቀኝ ለምን እንደመጣሁ ነገርኳቸው፡፡ ጀርባዬን መታ መታ እያደረጉ የመጀመሪያውን የአባትነት ማስረጃቸውን ሰጡኝ ፡፡

የሚተገበረው ዕርምጃዬ የሚሰጠኝን ፕሮግራም ተቀብዬ በመምህርነቴ መሰማራት ነው፡፡ ይሁን እንጂ ከር/መምህር ቢሮ እንደወጣሁ እሁንም ጭንቀቱ አልቀነሰም፡፡ ወደት እንደማመራም አላጠኩም፡፡ እንደጥንቱ

ተማሪነቴ ከንደኞቼ ጋር እናርፍበት ወደነበረው ዛፍ ስር ወያላ እንዲያ ከማከብራቸውና ከምረራቸው መምህራናቸው ጋር ወደ መምህራን ማረፊያ መግባት ብዙም አልቆየሁም የእኔ ብጤዎች የት/ቤቷ ፍራ የሆኑና በመምህርነት መያ ከእኔ ቀደም ብለው ተመድበው የሚሰሩ መምህራንን አገኘሁ ፡፡

ከእኔ ብጤዎቼ ጋር በንደኝነት እያለማመዱኝ የጥንት መምህራናቸውም እንደአባትም እንደባልደረባም እያከበርኩና እያማከርኩ ልምዳቸውን እያካፈሉኝና እያበረታቱኝ በመምህርነቴ ሰነበትኩ ፡፡ ከረምኩኝ ትንሽ እንደቆየሁም የት/ቤቴ የወጣት ኮሚቴ ሰብሳቢ፤ ዩኒት መሪ፤ የዩኒት መሪዎች አስተባባሪ፤ የት/ቤቴ የት/ማዕከል ጋላፊ ሆኜ ለዘመናት ት/ ቤቴን አገለገልኩና «ዞር ዞር መግቢያው ጭራ» እንዲሉ በስተመጨረሻው በሽምግልና ዕድሜዬ ደግሞ እነሆ የማደጊያዬ አስተዳዳሪ ሆኜ በም/ርአስ መምህርነት ተጥሎም በር/መምህርነት

እንዳገለግል ተመረጥኩኝ ፡፡ ዕጣ ፋንታዬ ሆኖ ከልጅነት ዕውቀት የጥንቷ ቀ.ሥ. /ሥ. የዛሬዋ ከከበ ጽባሕ ት/ቤትን የአድባሯ የእውጋሯን ጥራ ተቀብዬ እነሆ መስደሜን ተያይዝቼታለሁ ፡፡

የጥንቷ የጠዋቷ እንደነሐስ ታቦራና ትማርክ የነበረችው ት/ቤቴ ምድረ ግቢዋ ተጎላቁሎ ከ1ኛ-12ኛ ክፍል ከመምህራን ማሰልጠኛ አስከ እንስጥ ከተርቶ ኮርስ ይሰጥባት የነበረው የዚያ ዘመን የግዢ ሰራተኛ መሰል የትምህርት አምባ ዛሬ ከ1ኛ -10ኛ ክፍል በመጀመሪያ ደረጃና በ2ኛ ደረጃ ተከፍላ የመሰናዶ ትምህርት ማዕከልነቷን አጥታ የ9ኛና የ10ኛ ክፍል ደረጃ ብቻ እንድታስተናግድ መወሰኗ ዕድገቷን የካርት ዕድገት አድርጎታል ብል አልተ ሳላትኩም፡፡ ብርቅና መሪ አንጋፋና ውብ ት/ቤት ነበረችና ፡፡

ይሁን እንጂ በር/መምህርነቴ ከመደበኛ /ሥራዬ ጎን የት/ቤቷ ፍራ የሆነ የጥንት ልጄጄ ለመሰባሰብ ባደረጉት ከፍተኛ ጥረት የድርሻዬን ለመወጣት አልበዝኩም ፡፡ ወደ 78 40 ዞሯል

ኮከበ ጽባሕ-ቀኃሥ ትምህርት ቤት (1924-1999)

—ሰው ወርቅ እንዲሰላ ከፈጣሪው ታዲያ ። ለመሥራት መሳሪያ ያስፈልገዋል ። ትምህርትና ትንት የመኖሪያችን መሰረቶች ናቸው ። ለየታደልንበት ተፈጥሮ መሳሪያ የምናገኘው ከትምህርት ለሆነ በፍ ተከፍቶ ይበራችኋል ። በምትገኙት ትምህርት አገዛዝብ፣ መፍራት አገራችንን መርዳት ማንም ሊፍቅው የማይችል ሰዓ ነው ። ይህን አንድትፈጽመው ፤ ይህ ስንደት ዓላማ ምስክር ይቡንባችሁ ።

—ግርማዊ ንገሠ ነገሥት ቀዳማዊ አጼ ኃይለ ሥላሴ ሚያዝያ 27 ቀን 1940 ዓ.ም በዓቅሪ ግርማም አባ ተጫን መንገድ አጠገብ የተቋቋመውን ትምህርት ቤት ሲመርቁ የተናገሩት ታል “ ተብሎ በፍሬ ከፍገር ዘ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ በቅጽ እንደ 131 ተራ ቁጥር ሰፍሮ ይገኛል ።

በጉዳር ወር 1924 እንደ ተከፈተ የተለያዩ ምክሮች ይጠቀማሉ። ይህ ተማሪ ቤት በቅድመ ፋሺስት ወረራ ዘመን ቀደም ብለው በአዲስ አበባ ከተከፈሉት ትምህርት ቤቶች አንዱ ነው ። ዝነረ ነገር በተባለው የብሉጽ ጌታ ማኅተም ሥላሴ ወልደ መስቀል የተረከ መረጃ ምንጭ ከሆነው መጽሀፍ ውስጥ በገጽ (602) ላይ ከተፈረ መኮንን ተማሪ ቤት ጀምሮ በወላ ኃይለ ስላሴ እስከ 1928 ድረስ በአዲስ አበባ ተቋቋመዉ ከነበሩት ስድስት ትምህርት ቤቶች በምስረታቸው ቅደም ተከተል ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ተማሪ ቤት በሰብተኝነት ተመልክቷል ። የቀደመት ተፈሪ መኮንን እና ትዱስ ጊዮርጊስ ትምህርት ቤቶች ሲሆኑ ከርሱ ለጥቀሙ የተመሠረቱት ደግሞ የመድኃኒ ዓለም እና የአቱፒ መን (የሴት) ተማሪ ቤት በመባል በጋላ የምናውቀው ትምህርት ቤቶች መሆናቸውም ተጠቁማል ።

ትምህርት ቤት የፍገማዊ ምኒልክ ተማሪ ቤት ነው። መጀመሪያ ላይ በትምህርት አሰማየ ረገድ አጽንኦት የሚደረገው በውጭ ቋንቋዎች ጥናት ላይ የነበረ ይመስላል። ለምሳሌ በፍገማዊ ምኒልክ ስም በተመሰረተው በዚህ ትምህርት ቤት የፈረንሳይኛ እንግሊዝኛ የሊባልኛ እና የዐረብኛ ቋንቋዎች ትምህርት እንዲሰጥ ተደንገን ነበር።

በዚህም በላይ ሕይወቱና የኢትዮጵያ አርምዲ በሚሰጠው መጽሀፋቸው ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የሚከተለውን አሰራር ይገኛል

የትምህርት ቤት በአዲስ አበባ አንድ የፍገማዊ ምኒልክ ትምህርት ቤት ብቻ ነዉ እንጂ ሌላ ሰልክበረ በውጭ አገር ቋንቋ የሚናገሩ ሰዎች ጥቂቶች ነበሩ ከ1917 ዓመተ ምህርት ጀምሮ ገን በአዲስ አበባ በሌሎችም በጥና በጥናዎቹ ከተሞች የውጭ አገር ቋንቋ መማሪያ ትምህርት ቤቶች ስለ አቶምን ከዚህ በፊት ከነበሩት ትምህርት ቤቶች በተር ለልዩ ልዩ ሚሊዮኖችም ፈቀድና አርዳታ ሰጥተን የቋንቋ ትምህርት ቤት በሃውራጃው ስለ ተከፈተ በዚህም ላይ ወደ ውጭ አገር ብዙ ልጆች እየሰደዱን ስለ ተማሩ ብዙ ልጆች በየሚኒስቱሩ መሥሪያ ቤት ለመሥራት ችለዋል።

ይህ የውጭ አገር ቋንቋ የማጠቃለያ ወደ ዘመናዊው ሰውነት የመግቢያ ዘር ለመክፈቻ ቀልፋነቱ ብቻ ሲባል ሳይሆን ኢትዮጵያ ከውጭ አገሮች ጋር የነበራት ግንኙነትና ገጠመኞች (የውጫሌን ውል ክርክርና ውጤቱን ያስታውሷል) የውጭ አገር ቋንቋ አግዛዝ ቶ የማጠቃለያ ግራት የፈጠረም ይመስላል።

እዚህ ላይ ትልቁ ነጥብ የቀደማዊ ኃይለ ሥላሴ ተማሪ ቤት ሲከፈት (እንደ ቀደመት ሌሎች ቡሉ) ማስተማሪያው ቋንቋ ፈረንሳይኛ ሆኖ የሚሰጠው ትምህርት ገን አጽንኦት በሳይንስ እና ቴክኒክ ነክ ትምህርቶች ላይ እንዲሆን መታለሙ ነዉ ። ይክተር ፓንክሪስት ስለዚያ ዘመን የኢትዮጵያ ዘመናዊ ትምህርት ቡኒታ በጸፋት ጥናታዊ ጽሑፍ የሚከተለውን አሰራራት ይገኛል ።

“ በ1930 (እ.አ.አ) ሌሊ በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ተመሰረተ ። ለ100 ያህል ተማሪዎች ቴክኒካዊና የቋንቋ ትምህርት ሥልጠና ለመስጫ የታደደ ነዉ። ማስተማሪያ ቋንቋው ፈረንሳይኛ ሲሆን የሚሰጠው የትም

ታላም የተነሳረው ኮከበ ጽባሕ - ቀኃሥ ትምህርት ቤት ዳግማዊ ልደቱን ባንገባት በዚያች ዕለት ነዉ ። ትምህርት ቤቱ ረዘም ያለ የጋላ ታሪክ የነበረው እንጂ በዚያች ዕለት አዲስ የተቋቋመ አንዳልነበረ ከዚህ ቤቶች ቀጥሎ የምናየው ጉዳይ ይሆናል ።

የነበረው ኮከበ ጽባሕ - ቀኃሥ ትምህርት ቤት አራት ዜሎ ተብሎ ዛሬ በሚታወቀው አካባቢ የቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ተማሪ ቤት በሚል ስያሜ

ከዚህ ከተጠቀሱት አራት ቀደምት ተማሪ ቤቶች መካከል በድንረ ፋሺስት ወረራ በቀድሞ ስሙ እንደ ገና ተከፍቶ የማናገኘው ትዱስ ጊዮርጊስ ተማሪ ቤት ነው ። በወቅቱ ትልቅ የሚባል በላይ በለቀ መንገድ ላይ ዛሬ የቱሊ ትርጉሚና ተቋም ያለበት ትጥር ገዢ የነበረ ነዉ ይባላል ።

እነሆነውን ባለን መረጃ መሰረት በወገራችን የመጀመሪያው ዘመናዊ

ዐርቶዶክስ ማቲማቲሲክ ራዚክስና
ኤግስትሪ ሲቪል ምሕንድስና
የአካባቢ ጤና ሳይንስ እና ዘመናዊ
(የአውሮፓ) ቋንቋዎችን ትምህርት
የሚያስተምሩ ነበር። (ትርጉም የራሴ)

ከዚያ በሰባተው ንመት እቲ፤ መኻን ተማሪ ዜት መመስረቱም ታክሱ ተገልጿል።

በቅድመ ፋሺስት ወረራ ሐቅት በነበረው የአፖስት ንመት ያህል ዕድሜ ተማሪ ቤቱ ስለደረገው አንቅስቃሴ እና ስለሰገነው ውጤት ለጊዜው በቂ መረጃ ለማግኘት አልተቻለም። በ1925 የትምህርት ቤቱ ተማሪ የነበሩና አፀንም በሕይወት የሚገኙት የምናውቃቸው አንድ ብቸኛ የቀድሞ ተማሪ የሆኑ አዛውንት ከቅዱስ ጊዮርጊስ ተማሪ ቤት ተቀውረው ላላፍር ጊዜ ብቻ ቆይተው መዲያው መደ ሌላ ተቀውረው ስለነበረ ብዙ ትዝታ የላቸውም።

የሁሉን ጠቢቅ ወቅት ያሳረድ የጠረፍ የትምህርት አጠቃላይ እንትስ ታሰ እንደሌለላ የወገር ጉዳይ ሁሉ በፋሽስት አሣልፆ የ1928 ወረራ ምክንያት ተቋረጠ ።

ከመረራው በኋላ በ1934
ከተደሞዎቹ ትምህርት ቤቶች ብዙዎቹና
አዳዲስ ትምህርት ቤቶችም ተከፃፋቸው
የመማር -ማስተማር ሐይት ሲተጥል
የተደሞው የተዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ተማሪ ቤት ስሙን አንደዘ
አልተከስተም ነበር ።

እኩልነት ማሻገር
አንድተሰባሳይ ትምህርት ቤቱ በ1940
ሁለተኛ ኢንፎርሜሽን ዓመት ልደቱን
ያገኘው በሁለት ትምህርት ቤቶች
መዋሐድ ነበር ። አንስሮም ዛሬ ጥቂር
አንባሳ ከቴሌቪዥን ሁለተኛ ደረጃ የሚባለው
ትምህርት ቤት ባለበት ቅጥር ገቢ
ውሰየ ከጀማሪዎች ክፍል እስከ
ስድስተኛ ክፍል የነበረው የአንደኛ ደረጃ
ትምህርት ቤት የደጃዝማች ገብረ
ማርያም ትምህርት ቤት እና በአዋሪ
ዶቶች የነበረ ግን የተለየ ስያሜ በወቅቱ
ያልነበረው የወንድና ሴት ተማሪዎች
መማሪያ የነበረው ትምህርት ቤት
ናቸው። የደጃዝማች ገብረ ማርያም
ትምህርት ቤት ዲፊትተር አዲስ የመጣ
ዶትተር ፔሪ ካርማያክል የሚባል
በተለይ የትምህርት አመራር ባለሙያ
የሆነ አሜሪካዊ ሕልውና የነበረ ሲሆን
በደራሳው የአባሪ ትምህርት ቤት ያለ
ሰነድ ደግሞ መሪው አቶ ነገረ ሄሳ.
የሚባል ኢትዮጵያዊ አሳውንት ነበረ ።

የሁለቱ ትምህርት ቤት ተማሪዎች በሙሉ አንድነት ተዋሕደው ዛሬ ትምህርት ቤቱ በሚገኝበት የሩሲያ ኤምባሲ የምዕራብ ግምብ አዋሳኛ በሆነው ትጥር ገቢ በመጋቢት ወር መጨረሻ ግድም 1940 ተጠቃለሉ። ትምህርት ቤቱም ሚያዝያ 27 ቀን 1940 የተጻግዋል ኃይለ ሥላሴ 1ኛ ደረጃ ት/ቤት ተብሎ በንጉሥ ነገሥቱ በይፋ ተመርቶ ተከፈተ። ይህን አስመልክቶ የዛሬ አርባ ዓመት አካባቢ ከትምህርት ቤቱ አንጋፋ መምህራን አንዱ መምራ ታደሰ የሚባሉት የሚከተለውን መረጃ ለትምህርት ቤቱ የተማሪዎች መጽሐፍት ሰጥተው

ዓመት በ1941 እንደጠናቀቀ በሚለጥ ቀጠ ዓመት የሰባተኛ ክፍል ለመክፈት ታትይ ከ3ኛ እስከ 6ኛ ክፍል ይገኙ ለነበሩ ተማሪዎች (በወቅቱ የዲፊክተር ፈተና ተብሎ የነበረው) ፈተና ተሰጣቸው። መስከረም 18 ቀን ትምህርት ቤቱ ሲከፈት በዚህ በዲፊክተር ፈተና ውጤት መሰረት 102 ተማሪዎች ለአዲሶቹ ሶስት ልባተኛ ክፍሎች ከ3ኛ እስከ ከ6ኛ ክፍሎች ተመለመሉ እነርሱም እንደየግል የፈተና ውጤታቸው የመጀመሪያቹ 34 ሰባተኛ «ሴ» ሁለተኛዎቹ 34 «ቤ» እና የመጨረሻዎቹ «ኢ» በተባሉት ሶስት አዳዲስ ክፍሎች ተደለደሉ በዚህ አኳኋን

ከወረራው በኋላ በ1934 ከቀድሞዎቹ ትምህርት
 ቤቶች በዙዎቹና አዳዲስ ትምህርት ቤቶችም ተከፍተው
 የመማር -ማስተማር ሒደት ሲቀጥል የቀድሞው
 የቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ተማሪ ቤት ስሙን አነደደዘ
 አስተካከለም ነበር ።

$$\lambda_1 \lambda_2 \lambda_3 = 1$$

ቀዝቦ ጸባክ ተታሥ ት/ቤት
በ1924 /1940/ በጥራ ጦር ተቋቋመ ።
እስከ 1928 1928/ ዓ.ም ድረስ
አገልግሎቱን በጥሩ ይኑታ ሲያበረክት
ቆይቶ፤ በአጣልያ ጦራራ ምክንያት
ተማሪዎቹ ሲበተኑ ሥራው ተቋረጠ
... በ1940 ዓ.ም የትምህርት ቤቱ
ሕንፃ በጥሩ ይኑታ ተድሶ የትምህርት
መስጠቱ ሥራ ቀጠለ በ1940 ዓ.ም
በመጋቢት ጦር ከገብረ ማርያም ት/ቤት
በስመ ጥሩው ዲረክተር በማስተር ጄራ
ካርማይክል ገላራነት /750/ ተማሪዎ
ችና ከአዋራ ት/ቤት በአቶ ነገሮ ሜሊ
ሥራ መሪነት /350/ ተማሪዎች ይበን
ሥራ ተጀመረ በተማሪዎቹ ችሎታ
መሰረት ከአንደኛ እስከ ስድስተኛ ክፍል
ድረስ ተከፈተ ሚያዝያ 27/ /1940/
ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ተጋሥቶ፤ ንጉሣዊ
ቤተሰቦችን፤ ልቡላን መሰላንትና መኳንን
ንትን በማስከተል ከት/ቤቱ መጥተው፤
የት/ቤቱን የተታሥ 2ኛ ደረጃ ት/ቤት
በማለት መርቀው አፈቱ።

በዚህ በላይ እንደተመለከተው ትምህርት ቤቱ በአንደኛ ደረጃ ትምህርት ከ1ኛ ክፍል እስከ 6ኛ ክፍል ድረስ መማሪያ ትብቅ ሆኖ በ1940 ዓ.ተ.፣ ኢማሚን ላይ በአዲሱ ትምህርት ቤት ተገባርጎ ተመለሰ። ነገር ግን የመጀመሪያውን ድፍን የትምህርት

የሰባተኛ ክፍል ትምህርት በኮከበ ጽባሐ ተጋኝ በ1942 ተጀመረ። በዚያው የትምህርት ዓመት መጨረሻም ከክፍል ፈተናዎች በተጨማሪ ለሶስቱ የሰባተኛ ክፍሎች ተማሪዎች የዳሬክተሩ ፈተና ተሰጥቶ በውጤቱ መሰረት አንድ ስምንተኛ ክፍል ተከፈተ።

በዚህኛው ቀጣይ እርምጃ አማካይነት ዘወትዩ መለስተኛ ሁለተኛ ደረጃ የሚባለውን እርከን ትምህርት ቤቱ በአንደኛ ደረጃነቱ ላይ በ1943 ደረሰ ።

በቀለለው ዓመት 1944 ደግሞ
በጠነኛ ክፍል ተከፋቶ አስከ 1947
በነበረው ጦትት ክፍተኛ ሁለተኛ ደረጃኛ
(በቀደሙት ደረጃዎች ላይ) ጨምሮ
ሶስቱንም ደረጃዎች ያካተተ ከ1ኛ አስከ
12ኛ ክፍል ድረስ የቀለም ትምህርት
የሚባለው ከሚሰጣቸው ያገረቱ ትምህ
ርት ቤቶች አንዱ ሆነ ።

ከዚህ ጎን ለጎን የአራት ዓመት
 እና አንዲያም የአንድ ዓመት
 የመምህራን ክርስ በትምህርት ቤቱ
 ፕሮግራም ጠሰዋ ተከተው ነበር።
 የአራት ዓመቱ ክርስ ከዘጠነኛ ክፍል
 ጋር ተደም ጣሉ የተጀመረ የነበረ ሲሆን
 የክርስ ተሳታፊዎችም የካከበ ጽባሕን
 9ኛ ክፍል የተቀላቀሉ ከሌሎች
 ትምህርት ቤቶች የመጡ ተማሪዎችም
 ነበሩባቸው።

የአንድ ዓመቱ የመምህራን ፕሮግራም ደግሞ ከሌሎች ክፍተቶች ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች የተለያዩ ክፍሎች በመጡ የወንድና የሴት ተማሪዎች ለብሰብ በ1947 የተጀመረ ነበር ።

1. ኮከበ ጽባሕ ቀ.ኃ.ሥ. ትምህርት ቤት በወቅቱ በሀገሪቱ የነበረውን የመምህርን አጥረት ለመፍታት ባደረገው ጥረት ለአትላቲክ ዘመናዊ ትምህርት ዕድገት ክፍተቶች አስተዋጽኦ አድርጓል ቢባል ሐቁ ሙሉ ለሙሉ ይደግፋል ። በዚያ ትምህርት ቤቶች እየበዙ እና የመምህራን አጥረት አሳሳቢ በነበረበት ወቅት ፈጥኖ ለችግሩ ደራሽ የሆነው በአርቆ አስተዋዩ የትምህርት ቤቱ አሜሪካዊ ደራሲዎች አማካይነት ይህ ትምህርት ቤት ነበር ።

ይኸን ጉዳይ አስመልክቶ የት/ቤቱ የመጀመሪያ ኢትዮጵያዊ ደራሲዎች አቶ አማረ ጉልላት ብዙ የሚሉት ስላለ ያንን በዚሁ መጽሔት ውስጥ ይመለከታል።

ኮከበ ጽባሕ ቀ.ኃ.ሥ. በ1947 የትምህርት ዓመት መጨረሻ ላይ በትምህርትና ሥነ ጥበብ ሚኒስቴር የደህንነታቸውን ሁለት አገር አቀፍ ፈተናዎች አስፈትኖ የመጀመሪያዎቹን የ12ኛ ክፍል ምሩቃን አፈራ። በወቅቱ ከነበሩት የሶስተኛ ደረጃ ክፍተቶች የትምህርት ተቋማት ለሁለቱ በ1948 ምሩቃን ተማሪዎቹን አቀረበ። እነዚህም ተቋማት የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ኮሌጅ የምሕንድስና ኮሌጅ እና የሕንፃ ኮሌጅ ነበሩ። ከመጀመሪያው ተቋም (ዩኒቨርሲቲ ኮሌጅ) የገቡ የመጀመሪያዎቹ የኮከበ ጽባሕ ምሩቃን አካሉ ወልደ ሚካኤል፣ አበራ ተሰማ፣ ተፈራ ኃይለ ሥላሴ እና አስፋዉ ዳምጤ ነበሩ። ከሁለተኛ ተቋም (ምሕንድስና ኮሌጅ) የገቡት ደግሞ ዓለሙ አየለ፣ በላየነህ አዳኛ፣ ኃይሉ ዋጅራ ኃይሉ ገብረ ማርያምና ተስፋዩ ንጉሴ ነበሩ ።

ከ14ቱ ምሩቃን ውስጥ የተቀሩት ሰኒዜው ሥራ ይዘው በተከታይ ዓመታት ወደየተቋማቱ ለመግባት በትዋል ። በዚያን ዘመን የተማረው ኃይለ በቂ ስላለነበረ ዘመናዊ ተቋማት እና ድርጅቶች (ለምሳሌ አየር ኃይል አየር መንገድ ወዘተ ...) በተለይ የክፍተቶች 2ኛ ደረጃ ተማሪ በጣም ፈላጊዎች ነበሩ። በድርጅቶች መካከል ሽሚያና ፋክክር ነበር። ስለዚህ በዚያን ዘመን 12ኛን ያጠናቀቀ ተማሪ አማራጩ እጅግ በርካታ ነበር ።

ኮከበ ጽባሕ ቀ.ኃ.ሥ ዳግማዊ ልደቱን ባገኘ በስምንት ዓመት ከአንደኛ ደረጃነት ተነስቶ ወደ ክፍተቶች 2ኛ ደረጃነት መጥቶ ከ1ኛ እስከ 12ኛ ክፍል ትምህርት ሰጪ በመሆንና የአንድ እና የአራት ዓመት የመምህራን ማሰልጠኛ ፕሮግራም በማካሄድ ብቻ ተወስኖ አልቆመም ። ትምህርት ቤቶች በዋናነት የሚያስፈልጓቸውን መምህራን እያቀረቡም ለትምህርቱ ሃይት ክፍተቶች ማና የሚጫወቱ ባለሙያዎችንም ጎን ለጎን ማፍራቱ አስፈላጊ ነበረና የሱፕርቫይዘርነት፣ የኢንስፒክተርነት እና የዲሬክተርነትም ማሰልጠኛ ፕሮግራሞች አዘጋጅቶ ማሰልጠንንም ይዞ ነበር ። የንግድ ሥራ ትምህርትም ጀምሮ ነበር።

እነዚህ የሀገር ዕድገት ቁልፍ መዳዎች ከቀለም ትምህርቱ ጋር በደባልነት የሚካሄዱበት ደረጃ አብቅቶ የየራሳቸው የተማላ ተቋም እንዲኖራቸው የሚደረግበት ወቅትና ዐቅም እስኪደርስ ድረስ ኮከበ ጽባሕ ቁልፍ ሚና መጫወቱን የማይናቅ አገልግሎት አበርክቶ እንደ ነበር የኢትዮጵያ ዘመናዊ ትምህርት ታሪክ በትክክል ሲጻፍ ጎልቶ እንደሚወጣ ግልጽ ነው ።

በዚህ ሁሉ ሐይት ውስጥ የመጀመሪያው የትምህርት ቤት ዲሬክተር ሚና ቁልፍም ወሳኝም ነበር ። የዶ/ር ካርማይክል ተግባርና እንቅስቃሴ ራሳቸውን እንደ ትምህርት ሚኒስትር የሚመለከቱ በነበሩት ንጉሰ ነገስት የታወቀ ስለነበር እጅግ በርካታ ነገሮችን ለመከወን አስችሎት ነበር ማለት ይቻላል ።

1. ከፍራ ከፍሩር ዘ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ፣ ቅጽ 1 (1917-1943) 1944፣ ገጽ /338/
2. በዚያን ዘመን ትምህርት ቤቶች « የተማሪ ቤት » በመባል ነበር የሚጠሩት
3. መምራ ታደሰ በትምህርት ቤቱ 1959 ዓ.ም የተማሪዎች መጽሔት ገጽ 6
4. ብላቴን ጌታ ማንተመ ሥላሴ ወልደ መስቀል ፣ ዝክረ ነገር 2ኛ እትም 1962
5. ዝክረ ነገር ገጽ 599
6. ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ፣ ሕይወቴና የኢትዮጵያ እርምጃ 1ኛ መጽሐፍ ገጽ 49
7. R.Pankhurst, Ethiopia Observer, (Collected Volume)

- page 279
8. ይህ መረጃ የለባቱ ምርምርን ሐሳብ የሚያጭር ነው ። « ሊሴ » የሚለው የፈንግዊኛ ስያሜ « የ2ኛ ደረጃ » ጽንሠ ሐሳብ የሚያጭር ነውና ። (አ.ዳ)
 9. ኮከበ ጽባሕ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ት/ቤት ፣ የተማሪዎች መጽሔት 1959 ገጽ 6
 10. ይህን አስመልክቶ በዚሁ መጽሔት ውስጥ የአቶ አማረ ጉልላት መጣጥፍ ይበልጥ መረጃ ይሰጣልና ይመልከቱ።

ኮከበ ጽባሕ የትውልዶች . . .

ከገጽ 14 የዞረ
ይህ የመጀመሪያው 75 ዓመት ታሪክ የምስረታ የአድገትና የመሻሻል ግሥጋሴ ለሦስት ትውልዶች በመማርና ማስተማር የአገልግሎት ስኬት የማያቋርጥ ጉዞ እንጂ መድረሻ እንዳልሆነ መታወቅ አለበት።

ኮከበ ጽባሕ ት/ቤት 75 ዓመት ሙሉ ለትጋት በማነጣጠል የአገር፣ የክተሞችና የማኅበረሰብ ወገኖችን በትምህርት ምክንያት በማገናኘት ትበሰጠው አገልግሎት ተካፋይ፣ የሆነ ለትምህርት ብለን በበሩ ደፍ ገብተን የወጣን፣ የታሪኩና የቅርሱ ድርሻ ተካፋይ በመሆናችን ዕ ድለኞች፣ ደስተኞችና ባለውለታዎች ስንሆን ሳለፈው ያለንን ውለታና ለወደፊት ያለንን ድጋፍ የጋራ መቆርቆር ባለማቋረጥ ለመቀጠል የገባነውን ቃል እናድሳለን ። ኮከበ ጽባሕ ት/ቤት በብልህ የአገር መሪ በዐፄ ኃይለ ሥላሴ ተመሥርቶ በቀበና ማኅበረሰብና በታማኝ ወዳጆቹ በጋራ ድጋፍ ዳብሮአል።

በመከራ ተፈትኖ የጠነከረና የአስደናቂ ባለድል ነው። ከፍተኛ መሥዋዕት ለሚጠይቀው መጪኢ ክፍለ ዘመን ፈታኝ የግጥሚያ ጥሪ ብስለታችንን ልምዳችንንና ዕ ውቀታችንን አስተባብረን እንደ በፊቱ ክፍለ ዘመን የሚያነጥጥ አዎንታዊ ማረጋገጫ ባለው ዲ.ሲ.ፒ.ሊን ዓላማና መሥዋዕት ፣ ተ ስፋና ጥረት ታጥቀን በማናቸውም መስክ በሚደረግ የውድድር ፍልሚያ አስተዋጽኦ ስለሚጠበቅብን ቸሩ እግዚአብሔር ይርዳን። ■

ከከበ ጽባሕ -ቀኃሥ ት/ቤት የአንድ የቀድሞ ተማሪ ትዝታ

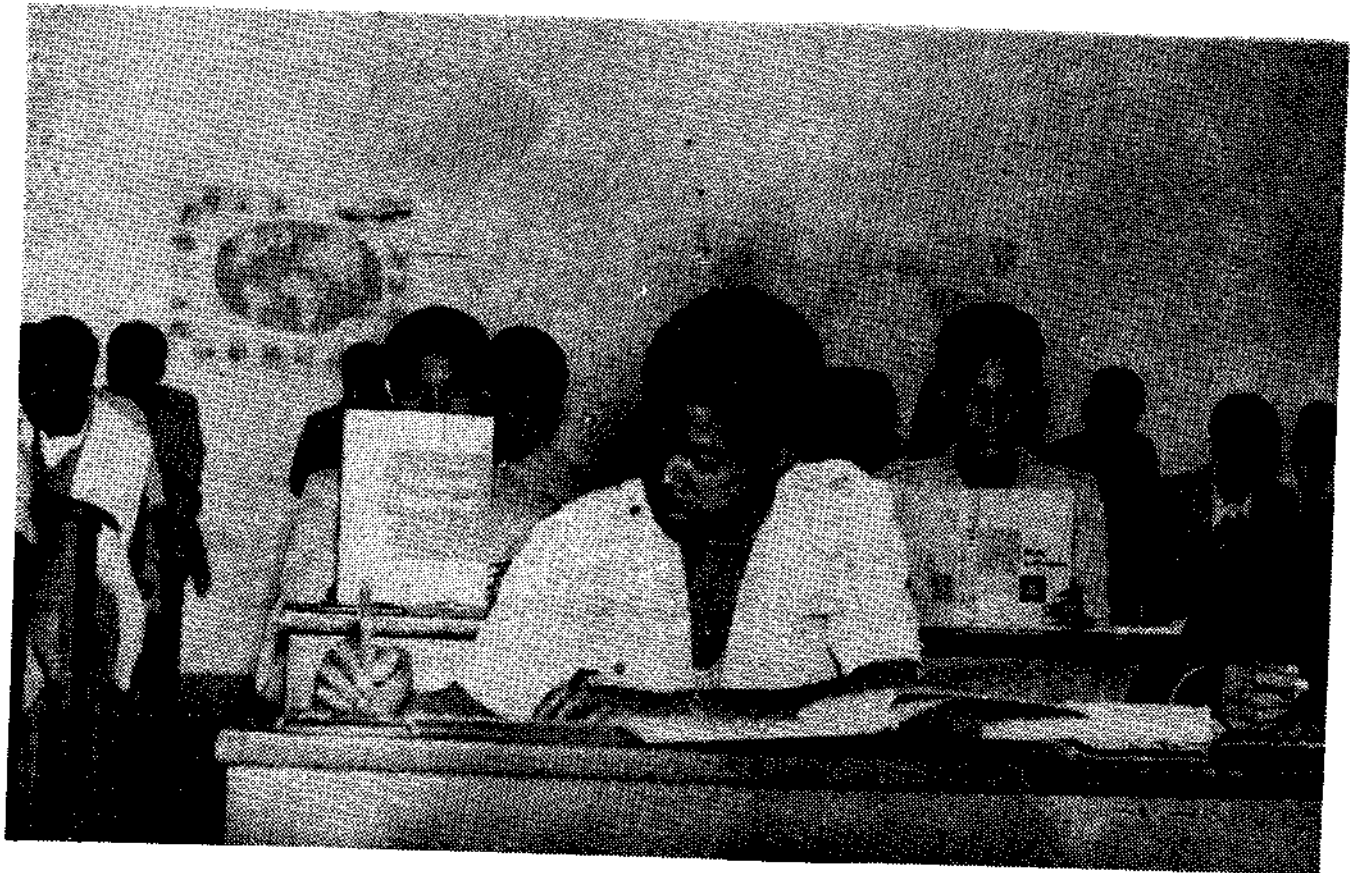
አስፋው ጽምጢ ናደው

ወደ ዘመናዊ ትምህርት ቤት የገባሁት ጥቅምት 9 ቀን 1939 የነበረ ሲሆን ትምህርት ቤቱም ቸርቸል ጎዳና ወገብ ላይ የሚገኝ ደጃዘማች ገብረማርያም የሚባል ነበር ። ዲሬክተር ሙሴ ሳሊም የሚባል አጭር ቀጭን ግብፃዊ ነበር ። እኔንና የጎጆራ ወንድሜን « ኬ-ኬ » በሚባል ክፍል ቦታ ተሰጥቶን ትምህርታችንን እንድንጀምር ተደረገ ።

ላይ የሚጻፈውን መገልበጥ ብቻ ነበር ።

ሚስተር ሸዳድ የሚባል «ኤቢ.ሲ.ዲ» ስሌዳ ላይ እየጻፈ የሚያስተምረን ጥቂት አማርኛም የሚያውቅ አንድ ሱዳናዊ መምህር ነበርን። መማሪያ መጽሐፍ ግን አልነበረም። እርሱም በሚመጣበት ሰዓት «ኤቢ.ሲ.ዲ ው በሙሉ ገባችሁ ወይ» ብሎ ይጠይቃል ከተማሪዎቹ በሚያገኘው ምላሽ መሰረት ሳታከት

የደብክ ረድፎች በስተቀኙ ካለው ከመጀመሪያው ደብክ ዳር ላይ የነበረውን አንድ ተማሪ ወደ ጥቁር ሰሌዳው ጠርቶ መጀመሪያ ራሱ አንብቦ በመጠቀሚያ እያመለከተ ልጁን አንብበው አለው። ልጁ ሊያነብ አልቻለም። ራሱ እያነበበ ቃሉን ሰሌዳው ላይ ጠቁም አለው። ቢሞክርም ሁሉንም በትክክል መጠቀም አልቻለም። በማስመሪያ የእጅ መዳፍ ቅጣቱን ቀምሶ ተቀመጠ። የለጠቀውም እንዲሁ። ሁላችንም ፍርሃትና ጭንቅ ይሆን ተራችን ሳይደርስ ቶሎ እንዲደወልልን እየጸለድን አስተማሪው ሲናገር ድምፁንና የፊደሎችን ስብስብ ምስል (ቃል) ከሰሌዳው ላይ በቃል ለመያዝ እንጥር

እዚያ ክፍል ውስጥ ስንት እንደነበርን ባላስታውስም ክፍሉ ጢም ብሎ የሞላ የነበረ መሆኑ ትዝ ይለኛል። ሲደወል ከክፍል ክፍል የሚዘሩት መምህራን ነበሩ እንጂ ተማሪ አንዱ ክፍል ከገባ አይንቀሳቀስም ነበር ።

ከማይረሱኝ ነገሮች አንዱ አስተማሪያችን ክፍል ሲገቡ ተማሪዎቹን «ዛሬ ምን ላስተምራችሁ ብለው» መጠየቃቸውና ተማሪዎቹም በገብረት የሚፈልጉትን ሮኽው መናገራቸው ነው። መጀመሪያ ላይ እኔ ምኑንም ስላለወቅሁ ዝም ብዬ በክፍል የሚነገረውን መከታተልና በጥቁር ስሌዳ

ደጋግሞ ስሌዳው ላይ እየጻፈ ሆኔዎቹን ሊያስብሉን ይሞክር ነበር።

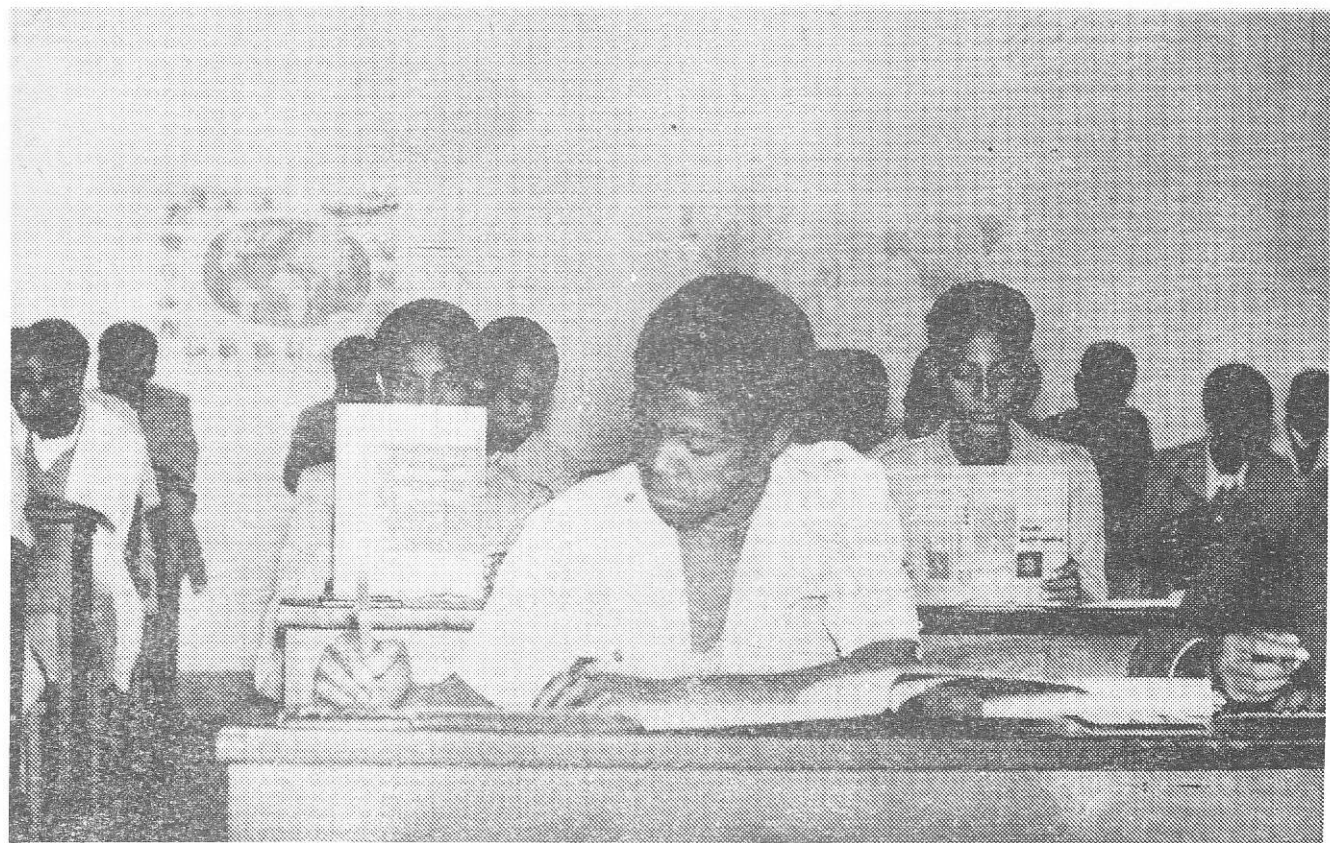
ገሀሠ የሚባል ኢትዮጵያዊ በጋላ ሲተካም ተማሪዎቹ ያንኑ ጥያቄ ማቅረባቸውን ቀጠሉ። አንድ ቀን ሲመጣ «ምን ልጻፍላችሁ» ብሎ ሲጠይቅ እንደተለመደው በገብረት «ኤቢ.ሲ.ዲ» ተብሎ ተጮኸ ።

ብው አለ « ትናንትም ዛሬም ኤቢ.ሲ.ዲ አልምጥ ሁሉ » አለና አሁን የማላስታውሰው የሆነ የትረካ ጽሑፍ በእንግሊዘኛ ስሌዳው ላይ ቸክቸክና « ይኸን ነው የምታነቡት » ብሎ ከሰብቱ

ጀመር ።

በሁለተኛው ረድፍ ጀርባ ካለ አንድ ደብክ ዳር ስለነበርኩ እኔ ዘንድ ሳይደርስ ደወል የመደጠሉ ዕድል ከፍተኛ የነበረ ቢሆንም ማስመሪያዬን «ላለመቅመስ» በትምሱ መሐል እገኔ ወደነበረው የሰብተኛ ረድፍ ጠርዝ ተሻግራ ተቀምጫለሁ። በተመሰጠም መምህሩ የሚለውንና ቃላቱን እያገና ዘብሁ (አንጻራዊ ደረጃ አጠር ያለ ጽሑፍ ነበርና)

ሙሉው በቃሌ ተያዘልኝ። አሁን ተረዬ ሳይደርስ መደጠሉን ጠላሁ። ወጥቼ

ከዳር ዳር ለመዝለቅና ለመጥጋስ ተመኝቡ። ዳሩ ግን ተራው እቀድሞው መቀመጫዬ አንኳ ሳይደርስ ደውሉ ተደወለና ተቆጧቸው !!

የክፍል ትምህርቱ ለኔ ጉጉት እጅግ ዘንግተኛ ስለሆነብኝ በጎን በራሴ የወጭ ጥናት (ክፍተኛ ክፍል ካሉት ፈቃደኞቹን እየጠየኩ) እንግሊዝኛ ለማወቅ ጀምረ ነበርና ይህ ገጠመኝ ከክፍል ውጭ ጥረቴ ይበልጥ እንድንፋስት አደረገኝ። ሆኖም ከትምህርት ቤት የሚያስቀሩኝ ተልካሻ ምክንያቶች የበዙ የነበሩ ቢሆንም በዓመቱ መጨረሻ ካርዱን በመቀበል በለጠቀው ዓመት ትምህርት ቤት ተከፍቶ ዘግይቼ ብደር ስም ያልያዙት ሲባረሩ ለእኛ ካርድ ለያዝነው ቦታ አስተገኝልን ድረስ «አስፔሻል ክፍል» ተከፍቶ አንድ አስተማሪ ተመደበልን። ይህን ያደረገው በትምህርት ቤቱ ዲሬክተርነት ሙሉ ላምን የተካው ፔሪ ካርማይክል የተሰኘው መሐንዲስ አሜሪካዊ ነበር።

(በነገራችን ላይ የአንቱታው ጉደይ ያኔ አስብ በነበረበት መንፈስ የሚሔድ ነው።)

የተመደቡት መምህር ግን ለማስተማር ችግር ገጠማቸው። ምክንያቱም እዚያ በአንድነት ከታሪካው ልጆች መካከል አንዳንዶቻችን ከጃማሪ ዎች ክፍል ስንሆን በሌላ በኩል ደግሞ ከክፍተኛው ክፍል (ከ6ኛ) የሆነው ነበሩና ነው። አጠቃላይ በዚህ የደረጃ ጽንፎች መካከል የተሰባጠረ ነበር። ስለዚህ አማካይ ያሉትንና ከታች ያለው ወደላይ እንድንጠራ ከበላይ ክፍሎች ላሉት እንደከለሳ የሚቆጠር ይሆናል። «እንግሊዝ ሥሩ ፒክቸርስ» የሚለውን መጽሐፍ ለእንግሊዝኛ ቋንቋ ማስተማሪያ መድበው ለአርትሜቲክ ትምህርት ደግሞ ፍራክሺን ሊያስተምሩን ወሰኑ።

ለኔ ሁሉም ነገር እዲስ ሰለነበረ የፈለጉትን ሊያስተምሩን ቢወስኑ ደንታ አልነበረኝም። ይሁንና መጽሀፉ ክፍል ውስጥ ሲታደልና አንድ ቅጽ ደርሶኝ ሳየው ደስታዬ ወሰኝ አልነበረውም። መጽሐፉ በተለይ ለኔ የተጻፈ መሰለኝ! ባለ አንድ ፊደል (ቱ እና ሺ) የእንግሊዝኛ ቃል (አይ) ባለሁለት ፊደል ቃሎች (ዊ እና ሂ) ባለሶስት ፊደል ትርጓሜያቸውን ከሚከሰቱ የመሥመር ምስሎች ጋር ተቀናጅተው በመጀመሪያዎቹ ጥቂት ገጾች ላይ ሳንኛቸው እንዴት ፈንደትሁ!! የፍራክሺኑ ስነ-ም ትምህርት (መጀመር መቶ ነስ ማብሳት ማብፈል) ያረካኝ ነበር።

አዲሱ ዲሬክተር ብዙ ጊዜ ከፍላጎችን እየመጣ ይመለከት ከአስተማሪዎችንም ጋር ይነጋገሩ ነበር። ቀስ በቀስ ከክፍተኛ ክፍሎች የነበሩት ቁጥራቸው እየቀነሰ ይሄድ ጀመር። አንድ ቀን ዲሬክተሩ መጣና ከክፍል ይዞኝ ወጣ። ደንገጥሁ ወዴት እንደሚወስደኝ አላወቅሁምና ሊያስወጣኝ ይሆን ብዬ ክፉ አሰብኩ። ግን እኔ ምን አጠፋሁ እኔ ለራሴ ትምህርቱ ጥምኝ ሙሉ ትኩረቴ እዚያ ላይ ነው እያልኩ ከራሴ ጋር አወራ ነበር። ነገሩ አፍታም አልፈጀ ወስዶ አንደኛ ክፍል የራሱ ባለቤት እንግሊዝኛ ቋንቋ ከምታስተምርበት ክፍል ጨመረኝ የደስታዬን ብዛት መገመት የሚያቅት አይመስለኝም።

ከዚያ ቀደም አይቸው የማላውቅ የነበረውን ወንዙ ከስሩ በጣም የራቀውን የቀበና ድልድይ አቋርጠን ወደ ዛሬው ኮከበ ጽባሕ ቅጥር ግቢ ዘለቅን። ሌላ ዓለም ነበር !!!

ከሁሉ አስቀድሞ ቀድመውን ከግቢው ውስጥ ካገኘናቸው ተማሪዎች መካከል ልጃንረዶች ብዙ ሆነው አየሁ። ደጃዝማች ገብረ ማርያም ትምህርት ቤት ወንድ ተማሪ ብቻ እንጂ ሴት ተማሪ አይቼ አላውቅም ነበርና ትንግርት ነገር ሆነብኝ። ከዚያ የግቢው ስፋት አስደሰተኝ። ፊት የነበርኩበት ግቢ ሲባል የሚበቃ ቦታ አልነበረውም። እዚህ ሰፊ ግቢ ህንጻዎቹም በርካታ ናቸው። ቢሆኑም ግን የዚያኛውን አንድ ሕንጻ አያስንቁም ነበር በዚህ አንድ ዓይነት

ከዚያ ቀደም አይቸው የማላውቅ የነበረውን ወንዙ ከስሩ በጣም የራቀውን የቀበና ድልድይ አቋርጠን ወደ ዛሬው ኮከበ ጽባሕ ቅጥር ግቢ ዘለቅን። ሌላ ዓለም ነበር !!!

ብዙ ጊዜ ሳንቆይ በመጋቢት ወር 1940 በአንድ የትምህርት ቀን ረፋዱ ላይ መላው ተማሪዎችና መምህራን በሰልፍ ጉዞ ጀመርን። የሰልፍ ግምባር ቀደም መሪዎቹ የክፍተኛ ክፍሎች ተማሪዎች ነበሩ። ጥቂት እንደ ተጓዝን ችግር ተፈጠረ። ትናንሾቹ ወደጋላ እየቀሩ ቀዳሚዎቹ እየራቁ ክፍተትና ትርምስ መፈጠር ጀመረ። በዝቅተኛ ክፍሎችም ጎረምሶች ነበሩ። እኔ ያኔ 13 ዓመት ነበርኩ።

አዲሱ ዲሬክተር በፎክሎርን መኪናው የፕርሻል ጎዳናን (ያኔ ሰፊም በሁለት የተከፈለ አልነበረም) ግራጠርዝ ይዞ እያስናዳ በቀኝ ጎን ወደላይ የሚተመጡን ሰልፊኛ ሁኔታ ይከታተል ነበር። ችግሩን እየና የትናንሾቹ ክፍሎች ቀድመው እንዲመሩ አደረገ። ጎረምሶቹ «ቀሉ ቀሉ በሉ» ቢባሉም አልሆነላቸውም ነበር። ለነገሩ ሁላችንም መድረሻ ችንን ለማየት ቅጥተናል ደግሞም የቦታም ጉዳይ ሆኖ ነበር እንጂ ሁላችንም ተመላላሾች ስለነበርን መንገድ የሚፈራ ልጅ የለም! እኔ ራሴ ከምኒልክ ትምህርት ቤት ጀርባ ተነስቼ በጣት እየኳተንኩ እዚያ ሄደ ነው አማር የነበረው።

የእጦት የማኅስ ስሜት አደረብኝ። እከፍል ስንገባ ክፍሉ 17 ዴስኮች ቢያንዳንዳቸው ላይ ሁለት ሁለት ተማሪ ብቻ የሚቀመጥባቸው ነበሩ። ዴስኮቹ የተሰሩት ለየሶስት ተማሪ ይመስላል። ሶስት ሶስት ኪሶች ነበሩዋቸውና

ለዕረፍት ስንወጣ ሰፊው ግቢ ሰፊ የህጎ ሜዳ አለው። «በህጎ አበደች» ጨዋታችን እንደለመድነው ተጫውትን እዚህ የሜዳው ስፋት የህጎን ባለቤት በቀላሉ መልሶ እጁ ለማድረግ አያስችለውም ነበር። ሆኖም በመጨረሻ ንብረቱ እጁ ትገባለች።

ልጃንረዶቹ ወደራሳቸው ሜዳ በቡድን እየሆኑ ሲሄዱና ሲመለሱ እጮታችን ማየታችን አልቀረም። በተለይ ከደጃች ገብረ ማርያም የመጣነው እኔ ክፍል ሴት ተማሪ አልነበረችም። እንደኛ ክፍል የሚባሉት ስድስት መሆናቸውን በጋላ ነበር የተገነብኩት ሚሲዝ ካርማ ይክል የምታውቀው ቋንቋ እንግሊዝኛ ብቻ ስለነበረ ክፍል ውስጥ ከአርሷ ጋር ለመግባባት እንግሊዝኛን መስማት እና መናገር አማራጭ ያልነበረው ሆነ። «ራስን ማስተማር» ጥረቴ የቀጠለ ስለነበረ እኔን በግሌ ሁኔታው በጣም ጠቀመኝ ራደር ዋን በሚባል መጽሐፍ

ውስጥ አላዲን ኢንድ ዘ ላምፕ የሚለውን በዚያን ወቅት አልገዝገዘው እንደ ነበር ትዝ ይላላል።

ዳሩ ግን ከትምህርት ዓመቱ ሳይሄድ ጥቂት ቀደም ብሎ ሁሉንም ትቺ ወደ ሴት አያቱ ዘንድ ካዲሰሳ ውጭ ሄደኩ።

በሰጠቀው ዓመት መስከረም መጨረሻ ተመልሼ ስመጣ ቦታ ሁሉ ተይዞ ስለነበር በተመሳሳይ ሁኔታ የምንገኝ ብዙ ወንዶች እና ጥቂት የማይባሉ ልጃጊዶችም ጌላ «አዲቱ ሪየም» በመባል በታወቀው አዳራሽ ውስጥ ታገርን። ቦታ ሲገኝ በየደረጃችን ለመሰግሰግ ተብሎ።

እዚህ የተመደበ መምህር ባይኖርም ክፍል ማስተማር የሌለባቸው መምህራን (በተለይ አሜሪካውያን) በተራ እየመጡ መዝሙር ምናምን ያስተምሩን ነበር። ሲደወል ገብተን ሲደወል እንወጣ ነበር።

አንድ ቀን አንድ ግዙፍ የሆነ ኢትዮጵያዊ መምህር መጡና «እንግሊዘኛ እንችላለን የምትሉ እጃችሁን አውጡ አሉን በግራ ጎኔ የሚቀመጥ ሰማንን የተሻረኩኝ ጎረምሳ .. እጃችንን እናውጣ .. አለኝ። እኔ ፈርቼም ዐፃፌም አመኑትሁ። በሌላ በኩል እዚያ ተጎልቶ መዋሉ ስለችተኛል በዚህ መካከል ጎረምሳው የራሱንም በጃ የኒንም እጅ ወደ ላይ አነሳ ። ተሰልፈራ ቀልቀል ወደ ዲሬክተሩ ቢሮ ሕንፃ አመራን ። የዲሬክተሩ የቢሮ በሮች ወለል ብለው ተከፍተው እርሱ ከጠረጴዛው ጌላ ቀኝ እጁን እኩሱ ከቶ ቆሟል ። በቀመትና ባንድ ረደፍ ብቻ ስለነበረ የተሰለፍነው እኔ ፊት ስለ ነበርኩ ከርሱ በቀኝ በኩል ቀረብ ብዬ ስራ ኪሱ ውስጥ ባለው ቀኝ እጁ ሳንቲም የሚቆጥር መሰለኝ ጸጥ ብሎ ሁላችንንም ከእግር እስከ ራሳችን ካስተዋለ በጌላ በግራ እጁ አንድ ተከፍቶ ጠረጴዛው ላይ የተደፋ መጽሐፍ እነሳና አንብብ ብሎ ሰጠኝ። የቻልኩትን ያህል ሳልገዝገዝና ብዙ ዐረፍተ ነገሮች ሳለንብ አስቀመጥኝ ከኔ ቀጥሎ ላለው ልጅ ሰጥቼ ከሰልፋ ወጥቼ እንድቀም አደረገ ። ልጄም አንበዛና ለሚለጥቀው ሰጠ ። ከእኔ ጌላ እንዲቆም ተደረገ ከዚያ ሃይቱ በዚያው መልክ ቀጥሎ አንዱ ልጅ እጎኔ የሌላ ረድፍ መሪ ሆነ ።

ያመጡን መምህር ሁለቱን ረድፎች ይዘው እንዲወጡ ተደረገና እኔና ከጌላዬ የነበረው ልጅ አራተኛ «ቢ» እና «ሲ» ገባን ። ይስታም

ድንጋጤም ተሰማኝ። ሆኖም ለመጀመሪያ ጊዜ ለክፍል ትምህርቶች ሁሉ መሉ ጉልበቱን የሰጠሁበት ጊዜ የነበረ ቢኖር ያ ነበር። በሁለተኛው ተርም አራተኛ «ኢፍ» ገባሁ ።

በዚህ ወቅት አንድ አስገራሚ ነገር ተከሰተ። የኛ ክፍልና የመጨረሻው ክፍል ስድስተኛ «ሲ» የጃምናስቲክ ክፍል ጊዜያችን አንድጋ ስለነበረ ሜዳው ላይ እንገናኛለን ። አንድ ቀን አንድ የመጨረሻው ክፍል ተማሪ ያንድ ሌላ ተቋም የመግዘያ ፈተና የጥያቄዎች ወረቀት ይዞ ከጓደኛው ጋር ሲነጋገር ያራተኛ ተማሪ ጠጋ ብሎ አይቶ ፈተናው ቀላል ነው በማለት በስነዘረው አስተያየት ሳቢያ ንትርክ ይነሳል «አራተኞች ደሞ ምን ትችላላችሁ» ከናንተ አናንስም እስቲ ፈተና ከናንተ ጋር ይሰጠን ማለት ደረጃ ይደረሳልነገሩ የጃምናስቲክ አስተማሪውን ትኩረት ይሰጥል መጥቶ ነገሩን በጥሞና ይመረምራል። ለነ ነገሩን አቅልሎ አል ተወውም ዲሬክተሩ ጆሮ ያደርሰዋል። እርሱም ነገሩን አላቀለለውም ደግሞም እንደባደብ ሳይሆን ፈተና ይለየኝ መባባላችን በጥሩ መንፈስ ሳይታይልን የቀረ አልመሰለኝም ።

ስድስተኛ ሲ እና አራተኛ ኢፍ በእንግሊዘኛ በማቴማቲክስና ጠቅላላ ዕውቀት አንድ ዓይነት ፈተና ተሰጣቸው ጤጤቱ ሲመጣ «ጉድ» የሚያሰኝ ሆነ በውጤቱ መሰረት ሁለት የሚበላላው ክፍሎች ተማሪዎች ሳይሆን የአንድ ክፍል ተማሪዎች መሰሉ ። ምክንያቱም ከዘቅተኛ እስከ ከፍተኛ ባሉት የውጤት መስኪያ እርከኖች ላይ የሁለቱም ክፍል ተማሪዎች መሳሰለላቸው ተገኝ ማለትም ከማሰራያውም ማርክ ከ 50 እስከ ከፍተኛው 90 ድረስ የሁለቱም ክፍል ልጆች ነበሩ ።

አሁን ሳስቦ ይህ ክስተት ይመስለኛል በዚያው ዓመት (1941) መጨረሻ ፣ «የዲሬክተሩ ፈተና» የተባለውን ክክፍል ትምህርት ውጭ የተሰጠውን በሰጠቀውም ዓመት (1942) የተደገመውን ፈተና ያስጠነሰ ሰው። የዲሬክተሩንም ሁኔታዎችን በቅር ብ መከታተልና፣ ክክስተቶች በስተጀርባ አሉ ቀምነገሮች ላይ የሚያተኩር ለመሆኑ አንድ ተጨማሪ ማስረጃ ይመስለኛል ።

ሁለቱ ፈተናዎች በተከታታይ ለተከፈቱት 7ኛ እና 8ኛ ክፍሎች መግዘያ ፈተናዎች ነበሩ ማለት ይቻላል ።

አንድ ትዝ የሚለኝ ሌላ ነገር ደግሞ በርካት ያሉ አሜሪካውያን ልጆች (ሴቶችም -ቢያንስ አንዱን አስታውሳለሁ) በትምህርት ቤቱ ይማሩ የነበረ መሆኑ ነው ። «ካራው» «የዲሬክተሩን የቅጽል ስም ነበር» አንድ ቀን ጧት እንደ ባህሉ ባንዲራችንን ከሰቀልን በጌላ ፣ እርሱም እንደ ልማዱ ለተማሪም ለመምህርም ሰልፍ ላይ የዕለቱን መመሪያና መረጃ ሲሰጠን ፣ በትምህርት ቤቱ ስላሉት አሜሪካውያን ተማሪዎች ጉዳይ እነሣ እና ፣ «እናንተ አሜሪካውያን ተማሪዎች ፣ ቁጥራችሁ ብዙ ነው / 32 ያለ ይመስለኛል ፣ ግን በጣም እርግጠኛ አይደለሁም ስለ ቁጥሩ / ። ይህ ማለት የዚያን ያህል ኢትዮጵያውን ልጆች እናንተን በመቀበል ቦታ አጥተዋል። እኔ ልቀብላችሁ ፈቃደኛ አልነበርኩም። የትምህርትና ሥነ ጥበብ ሚኒስቴር ወላጆቻችሁ ኢትዮጵያን ለመርዳት ነው እዚህ የመጡትና መቀበል አለብህ ብሎ ስላዘዘኝ ነው። እዚህ ያላችሁት። ስለዚህ፣ እናንተም ጋላፊነት አለባችሁ። በከፍላችሁ ካሉ ኢትዮጵያውን ልጆች ጋር በመደባለቅ እንግሊዝ ኛቸውን ከናንተ ጋር በመነጋገር እንያ ሻሽሎ ማድረግ አለባችሁ እንጂ እርስ በርስ መሰባሰብ የለባችሁም» ሲል ስለማው፣ በጣም ነበር የተደነቅሁት። እኔ በዚህ መልክ ፈጽሞ አስቤውም አላውቅ ነበራ ።

ይህን የመሳሰሉ የዲሬክተሩን ጠልቆ አሳቢነትና ተግባሩን በትክክል ለመፈጸም የሚያደርገውን ጥረት ለማሳየት ብዙ ምሳሌዎች አሉ ላሁኑ ይብቃኝ። ■

ኑግ ነው ?
ከአስፋው ዳምጤ

ወቀጥነው ወቀጥነው፣
አልለጠልጥ አለ
ለመሆኑ ኑግ ነው ፣
የምንወቅጠው ያለ
ወደስ እንዳንች ነገር ፣
ኑግ ነው የተባለ ።

የኮከበ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሥ ትምህርት ቤት

የሙዚቃ ባንድ ትዝታ

(1950 -1955 እ.ኤ.አ)

ትምህርት ቤታችን የተቋቋመበት ዘመን (1924 ዓ.ም) የአገራችን ኃላፊነት የሳሰባቸው መሪዎች ሀገሪቷን ወደልማትና ዕድገት ለማሳደግ ጥረት ጉጉትና የሚያደርግበት ወቅት ነበር። ይህ ጥረታቸው በፋሺዝም መሪዎች ምክንያት ተጨናገረ። እጅግ መራርና ጭካኔ የተሞላበት ፋሺዝም በአምስት አመት የነፃነት ትግል ድል ከተደረገ በኋላ የትምህርት ስርዓቱ ማንሰራራት ጀመረ። ሀረግ ፋሺስት ትግሉ በአሸናፊነት ሲወጣ ለትውልዱ የብሔራዊ ክብር ምክንትን የነፃነት ዋጋንና የሀገር ናቅርን ለማውረስ ሁኔታዎችን አሟልቷል። በትምህርት ተቋማት ብቻ ሳይሆን በየደብሩ፣ በየመስጊዱ፣ በኪነጥበብ ሥራ ሁሉ ይህን የሚያጎናፅፉ ሥራዎችና ስብከቶች የገነቡት ግዜ ነበር።

ድሕረ ፋሺስት ወረራ የነበሩት አስርተ ዓመታት ውስጥ የነበረውን የጋላ ብሔራዊ ስሜት በት/ቤታችን በኮከበ ጽባሕ ይዘመር የነበረውና በታዋቂው ደራሲ በዩኖታሄ ንጉሴ የተደረሰውን መጥቀስ አግባብነት ያለው ይመስለኛል።

«መንግስትን ለማደት በራሴን ለሴም
እንዳንተ የተሰጠ ማንም ሰው የለም
እንደማቱላላ እንደነሐዘርሃም
እድሜህን ያርዝመው አመላክ ዘላለም

የዘውዱ ምልክት ያገራችን ገርማ
ክብራችን ገባችን ይህ ሰንደቅ ዓላማ
ይህ ሰንደቅ ዓላማ ያገራችን ገርማ
ተነሱ ብትቆም እሱን ተመርክብ
ሀዝቡንም ደስ አለው አገኘ ሰላም
ከዚህ የበለጠ ምንክል ዓለም ..

በሌላ በኩል ደግሞ ከጠላት ወረራ በፊት ለሀገር ዕድገት ይበጃሉ

ተብለው መሰረት የተጣለባቸው የልማት ጥረቶች እንደገና ከወደቁበትና ከደቀቁበት ለማንሳት ተፈላጊውን የተማረ የሰው ኃይል ለማፍራት ርብርቦሽ የተደረገበት ወቅት ነበር። የዚህ ዕድል ተቋሚዎች ከነበሩት ጥቂት ት/ቤቶች መካከል ምኒልክ፣ ተፈሪ መኮንን በቀበና አካባቢ የተመሰረተው ኮከበ ጽባሕ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ ት/ቤት ይገኝበታል። ኮከበ ጽባሕ ከመደበኛ የቀለም ትምህርት ሌላ የመምህራን ማሰልጠኛ፣ የዳይሬክተሮች ኮርስ፣ የኮሚሽኑ ትምህርት ፕሮግራም የሚሰጥበት ሁለገብ የትምህርት ማዕከል በመሆን ጠንካራ ደረጃ ላይ ነበር። ከዚህ ጋር ት/ቤቱ ለተማሪዎቹ ሁለገብ ዕውቀትን ሲያዳበር የሚችል በርካታ ፕሮግራሞች ነበሩት። በዚህ ፕሮግራም ውስጥ ጎልተው የሚታዩትና የሚጠቀሱት ጠንካራ የቦይ ስክራን ኮርስና ለመሉሉ ባንድ የሚያበቃ የተደራጀ የሙዚቃ መሳሪያዎች ያሉት ነበር።

የሙዚቃ ክፍሉ በቂ የተለያዩ የሙዚቃ መሳሪያዎች 80 ቫዮሊኖችን ጨምሮ በአልባሳት የተደራጀ ነበር። በበዓላትና በሰልፍ ግዜ የኮከበ ጽባሕ ተማሪዎችን ሰልፍ በመምራት በዓላትን በማድመቅ የሚታወቅ ሙሉ ብራስ ባንድ ነበረው። ተልዕኮው ወጣቱን ሥነ-ሥርዓት እንዲይዝ፣ የሀገር ናቅርን እንዲላበስ ማድረግ፣ ማንበራዊ ፋይዳዎችን በተለያዩ ዜማዎችና አጫጭር የትያትር ስራዎች አጉልቶ በማሳየት አብሮ የግብረገብ አቅም ማጎልበት ነበር። የኮከበ ጽባሕ የሙዚቃ ባንድ የሰልጣኔ አመሰክቶችን በማሳየት በትምህርት ቤቱ ከሚሰጠው የተለያዩ ትምህርቶች ጎን ተሰልፎ የድርሻውን የመወጣት ተልዕኮ ነበረው። በሃይቱም በዘርፉ የወጣቱን ተሳትፎ ማሳደግና ባለሙያዎችን ለመፍጠር ምቹ ሁኔታ ማመቻቸት ነበር።

በመጀመሪያ የተቋቋመው ሙሉ

ብራስ ባንድ /የሰልፍ ባንድ/ ሲሆን በአስተማሪነት ዴንማርካዊው ሚስተር ፓል ብንካ ሀንሰን፣ በኃላም አቶ ማሞ ደምሴና አቶ ጌታነህ ታደሰ ነበሩ። ሚስተር ፓል ብንካ ሀንሰን ሁለገብ የሆነ ችሎታ የነበራቸው በመጀመሪያ ባንዱን /የሰልፍኛውን/ ቀጥሎም አርኬስትራውን በማሰልጠን ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርገዋል። የሙዚቃ ናታ ከማስተማር ይልቅ ወደ ታወቀው የጃፓን ዘዴ ማለትም በጀሮ ለምቶ ሙዚቃን መጫወት የማስተማር ዘዴ የሚያዘንበሉት ሚስተር ፓል ብንካ ሀንሰን ታጋሽ ለማስተማር የማይሰለፍና እንደ አባትም የማይሰለፍና እንደ አባትም የሚያበረታቱ ነበሩ።

ኮከበ ጽባሕ ት/ቤት ከመደበኛ ትምህርት ውጪ በሚስተር ሀንሰን አስተማሪነት ራሱን የቻለ የሙዚቃ ጊዜ ነበረው። ወጣት ተማሪዎችን የተለያዩ የሙዚቃ ማሳሪያ በማስያዝ እንዲያጀቡ በማድረግ በርካታ የእንግሊዝ ዜማዎችን ያዘምሩ ነበር። በተለይ በሙዚቃ ትምህርት ጊዜ መዝጊያ ላይ ሚስተር ሀንሰን አኮርዲዮን በመያዝ ታዋቂውን የአሜሪካኖች ዘፈን Dixie Land የተሰኘውን ዜማ ተማሪውን በማዘመር በደማቅ ሁኔታ እንደሚጨርሱት የብዙዎቻችን ትዝታ ነው።

የኮከበ ጽባሕ የሙዚቃ ባንዱ አባላት የተመለሰሉትም ከዚህ ከተማሪዎቹ መሀል በሚያሳዩት የሙዚቃ ዝንባሌና ሚስተር ሀንሰን ባጠቃላይ መመዘኛ መሰረት ነበር።

አቶ ማሞ ደምሴ ከፋሺስት ወረራ ወዲህም ወደአገራችን በመጡት በአስርያዎች አማካይነት ከሰለጠኑት የሙዚቃ ባለሙያዎች አንዱ ነበሩ። ከ1953 ዓ.ም በፊት በስመጥሩው የሮያል ባንድ አባል የበሩ ሲሆን በከላርኔት እና በአልቶ ሳክስፎን ከፍተኛ ችሎታ

ነበራቸው ። በቅዝቃዛ ጽዕኔ ሙዚቃ ክፍል በአስተማሪነት ዘመናቸው በዘላርኤት መሳሪያ (Petite fleur) ። ትንሽ ዋ አበባ ። የተባለውን በምዕራባውያን ተወዳጅ የሆነውን ሙዚቃ በድንቅ ሁኔታ ሲጫወቱ ማድመጥና መመልከት እንደ ነበር ። ከሳቸው ጋር የነበሩት አቶ ጌታኒው ታደሰ ቀደም ብለው የምድር ጦር አርኪስትራ ባልደረባ የነበሩ ሲሆን በሳክሰሮን የሙዚቃ መሳሪያ ችሎታ ያላቸው እና ዜማ በመድረስ የትምህርት ቤቱን አርኪስትራ በውዝዋዜ (እሳቸው Jest ይሉት ነበር) እንዲደራጁ የማይችሉ አስተዋጽኦ አድርገዋል ።

በጥናታዊ ንጉሴ ግጥም ተደርሶ በመሳሪያ በማቀናበር ዜማውን የደረሱት የነርሲስ ናልባንዲያ የሙዚቃ ሥራ የሆነው በዚያን ግዜ የኢትዮጵያ መዝሙር

“ ኢትዮጵያ ሆይ -- ደስ ይበልሽ ”

በአምላክሽ ሀይል ----- የተሰኘውን መዝሙር

የሙዚቃ ባንዱ ተማሪውን እያጀቡ ያዘምሩት ነበር ። እንዲሁም የባንዱ አባላት ተራ በመግባት በትራንዩት በመጫወት የሰንደቅ ዓላማ መዝሙር የነበረውን

“ ደሙን ያፈሰሰ ”

ልቡ የነደደ የተሰኘውን መዝሙር

ሁሉንም (ከት/ቤት ውጭ ያለውንም) ባለበት እንዲቆም በማድረግ ለሰንደቅ ዓላማው ክብር በየጠዋቱ ያዘምሩት ነበር ።

በአዲስ አበባ የተማሪዎች የስፖርት ቀን ሙዚቃ በማትረብና ተሽላሚዎችን በማጀብ ባንዱ ይታወቃል ። ከዚህ ሌላ በቀበና አካባቢ ለጎብረተሰቡ የሙዚቃ ስራውን በአደባባይ እያዞረ ያስደምጣል ። ለብዙዎቻችን የሙዚቃ ባልደረቦች የማይረሳን አንድ አጋጣሚ እዚህ ላይ ማንሳት አፈልጋለሁ ። ከሙዚቃ ባንዱ ፊት ለፊት የመንደርን ልጆች አሰልፎ በትር ይህ ክፈት ለፊት በመሆን በኛ ሙዚቃ አረማመዱን እሳምሮ በመጀን ይመራ የነበረው አርቲስት ዓለሙ ገብረአብ ይታወቃል ። በዚህ የሙዚቃ ባንድ ተደራጅሮ ሕይወቱን ቀናሎ ዛሬ የታወቀ የትያትር አዚጋጅና አርቲስት ለመሆን መብቃቱ አጋጣሚው የሚደነቅና የራሱ ትንቢትም ነበር ።

የሙዚቃ ባንዱ ከቀበና አልፎ ዘመናዊነት እያቀጠቀጠበት በሚገኝበት ፒያሳ ድረስ ዘልቆ ትዕይንትን አቅርቧል ። አንድ ወትት በስራው የተደሰቱት መምህራችን ፓል ባንዛ ሆንሰን በዘመኑ ከተወቀው ትዕይንት ጊዮርጊስ ቡና ቤት ለባንዱ አባላት በሙሉ ያደረጉት የኪክ እና የለስላሳ መጠጦች ገጽጦ ከስጦታና ከሽልማቶቻችን ሁሉ የማይረሳ ጣፋጭነት ነበረው ።

ይኸ የሙዚቃ ባንድ በትምህርት ቤቱ ጠንካራ የነበረውን የስክሎት ኮር በማጀብ በዚያ ጊዜ በሀገር አቀፍ ደረጃ የተከበረውን የስክሎት የጃምቡራ በዓል ደማት እንዲሆን ሰራ ተሳትፎ አድርጓል ። እነዚህ ክብዙ በጥቂቱ ያነሳናቸው ተሳትፎዎች የጃምቡራ የሙዚቃ አባሎቹ ከመደበኛ የትምህርት ክፍል ጊዜ ውጭ በዕረፍት ሰዓት እንዲሁም ከመደበኛ ትምህርት ውጪ ያሉ ለምሳሌ አርሻ ትምህርት ወትት በሙዚቃ አስተማሪዎቹ ጥረት በሚያደርጉት ልምምድና ጥረት የተሳካ ሙዚቃ ማትረብ በመቻላቸው ነበር ። የሙዚቃ መምህራት በባንዱና በአርኪስትራው ውስጥ ያፈሩዋቸው ባለሙያዎች በብሔራዊ ደረጃ ታዋቂ ለመሆን የበቁ ሰዎችና ስራዎች አሉዋቸው ።

በጥቂት ጊዜ ተከታታይ ልምምድ በማድረግ የወጣቱ ፍላጎትና ችሎታ እያደገ መምጣት እንዲሁም የመምህራት ጥረት ፍሬ እየያዘ መሄድን አስከትሎ ከብራስ ባንድ ውስጥ የተሟላ የአርኪስትራው ቡድን መፍጠር ተችሏል ። አርኪስትራው ለጽጁም የነበሩ አባላት

ቱዎድርስ ምትኪ	በአልቶ ሳክሰሮን
ታዩ ለለሞን	ቡፎርኖ ሳክሰሮን
እንዳለ አስፋው	በትሮምፔት
ታምራት ፈረንጅ	በትሮምፔት
ብስራት ቡልቻ	በትሮምፔት
አበበ ኃይሌ	በትሮምፔት
ሙሉጌታ ዘመድኩን	በክላራኔት
ደምሌ ክፍሌ	በክላራኔት
ተስፋዬ መኮንን /ሆይ/ በድራም /ከበር/	
ሙሉጌታ ለ/ሰማይት/ ሚኒ / ድምሃዊ	
ተሸመ ምትኪ	ድምሃዊ
ወርቁ ተገኝ	አስተዋዋቂ፣ ገጣሚ፣
ተስፋዬ መኮንን (የመጨረሻዎቹ ሁለቱ	
ዛሬ በሕይወት የሉም) በዚህ ሙያ	

በመቀጠል ታወቁ ሙዚቀኞች ለመሆን በትተዋል። በትምህት ቤት ቀይታ ግዜ ተሸመ ምትኪ ከተጫወታቸው ዘፈኖች ውስጥ፤

- “ ጋራ ስር ነው ቤትሽ ”
- “ የመቃብር አሙኛዬ ”
- “ ሞት እይላዳዩ ”

የተባሉት የታወቁ ዜማዎች ይገኙበታል።

በተለይ የተሸመ ምትኪ ዘፈኖች ዛሬ ተወዳጅነታቸውን ይዘው በታሪካዊ ቦታቸው ሳይወሰኑ ዘመን ዘለል ስራዎች ለመሆን የበቁ ናቸው ።

የሙዚቃ ቡድኑ በትምህርት ቤቱ ለተማሪዎችና ለአካባቢ እንዲሁም ለተጋባዥ እንግዶች በሚያቀርበው ፕሮግራም በወቅቱ ከፍተኛ ተደማጭነት የነበራቸውን ለምሳሌ ኦሎታ እና አልቻልኩምን የመሳሉ ዜማዎችን ጨምሮ በማትረብ ተማሪዎችና ተጋባዥ እንግዶች በሙዚቃው በመደሰት መድረክ ላይ በመውጣት በጊዜው የነበሩ ዳንሶችን (ርክ እንደ ሮል፣ ትዊስት፣ ቻቻ) ይጨፍሩ ነበር። በተጨማሪ በአዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ /ያኔ ቀ.ኃ.ሥ/፣ ኮሚሽኑል ስኩል እንግሊዝ ስኩል፣ አቴኔ መን ት/ቤት፣ ተግባረዕድ፣ ደብረብርሃን መምምህራን ማሰልጠኛ፣ አምቦ እና ጅማ አርሻ ት/ቤት በምረቃ በዓል የምሽት ፕሮግራምና ለሕዝብም የመድረክ ሥራዎቹን ያስተዋወቀባቸው አጋጣሚዎች መካከል በዋናነት ሊጠቀሱ የሚችሉ ተሳትፎዎች ናቸው ።

ይህ ቡድን በብሔራዊ ትያትር ቤት አዳራሽ የመጀመሪያው የፊደል ሠራዊት በዓል ላይ ከሀገሪቱ አንጋፋ የሙዚቃ አርኪስትራዎች ጋር ትርዕይቱን በማትረብ ከፍተኛ አድናቆት በአተረፈበት ዕለት The Ethiopian Herald ጋዜጣ አዘጋጅ የነበሩት አቶ ተገኝ የተሻወርቅ ቢጋዜጣቸው ዓምድ ላይ The Little Boy Stole The Show ማለት (ሚኒ) ሙሉጌታ ድምፅ ማጉያውን ይጎ ከመድረክ በመውረድ ከህዝብ ጋር ተቀላቅሎ በመጫወትና የቡድኑን አጠቃላይ የሙዚቃ ሥራ ችሎታ በማድነቅ የፋት ርዕስ ጎልቶ የሚጠቀስ ነው ። ከአንጋፋ ድምሃዊያን ከየላሁን ገጣሚ፣ ማህሙድ አህመድ፣ አለማየሁ አሸቱ፣ ብዙነሽ በቀለ የተቸረው አድናቆትና ድጋፍ ዛሬም በቡድኑ አባላት

የሚታወቅ ነው ።

ከዚህ ትርጓሜ ቀጥሎ ይመስለኛል የኢትዮጵያ ፊደላዊ የመብቃታ ቡድኑን በመጋበዝ የሚከ/መሉታ ። የፍትረሽ ሰንሰለት ። እና የተሾመ ምትኬን ። አልመው እውደሻለሁ ። የሚሉትን ዜማዎች በኢትዮጵያ ፊደላዊ ስቱድዮ ውስጥ በኦርኪስትራው በመታደብ እንዲቀዳ ተደርጓል ። ይኸም ቅጂ ለታሪክ በኢትዮጵያ ፊደላዊ የመብቃታ ሳይብረራ ውስጥ ይገኛል ።

የመብቃታ ቡድኑ በሚያገኘው ገቢ የራሱን አንዳንድ ወጭዎች ከመሸፈን አልፎ በየግዜው ከሚያቀርበው ፕሮግራም የመግቢያ ትኬት ሽያጭ በማሰባሰብ ዛሬም በትጥር ግቢ ውስጥ የሚገኘው እዲሱ የትያትር አዳራሽ የቡድኑ ውጤትና የሚታወቅበት ስብታው መሆኑን መግለፅ ተገቢ ነው ።

ከመብቃታ ቡድኑ ጋር የተደራጀው የትያትር ክብብ በገዢው የትያትር ደራሲና አዘጋጅ በአቶ መላክ አሻግራ አስተማሪነት የሰለጠነ ወጣቶች የሚገኙበት ቡድን ነበር ። ከመብቃታ ቡድኑ ጋር በመጓዝ ትርኢቱን በደብረብርሃን ፣ በአሰላና በጅማ አሳይቷል ። ቡድኑ አዘጋጅቶ ከአቀረባቸው ተያትሮች መካከል የብዙውን ተመልካች አድናቆት እግኝቶ የነበረው በአቶ ወርቁ ተገኝ ተዘጋጅቶ የቀረበው « የቤርናም ደሴት » የሚጠቀስ ነው ።

ቀደም ብለን እንደጠቀስነው ከትምህርት ቤቱ የመብቃታ ቡድን አባላት መካከል የተወሰኑ በመቃታ ስለገፉበት መልክ የያዘ ዘመናዊ የአጨዋወትንና አቀራረብ ለማሳየት ፈር ቀዳጆች ናቸው ። በተለይ ወንድማማቾች ተሾመ ምትኬና ቴዎድሮስ ምትኬ እንዲሁም ተስፋዬ መኮንን ከዘመናዊ የአማርኛ ዘፈኖች ባሻገር ምርጥ የእንግሊዘኛ (አሜሪካ) ዘፈኖችን በመዘፈን እና በማቀናበር በገዢው ክብረው የዘፈን ባህል ውስጥ የጎላ ሚና ነበራቸው ። ወትቱን ለማስታወስ እንዲረዳ ዘመኑ እነ ኢልቢል ፕሪሲሊ ፣ ላም ኩክ ፣ ጀምስ ብራውን ፣ ናት ኪንግ ኮልን የመሳሰሉ ዘፋኞች የዓለምን የዘፈን መድረክ ከሞላ ጎደል የተቆጣጠሩበት ወቅት ነበር ። የኮከበ ጽባሕ የመብቃታ ባንድ እዚህ ባህል ተዕዕሮ ውስጥ ለመግባት ዕድሉም አጋጣሚውም ነበረው ። ተሾመ እና ቴዎድሮስ ምትኬ ታዋቂ የነበሩትን ዘላ ናይት ክሰብ ፣ አይቤክስ አርኬስትራንና ራስ ሆቱል ባንድን ከመሰረቱትና

ታዋቂነት ካገኙት መካከል ይጠቀሳሉ ። እስከዛሬም ድረስ ቴዎድሮስ በሳክስፎን ተሾመ በዜማ በውጪም በሀገር ውስጥም ባሉ የዘፈኑ መድረኮች ተወዳጅነትና ተደማጭነት አላቸው ።

በብሔራዊ ትያትር ቤት ዘመናዊ የዕዘራ ባንድ ሲቋቋም ጀማሪ ክንበሩት መካከል እነ ታምራት ፈረንጅ ይገኙበታል ። በ1960ዎቹ መጀመሪያ ላይ በሀገራችን ዘፈኖች በሽክላ ማስቀረብ ሲጀመር በታዋቂው የመብቃታ ሰው መላክ አስታጥቂ አቀናባሪነት የተሾመ ምትኬ « ጋራ ስር ነው ቤትሽ » ተዘጋጅቶ ቀዳሚ ከሚባሉት መካከል አንዱ በመሆን ለአድማጭ በቀቷል ።

በትምህርት ቤት ከሚደረግ የመብቃታ ልምምድና ዝግጅት ውጭ ከቡድኑ አባላት መካከል የተወሰኑት በአካባቢው ቤት በመከራየት የመብቃታና የስነልቦና ልምዳቸው ገፍቷቸው ከ800 ያሳነሱ የመብቃታ ሽክላ በማሰባሰብ እስከ ዛሬ ለወዳጅነታቸው መሠረት በመሆን የመገናኛ ምክንያት ሆኗል ።

በሀገራችን ለመብቃታ ለትያትር ሥራ አድናቆትና ክብር በማይቸርበት በዚያ ወቅት ይህን ጥቁር መጋረጃ ቀዶ ለመጣል በተደረገው እንቅስቃሴ ጧስጥ የት/ቤቱ የመብቃታ ክፍል የድርሻውን መወጣቱ እውነት ነው ። ከዚህ ጋር ዘመናዊ የመብቃታ ባንድና የአድማጭም ናላንት ለማሟላት ከባህል ወደ ዘመናዊ የመብቃታ ዝግጅት ለመሸጋገር ይጠይቅ የነበረውን ግዜ ለማፍጠን የበኩሉን ጥረት አድርጓል ። ዛሬ ከአባላቱ መካከል አብዛኛዎቹ በተለያዩ መቃዎች ጭምር የደረሱበትን ደረጃ ስናስተውል በሆነ ግዜ በኢንፕቡብ ውስጥ መሳተፍ ከመደበኛ ትምህርት ያዘናጋል የሚለውን የሰጋት ግርዶሽና በአንድ ጎኑ ብቻ የተጋነነውን ሀሳብ ለማርገብ ብቻ ሳይሆን ትክክል አለመሆኑን ለማሳመን እንደአስቻለን

እናምናለን ።

የመብቃታና የትያትር ቡድኑ ጥረት በተከያዩቹ በእነ ተክለዮሐንስ ዝቄ (ትራምፔት)፣ ሞገስ ሀብቱ (ሳክስፎን)፣ ተስፋዬ ታደሰ (ትራምፔት)፣ ታምራት (ሎተ) (ድራም)፣ በእነ ዓለሙ ገ/አብ (ድምሳዊ) ወዘተ ሊቀጥል ቢችልም የትምህርት ስርዓቱ የራሱን መስመር በመምረጡ በየት/ቤቱ ይሰጥ የነበረው የመብቃታ ትምህርት ትኩረት ደክሞ፣ ብዙም ሳይቆይ ከነጭራሹ ጠፉ ። ከነዚህም ት/ቤቶች መካከል የምኒልክ ሁለተኛ ደረጃ፣ የተፈሪ መኮንን እንዲሁም የደሴው የወ/ሮ ስህን ት/ቤት፣ ሐረር ልዑል መኮንን ወዘተ የመሳሰሉት የመብቃታና የትያትር ትምህርት ቡድኖች ብዙም ሳይራመዱ በአስርት አመታት ግዜ ውስጥ ለመባታተን በቅተዋል። ከከበ ጽባሕም የዚህ ዕድል ተጋሪ ሆነ።

የሃፈድ መብቃታ ት/ቤት አድጎ ዛሬ በዲግሪ ደረጃ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ስር ከፍተኛውን የመብቃታ ትምህርት በመረከቡ ደስተኞች ነን ። ይበልጥ የምንከራውና የምንደሰተው ግን የመጀመሪያው የሃፈድ መብቃታ ት/ቤት ዳይሬክተር አቶ አሸናፊ ከበደ (አረኛው ባለዋሽነት የተሰኘውን መብቃታ የደረሱት) የኮከበ ጽባሕ ተማሪ መሆናቸውና የዛሬው የሃፈድ መብቃታ ትምህርት ቤት ዳይሬክተር አቶ ተክለዮሐንስ ዝቄ የዚህ ት/ቤት ተማሪ እና የመብቃታ ባልደረባ እንደነበሩ ስናስታውስ ነው ።

ዛሬ በሀገራችን በትያትር ጥበብ ውስጥ ታላቅ ቦታን በመያዝ የታወቁት አበበ ባልቻ (የሼክስፒየርን ኦቴሎ ሆኖ የሰራው) እንዲሁም ግርማ ነጋሽ (ምነው ተለየሽኝ መስከረም ሳይጠባ) የሚለውን የተሟወተው የመሳሰሉት የዚህ ትምህርት ቤት ተማሪዎች ናቸው። በለንደን በክላርኔት ጨዋታ እና

በየአርባት ሥራ ዝናን ያተረፈው አቶ በለጠ በቀለ የኮከበ ጽባሕ ተማሪ ነው።

የኮከበ ጽባሕ የሙዚቃና የትያትር ቡድን እንዲሁም በየትምህርት ቤቱ ተመሰርተው የነበሩ የሙዚቃ፣ የትያትር የሰነድ፣ ጠዘብ ክባባት ቢፈርሱም የጠባቱ የሙዚቃ የትያትር ማሳገጥ ባለማቋረጡ ምክንያት የተነሳና ይህንን ጥማት ለማርካት ወቅት በፈጠረው ምቹ ሁኔታ በየቀበሌው የኪነት ቡድን መፈጠር ለዛሬው የሙዚቃ ቡድኖች መበራከትና ታዋቂ የኪነጥበብ ሰዎችን ለማፍራት አሻራ ጥለዋል ፋና ወግተዋል

ይሁንና ይህንን የተገኘ ውጤት መሠረት በማድረግ የሙዚቃ ትምህርት በመደበኛ ትምህርት እንድንወስኑ ክፍለ ጊዜ ተሰጥቶት በተደራጀ መልክ ቢካተተት ከያሬድ ሙዚቃ ትምህርት ቤት የሚመረቁ ጠባቶች በሚደርጉት ጥረት እድገቱ የተቀናጀና የተደረጀ እንደሚሆን እናምናለን።

የኮከበ ጽባሕ የሙዚቃ ባሕል ድርሻን ለመዘከር ይኸ ዕሉፋ በቂ እንዳልሆነ ይገባኛል። መጠቀስ

ያለባቸው ሰዎች፣ ትርጉም ያላቸው የኪነጥበብ ሰራዊቶች ሊዘገኙ የማይችሉ በርካታ ትዝታዎች እንደሚጠፋኝ አርግጠኝ ነኝ።

የትምህርት ቤቱ 75ኛ ዓመት በዓል ሲከበር ጥቂቶቻችን ተሰባስበን ትውስታችንን ለማስፈር ችለናል። ጽሁፍን ለማዘጋጀት ቀድመው ተዘጋጅተው የነበሩ የትምህርት ቤቱ መጽሔቶች አስተያየት የሰፈረባቸው ጋዜጦች፣ የሙዚቃ ባንዶቹንና የትያትር ክብቡን እንቅስቃሴ የሚዘክሩ ጽሁፍች ሆኑ ፎቶግራፎች እንደተፈለገው ለማግኘት ባለመቻሉ የተሟላ አድርጎ ለማዘጋጀት አልተቻለም። ቀሪውን ሌሎች የኮከበ ጽባሕ የቀድሞ ተማሪዎች እንደሚሉት ተስፋ አደርጋለሁ።

አሁን ብዙዎቻችን 50ዎቹ ዕድሜ ውስጥ ነን። ያወጋናችሁ የሙዚቃ ሕይወታችን ልምድ ግን ለታሪክ በጣም የቅርብ ጊዜ ትዝታ ነው። ለኛ የትላንት ትዝታ ነው። የወጣትነት ዘመናችን ፍሬ ነው። አሁንም የሙዚቃ መሳሪያ እና ዘፈን እንጉርጉር ስንሰማ የኮከበ ጽባሕ

ትምህርት ቤት ትዝታችንን ማስታወሳችን አይቀርም። በሙዚቃ መያየዝ የዘለቅነው እንዳለ ሆኖ የኮከበ ጽባሕ ት/ቤት የሙዚቃ ባህል ድርሻ በወቅቱ ለነበርነው የታሪክ ምልክታችን ሆኖ በልባችን ያለ ነው።

የሙዚቃና የትያትር በአጠቃላይ የኪነጥበብ ሥራ በጥቂት ት/ቤቶች እንዲሰፋፋ ያስገደደው ዘመንና ሁኔታ ዛሬ የለም። በዛሬና በትናንትናው የነገሱትና የፊውዳሉ ዘመን መካከል አብዮት አልፏል። ልጆቻችን እኛ ጥሩ የምንለውንና ያለናነውን የትምህርት ዕድል እንዲያገኙ የምንገናኝ ቢሆንም ያለንበት ሁኔታ የትናንትናውን ያህል ትምህርት ቤቶችን የተባለላቸው መድረክ ማደራጀት ሆነ ማመቻቸት ቢያንስ ይከብዳል። የትምህርት ስርዓቱም ከቴክኖሎጂ ዕድገት ጋር አብሮ ብዙ ለውጥ አምጥቷል። ለኛ የቀረን የልባችን ክፋይ የሆነው፣ መጠሪያችንና መጥሪያችንም የሆነው ትዝታችን ነው። ከፊል ልባችንም ይህንን ትዝታ ይዞ በተበና ኮከበ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሰ ት/ቤት ለዘላለሙ ይኖራል።

የዕውቀት አምባው ትዝታ

ከባህያ መጽሔት የተወሰደ

በዕድሜያቸው ሃምሳ እና ከዚያም በላይ የሆናቸው የዚህች አገር ዜጎች ቁጥር በጉልማላ እና በወጣትነት የዕድሜ ክልል ውስጥ ከሚገኙ በአጅጉ እንደሚገኝ እናውቃለን። እነዚህ አባቶች በሀይወት ዘመናቸው ያሳለፉባቸው በጉም ሆኑ ክፉ ገጠመኞች አሏቸው። ተላይ ከተሜዎች ሆነው ከዘመናዊ ዕውቀትና እኗኗ ጋር ለመተዋወቅ እድሉ የገጠማቸው አባቶች ትዝታ በቀላሉ ተጨልፎ አያልቅም። ለአባትነታቸው እና ለእንጋፋነታቸው ክብር ሰጥቶ ለተጠጋቸው ከሕይወት ልምዳቸው ከእኗኗ ዘይቤአቸውና ከእርስ በእርስ ፍቅራቸው አልፎም ከዕውቀት ትሩፋታቸውና ከሥራ ልምዳቸው የሚያካፍሉትና የሚያስተምሩት ብዙ ነገር አላቸው። ግና ማን ዞር ብሎ አይታቸው። ሁሉም የዕለት የዕለቱን፣ የፊት የፊቱን ብቻ እንጥናራ ሆኖ ይገኛል። የዚህች ድዛ አገር ዕጣ ፈንታ በድቡሽት ላይ እንደተገነባ ሕንጻ ተደርጎ መቆጠሩን

ለዚህ አይደለም።
የዕውቀት ማምረቻ አምባው ትዝታ የሚል ርዕስ ሰጥቼ መንደርደሪያ ያደረኩትን ሃሳብ ያስፈርኩት በኢጋጣሚ አንድ በዓይነቱ ልዩ በሆነ የኮከቱል ግብዣ ላይ ተገኝቼ ያየሁትን የሰማሁትንና የተሰማኝን በመግለጽ ለአንባቢዎቼ ለማድረስ በመፈለግ ነው።
ዕለቱ መስከረም 29 ቀን 1997 ዓ.ም በታው አራራት ሆቴል ጥሪ የተደረገላቸው እንግዶች የቀድሞ የኮከበ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሥ/ት/ቤት ተማሪዎችና መሀራን አስተባባሪ የት/ቤቱ የቀድሞ ተማሪዎች ማኅበር፣ ጋሳዥ የት/ቤቱ የቀድሞ ተማሪ የነበሩት እና ዛሬ የአራራት ሆቴል ባለቤትና ዋና ሥራ አስኪያጅ የሆኑት ናቸው። የዚህ ጽሑፍ አቅራቢ የት/ቤቱ ተማሪ አልነበርኩም። ግብዣው ላይ የተገኘሁት ከቀድሞ ተማሪዎች በጣም የጥቂቶቹ የቅርብ ናደኛ በመሆኔ ነው።

የጥሪውን ለዓት አክብራ ከቦታው ስደርስ በልዩ ሁኔታ ከተዘጋጀ አዳራሽ መድረክ ላይ ጉብ ብለው የሌሎችን መምጣት በጉጉት ከሚጠባበቁ አምስት ያህል ጎምቱ አዛውንቶች ላይ አይኔ አረፈ። ከመካከላቸው አንድ ሁለቱን በኢጋጣሚ ከማወቁ በስተቀር ሌሎቹ ለእኔ እንግዶች ናቸው። በመልካም ምግባራቸውና በዕድሜአቸው የተከበሩ ናቸው እና የክብር ቦታ ተሰጥቷቸዋል ጎንበስ ብዬ የአክብሮት ሰላምታዬን ከሰጠኝቸው በኋላ ከአንድ ፊት ወንበር ይዘው ወደ ተቀመጡት ሌሎች እንግዶች አመራሁ። እንደ እነሱ የት/ቤቱ የቀድሞ ተማሪ መስያቸው ሞቅ ደመቅ ያለ ሰላምታ እየሰጡኝ ወንበር አመለክተውኝ እንድቀመጥ ጋበዙኝ። አፍታም ሳቶይ ከግራ ቀኝ ከተቀመጡት ጥያቄ ይጎርፍልኝ ገባ። የመቼ ዘመን ተማሪ ነህ? የት ነው የምትኖረው? ምንድን ነው የምትሰራው? የመሳሰሉት ዓይነት ጥያቄዎች። ዘና ብዬ ትንፋሼን ውፊቱ ሁሉም እንዲሰሙኝ ጉርጥኜን

ጠራርን «አይ እኔ የት/ቤቱ ተማሪ አልነበርኩም የመጣሁት ተጋብጦ ነው» የሚል መልስ ሰጠሁ ። ነው እንዴ ት ብለው ሁሉም በየፊናቸው ቀደም ሲል ወደጀመሩት ጭውውት ተመለሱ ። በዚህ መሃል ብቸኝነቱ «ሰርጎ ገብ ጀሮ ጠቢ (ሰላይ) አስብሉ ያስጠረጠረኝ ይሆን » ብሎ ሳያሳስበኝ ያለመቅረቱን መሸሸግ አልፈልግም። ቢሉኝም አይፈረድ ባቸውም። አያውቁኝ አላውቃቸው በዚህ ላይ ጊዜው ያስፈራል።

ከጋባዣ አንስቶ የማውቃቸው ጓደኞቼ በማስተናበሩ ሥራ ተጠምደው ከወዲያ ወዲህ ሲሉ እያየሁ ዝም ብዬ ተቀመጥኩ ። ለግብዣው የተጠሩት በርካታ እንግዶች መሆናቸውን ሰምቻለሁ ። እንደ ሁለት እያሉ እየተንጠባጠቡ የሚደርሱት ቀድመው ከመጡት ጋር አንገት ተቃቅፈው ሲሳሳሙና (ኸረ ሲሞጫሞጩ ብለው ይሻላል) ሞቅ ያለ ሰላምታ ሲለዋወጡ ላይ ውስጤ እየተረበሰ አስቸገረኝ ።

የሚለዋወጡት ሰላምታ የሚሳሳሙት መሳሳም ከውስጥ ከአንጀት ድሮ ከነበረውና ከምናውቀው ገጹህ የጓዥነት ፍቅር በመነጨ በመሆኑ ትዝታው እኔንም ከ40 ዓመት በፊት ወደነበረው የልጅነት ጊዜ መለሰኝ ። ጥርሶቼ ፈገግ ብለው ቢታዩም ዓይኖቼ እንባ ከማቆርዘዝ አላመለሱም ። ምንም እንኳ ከተደበላለቀ ስሜት ውስጥ ብገባም ሁኔታውን አይቼ « እንዴት ያለ መታደል ነው » አልኩ ። ለዚህ ያበቃቸውንም ማገበር በልቤ አመሰግንኩ ። ለ40 እና 50 ዓመታት እንዲያውም ከዚያ በላይ ለሆነ ጊዜ ተለያይቶ እንደገና መገናኘት ።

በዚህ መሃል አንድ የቅርብ ጓደኛዬ ወደእኔ መጥቶ « እነዚህን ሰዎች ታውቃቸዋለህ » ሲል ጠየቀኝ « የትኞቹን » ስለው « መድረኩ ላይ የክብር ቦታ ይዘው የተቀመጡትን » አለኝ ። እንደ ሁለቱን አውቃቸዋለሁ ። የቀሩትን ግን እያልኩ ለመቀጠል ስሞክር ከአፈ ቀበል አድርጎ « ይኸውልህ እኚያ ጥቁር ልብስ ለብሰው መሃል ቁጭ ያሉት ፊታውራሪ ሩጋ አሻሜ ይሳሉ ። ከመጀመሪያዎቹ የኮከበ ጽባሕ ቀ.ጋ.ሥ. ት/ቤት ተማሪዎች አንዱ ነበሩ ። ቀጥሎ በላ ገበርዲን ዓይነት ልብስ ለብሰው የሚታዩት ለረጅም ጊዜ የከፍተኛው ፍርድ ቤት ዳኛ የነበሩት አቶ አስፋ ሊበን ናቸው ። አብረዋቸው የሚገኙት በትምህርት ቤቱ ተወዳጅ ርዕሰ መምህር (በዚያ ጊዜ ዳይሬክተር) የነበሩት አቶ አማረ ጉልላት

ናቸው ። ከአላቸው ቀጥለው የሚታዩት ደግሞ ምን ጊዜም ኮከበ ጽባሕ ሲነሳ ስማቸው አብሮ የሚነሳው የካርል ማይክል ምክትል ዳይሬክተር የነበሩት አቶ መላክ ለማ ናቸው » አለኝ ።

ጓደኛዬ በዚህ አላቆመም ። እኚያ ፕሮፌሰር እገሌ ፣ እኛቸው ደክተር እገሌ እያለ ት/ቤቱ ብዛት ያላቸው ምሁራንንና ባለሙያዎችን ለዚህች አገር ማበርከቱን ዘረዘረልኝ ። እነ ተነፊታውራሪ ሩጋ በ1924 ዓ.ም ቁምጣ ለብሰው በባዶ እግራቸው የሚማሩ ነበሩ ። ከዚያ እስከዚህ ድረስ ያለው ዘመን ሲለላ ስንት መሆኑ ነው ? መልሱን ከእኔ አትጠብቁ !! ፊታውራሪ ግን ዛሬም ጠንካራ ሰው ናቸው ለዚህም ይሆናል አጭር ንግግር እንዲያደርጉ ተጋብዘው ሁላችንንም በሀይወት አቆይቶ ለዚህ ስብሰባ ላበቃን አምላክ ምስጋና ይግባው ካሉ በኋላ « ብዙዎቻችሁ ከእኛ ልጆች ናችሁ ግን ከእኛ አርጅታችሁ ትታያላችሁ » ያሉት ።

ከአፊታውራሪ በኋላላ የ1940ዎቹ ዓመታት ተማሪዎች ከነበሩት መካከል አቶ አስፋ ሊበን በበኩላቸው « ማገበራችሁ በእንዚሁብሔር ፀጋ ይባረክ ። ተግባራችሁ ሁሉ ይላካ » በማለት መልካም ምኞታቸውን ገልጸዋል ። የእነዚህንና የሌሎችንም ስማቸው ያልተጠቀሰውን ታላላቅ ሰዎች የሕይወት ታሪክ ሌላ ጊዜ በሌላ መድረክ ለማስነበብ እሞክራለሁ ። በመግቢያዬ ላይ ተጠግቶ እህ የሚላቸው ቢያገኙ ለሀገርና ለወገን የሚተርፍ ብዙ ዕውቀትና ልምድ ያካፍላሉ ያልኩት ለዚህ ነው ።

ግብዣው ቀልጠ ከመለኪያችን እየተነሳጩን ስንጨዋውት በአጋጣሚ ከጎኔ ቆሞ የነበረው አንድ የትምህርት ቤቱ የቀድሞ ተማሪ « ከዚህ ስብስብ ውስጥ አብዛኛው ደግ ዘመን ይብት መስሉት ለለውጥ ባለው ፍላጎት ድንጋይ ወርወሮ የወላጆቹን ሀብትና ንብረት ያስወረሰ እኮ ነው » አለኝ ። ዕውነት ነው ብዬ በዚሁ ጉዳይ ላይ ስንጋገር ሌላው መጥቶ « ምን እያወጋችሁ ነው » ሲል ጠየቀን ስለተነሳው ጉዳይ ነገርንም ሌሎችም እንዲሁ ተጠግተው የወጋችን ተካፋይ ለመሆን ፈለጉ ። እንደገና ለእነርሱም አስረዳናቸው ። ነገሩን ቢያምኑበትም እነሱ ግን እንዳላደረጉት ይኸ የሚመለከተው ከ1950ዎቹ አጋማሽ ጀምሮ ያሉትን መሆኑን በመግለጽ የጨዋታ አቅጣጫችንን እንድንለውጥ አድርገው ተለዩን ። እኛም በዚያ

አልቀጠልንም ። የተነሳው ነገር ልቤን ነክቶታል ። የብዙ አንባቢዎችንም ልብ እንደሚነካ እንዝባለሁ ። ለምን ቢሉ ያለበት ይጉላላበታል ።

ከዚያ አሁን ላሉበት ሙያ መሰረት የጣለላቸው የኮከበ ጽባሕ ቀ.ጋ.ሥ. ት/ቤት መሆኑን ገልጸው የማዝናናቱንና የማስተናበሩን ተግባር በተቆናጠጡት ሁለት እንጋፋ አርቲስቶች የሚቀርቡት ወጎች ቀልዶችና ዘፈኖች ቀልባችንን ገዝተውት ወደዚያው አመዘንን ።

የኖህ መርክብ በአራራት ተራራ እንዳረፈ ሁሉ የኮከበ ጽባሕ ቀ.ጋ.ሥ. የቀድሞ ተማሪዎም በአራራት ሆቴል ማረፋቸውን ገልጸው ግንኙነቱን ለፈጠሩት ለሆቴሉ ባለቤትና ዋና ሰራ አስኪያጅ ያስጨበጩት አርቲስቶቹ መጨረሻ ላይ በማታዘን ወራት ዓለም ሰላም ናት የሚል ዜማ እስምተው የፕሮግራሙ መቋጫ የሆነው የዳቦ ቆረሳ ሥነ-ሥርዓት ተካሂዷል ።

ከተቋቋመ ጥቂት ዓመታቶች ያስቆጠረው የኮከበ ጽባሕ ቀ.ጋ.ሥ. ት/ቤት የቀድሞ ተማሪዎች ማገበር ትልቅ ዓላማ ለንቆ የተነሳ ነው ። ከግብ ከደረሰለት በአርአያነቱ ይደነቃል ። የማገበሩን መስራቾች አልፎም አገርንና ወገንን ያከራል ። ባህሉ ለመሰል ሌሎች አቻ ት/ቤቶችም ይደርሳላል የሚል እምነት አለኝ ። የማገበሩ መስራቾች በአብዛኛው ከአንጋፋዎቹ ተርታ የሚመደቡ ናቸው ተከታዮቻቸውስ ፈለጋቸውን ይከተሉ ይሆን? ■

ሰው «ሰው» የሚሆነው
 ከአመልማል ደምሰው

በሐዘን ሲያዝን ደስታው ሊያስደስተው ርህቡ ሰርበው ጭንቁ ሲያስጨንቀው ያኔ ነው - - - ያኔ ነው ሰው መሆን ሰው « ሰው » ሚሆነው።

የሰው ነገር ገብቶት ሲሰማው ለራሱ ያኔ ነው ሰው መሆን የሰው ሰውነቱ ሥጋ በለበሱ አካል በተሟላ የሌላው ስቆቃ ለራስ ካልተሰማ በተንቀሳቀሱ እስትንፋስ ባሰማ ሰው እንዴት ሰው ይሁን? የሰው ነገር ገብቶት ልቦናው ከአልፈራ ሕሊናው ከአልደማ።

ድብልቅልቅ

ከታደሰ ግንደፍር

ከ1953 ዓ.ም - 1963 ዓ.ም

ስለሚነካካ ያንንም ይህንን
ድብልቅልቅ ብየዋለሁ ልሰጠው ርዕሱን።
በዘልም ጽሁፈ አራምባና ቆቦ
አተማመናለሁ እንደማይሆን አልቦ።
አይቀር ማስታወስ የጥንት የጠዋቱን
የትዝታ እናታ የመቋደሻውን።
እስከ ላነሳሳው የጥንቱን ትዝታ
የሕፃንነቱን የጉርምስናውን ሁሉንም ሁኔታ።
መቼ ተዘንግቶ የዕቃታ ጨዋታው
የልጅነት ጊዜ የት/ቤት ትዝታው።
በይፋፊንድ፤
ገርልፋፊንድ፤
ጠበሳት፤
ቀቀላት፤
ጆፈውን ጣለባት፤
ደግሞ መደባደብ፤
መረገግ መሰደብ፤
በግሩፕ መጣላት፤
ነበር ይህ ሁሉ እዩ ያ ልጅነት።
ፈደልን ቆጥረን
ሁሉ ብለን።
ተምረን ተማምረን
እየተማርን ታገልን።
እየታገልን ተማርን
በብዕር ተዋጋን።
ድንጋይም ወረወርን
አንበሳን አስቆምን
መስተዋትም ለበርን።
በጭስ ታፍነናል
በጥይት ወድቀናል።
ደማችንን አፍሰን
ታስረን ተዘርፈናል።
በአሸዋ ላይ በአንዘርክክ በዳይ የሂድነው
ፈጥኖ ደራሽ ፖሊስ መቼ የሚረሳ ነው።
በቆመጥ በጥይት ቅልጥማችን ደቋል
መሬት ተጎትተን ጎሮችን ተነድሳል
ቆስሰን ተላልጠን አካላችን ነፃሯል።
ከሽንት ቤት ጉድጓድ ተዘፍቀን ሞተናል
ታገሎ በማታገል መስዋዕት አፍለናል
ሞተን ተሟመተን ለዛሬ ደርሰናል።
ዕድሜ መስተዋት ነው ሁሉንም አይተናል።
ዳደሮቻችን በየአደዋዩ ድርቅ ብሎ ተርተው
ምሥክር ሆነናል ዛሬ የተረፈነው።
ስንቱ አልፎ ስንቱ ሂዶ እኛ ከተረፍን
ለምሥክርነት በተተን ዕድሜውን ከሰጠን።
በከፋም በለማም መናዘር አለብን።
ንህ ሲቀድ በሐይ ስትረካህት
ዓይንን በጨረረረ ስትስከድን አሻም ስትደበቅ
ዳህና ደሩ ብላ
ናም ጎርባ ከቤቷ ስትዝ።
የመለያያችን ሰንት ሲደርስ ሆኖችን ሲዘግ
የአንዱ ልብ በሌላ ልብ ገብቶ ሲሸነፍ
ሲርመስመስ ሲፈራፈር።

ትዝ ይለኛል የዚያን ጊዜ የነበረን ፍቅር።
ጭልም ጭልም ሲል ዓይን ማየት ሲያቅተው
ፍቅርን ስንከመስም ተደብቀን ከሰው።
እየተመራራን፤
እየተፈላለግን፤
በዳበሳ መንገድ፤
ስንሂድ ስንነጉድ፤
ፍቅርን ስንጫወት በድብብቆሽ
ባግኝሽ ላግኝህ።
እየኝ አላየኝ ነበር በኛ ዘመን ፍቅር
መቼ እንዲህ ሆነና የአደባባይ ምስጢር።
እንዲህ ነበር ያኔ ሁሉም ድብቅ ድብቅ።
ከትምህረቱ ጋር ፍቅር ስንቅ ስልቅ።
ቲም የለ ከርፊያ ከመሳት ከመሳሳት።
ለቅጣት ተልክን ቢሮ ስንመጣ
የመገረፊያችን ልምጭ ስትወጣ
አበባ ወዳጃ ሁሉ ሽንቁጠው
አቶ በለጠ ምክራቸውን ሰጥተው
ክፍል አንድንዝ ሲፈቅዱልን
እንባችንን ጠርገን
መልሰንም ስቀን
ትምህርቱን መማር ነው ቲም የለ ሆኖችን
ወይም አንሳደብ ወደላይ እንጋጠን።
የንፃነት አርማ ስንደቅ አላማችን
በከብር ሲሰቀል ከፊት ለፊት ቆመን።
እንዘምር ነበር
በልጅነት ከነፈር
በሚጥም እንደበት
በክልታፋ ምላስ ለእኛ በሚዝን እያለን ደስደስ።
«ደመን ያፈሰስ ክብርን የወደደ
ተጋዳይ አርበኛ፤
ስንደቅ ዓላማችን ከብራችን ወዲቱ
ያከራሻል ንጉሠ ነገሥቱ።»
እያልን ዘምረን
ስንደቅ ዓላማ አውጥተን
ደወል ሲደውሉ አበባ መሳቱ
ክፍል የማይዝ ሽረ ማን አባቱ
ከመቅመሱ በፊት ያቺን ሽንቁጠን
ከክፍል ይዝል ቀድሞ መምህሩን
እንግዳ ሲመጣ ተማሪው ይነሳል
የቀለም አባቱን መምህሩን ያከብራል።
የዛሬን አገርነው ንገረ በእኛ ዘመንማ
እንቀልድ እንጂ ከሚላ ላይ ሆነን
ከክፍል ስንዝግ ሞላው ተግባራችን፤
ሰውነትን መሻማት መማር ነው ሥራችን
ትዘድለኛል ያኔ
አደረሳችን ለእኔ
የኔታ ታደሰ ሲያስተምሩ
ስለፈጣሪአችን ኃይልነት ሲናገሩ።
ስለማረፊያም እማላጅነት ሲመሰክሩ
መጽሐፍ ቅዱስን ገልበው
ሁለት ዕስት መስመር አንብበው።
እኛም በተራችን እንድንመሳከር

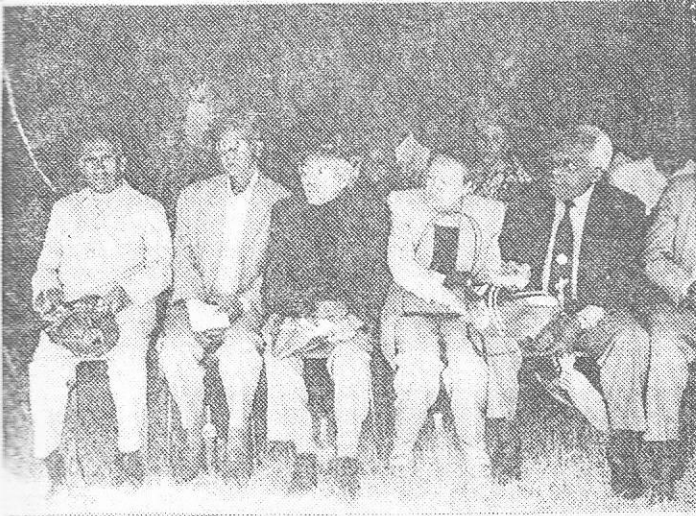
በሰራጣሪያችን እንድንዘምር።
በሰማሪያም አማላጅነት እንድንናገር
ቁም ነገሩን ሲያስጨብጡን
ሲመክሩን።
እናጽምጥ ነበር በእንድ ልብ ሆነን።
የማስተማር ዘዴውን ለአሳቸው ተውላቸው
ግብረተኛ ማስተማር ማን ሊደርስባቸው።
እንዲን ሲያስተምሩ ከፊት ለፊት ቆመው
ትዝታዎ አይጠፋም ትንሽዎ ቆባቸው
ዛሬ ይሄ አለመደ በልጆቻችን
ወላጆችን ማክበር መውደድ መምህራንን።
እኛስ አልፈነዋል መምህር ማስተማር ብለን
ደነማ ደግፈን ትልቁን አክብረን።
ዕድሜውን ሰጥተን መናገር ከቻልን
የነበርንበትን ማስታወስ አለብን።
የትም አይገኝ ቢፈለግ በመብራት
የጥንት መምህራን የቀድሞ ሊቃውንት።
የጥንቷ የጣቷ የእኛ ት/ቤት
አላት ማስታወሻ የምትጠራበት።
ለማስታወስ እንጂ እንዲያው ለማለቱ
መቼ ይቀርና አርጌ በአዲስ መተካቱ።
ከዛሬ ላይ ቆመን ትናንትን ካላየን
ነገ መች ያስገኛል የምንመኝውን።
እንዲህ ነበር ብሎ ማውራት ከተቻለ
መነገር የሚገባው ብዙ ነገር አለ።
አፈር ብናኝ ሆኖ ከመሬት ካልጠፋ
መኖርን ይችላል የሰው ልጅ በተስፋ።
ዛሬ እንደ አልነበረ ትናንት የምናውቀው
ነገንስ የታለ ዛሬ የነበረው።
በአልፋኝ በአዲራሹ ሁሉም እያለፈ
ከሞት ድግስ ጥሪ ማነው የተረፈ።
በጎ ጎኑ ጎልቶ በደንብ ከታዩ
መቼም መታደል ነው የዛሬን ቀን ያየ።
አንቺ ት/ቤት እንዴት ልበልሽ
ስንቱን ተሸክመን ስንቱን አራገፋኝ
ስንቱንስ አላለፋኝ
ቲቲእይ ዲቲክተር
ሱፐር ቫይዘር።
በቅድሚያ የተገኙበሽ
የፈጠርሽ የተፈጠርሽ።
ከአንቺ ተፈጥረው ለወግ ያበቃሻቸው
በዓለም ዙሪያ አሉን የምንከራባቸው
ሐኪም መሀንዲሶች
ሳይንቲስት ሊቆች
ጥበብን ተክነው አገር የሚያስጠሩ
አንቱ የተባሉ አሉን የሚያከሩ።
ስንቱን ጠርቼ ስንቱን ልተዋቸው
እስከሰውኝ ድረስ እኖራለሁ እንጂ እያስታወስኳቸው።
በዘሬ ላይ ቆመን መጨውን ባናውቅም
ነበረ ማለቱ መቼም አያቅትም።
ከአርባ ከሐምሳ አመት በፊት
ከዚህ የነበራችሁ
ይህችን ት/ቤት ረግጣችሁ ያለፋችሁ
ምንም ሳትነካ ምንም ሳትለወጥ ያያችሁ
ቃል ኪዳን አከባሪ ት/ቤታችሁ
እንዳለች ስታይዋት ምን ተሳማችሁ
ምንስ አሰባችሁ
ፈራረሰች እኮ ፍረዱ አይታችሁ።
በጎላም መጥተው ሲሄዱ አልፈዋት

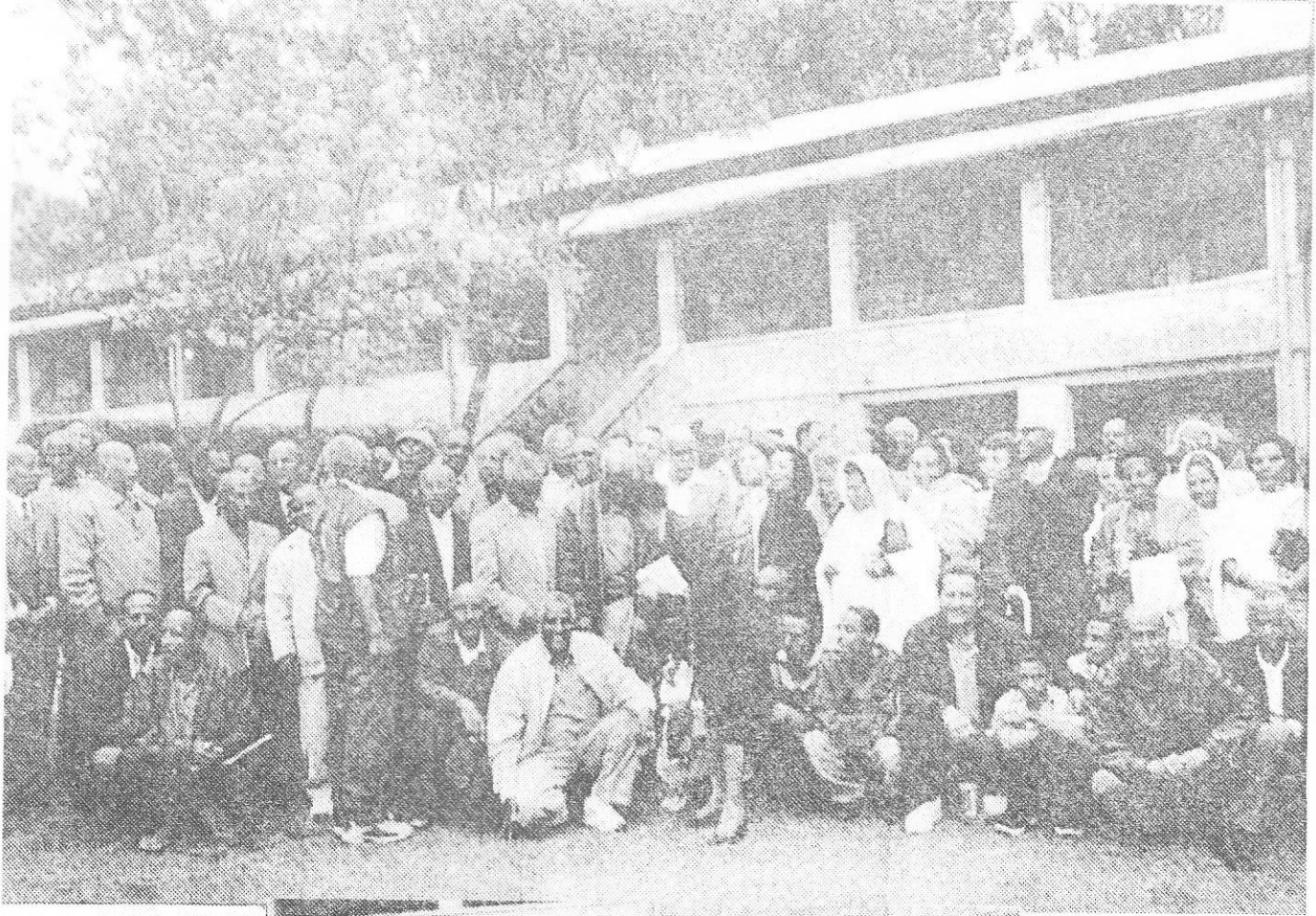
እሷ ግን የለችም ፈራርሳ ወላልቃ ጥንት ከምናውቃት።
የሰው መፈራረት ብታስተናግድም
ጎኗን የዳበሰ አይታሽ ባይ የላትም
አንቺም እማማ ት/ቤቱ
ሕይወቱ
ልጆችሽን አሳድገሽ አንቺ ግን ቆረቆዝሽ
አዘንኩኝ በአያሌው በአርባ አመቱ ሳይሸ።
ስንት ልጆች ወልደሽ ለማዕረግ አብቅተሽ የወላድ መካነ ምነው
ሆነሽ ቀረሽ
ጣሪያሽ ፈራርሶ ግድግዳሽ ወላልቃል።
የስምሽ መጠሪያ ግንብሽ ብቻ ተርቷል።
አይታሽ ባይ ጠፋ እንጂ ጎንሽን ዳባሽ
ከንፈርን የሚመጥ የአፍ ዘመድ መች አባሽ።
ተራምደው መንገዱን እንዴት ይሳዳበት
ከግራና ከቀኝ ሲያገኙድ እንቅፋት።
በስምሽ የሚጠሩ ልጆችን አፍርተሽ
ተመልካች አሳቢ ጢጋኝ ግን አባሽ።
ወይስ አለው ምስጢር
በግልፅ ያልታወቀ
ፍርስርስ ያልሸበት ጎንሽ የደቀቀ።
ሁሉን ነገር ሞልቶ ከደጅ ከማደትሽ
ጢጋኝ ወገን አጥተሽ ምነው ፍርስርስ አልሽ።
አስተምረሽ ለወግ ያደረሻቸውን
አንቺን ለመጠገን ሳያው ያሉትን።
አሁንም ጊዜ አለ ትደርሽበታለሽ
ከጎላሽ ተፈጥረው ቢሄዱም ጥለውሽ
ልጅ ይርጣል እንጂ መች ያመልጣል ብለሽ።
ድረሱልኝ ትላለች ት/ቤታችሁ።
አለች እማማ
«አስተምራ ነበር በጉያዬ አቅፌ
መውደቅ መፈራረስ ሆነ ያገኘሁት ትርፌ።
መቼም አልሆነልኝ ሌላው ሌላው ሥራ
እንዳትረሱኝ ብቻ ስሜን እንጋን አደራ።»
ትላለች ት/ቤታችን
የቀለም ኮርጆ የእውቀት እናታችን።
ለእኔም የጨነቀኝ
በጣም የቸገረኝ።
የመብቃ አዳራሹን በዓይኔ ስፈልገው
ጨርሶ ጠፋብኝ
በመጨረሻ ላይ ፈረሰን ለማሁኝ
የጥበብን ሰዎች አፍርቶ ያደረሰ
አዲተሪዬው ምነው ፈራረሰ።
ቲዎድሮስ ምትኩ ተሸመ ምትኩ
አዲተሪዬው ፈረሰ ሲሏቸው።
ሲሰሙ ምን አለ።
አቶ ጌታነህም አይቀር ማዘናቸው
የጥበቡ መድረክ ፈረሰ ሲሏቸው
ትራምፔቱ ሳክሱ ከበርውስ የታል
ፒያኖ ክላርኔቱ አልቶ ሳክሱስ የታል።
ትሮምፐት የት አለ ስታረክ ነውና
እንየው የት አለ ያ የጥንቱ ዝና።
ይወጣ አልባሳቱ ይታይ በአደባባይ
የታረባችንን ትርስ መከራያችን እንይ።
መብቃቸው ይሰለፍ አልባሳቱም ጋሻውም
ጦሩም ይውጣ እንይ።
ዓለሙ እንዲመራው ታጥቆ ያንን ጎራደ።
በዚያን ጊዜ
እንማን ነበሩ ማለት ስለማይቀር
የጥንቱን ባላውቀው የቅርቡን ልናገር።

ጌታቸው ከሊል ተሾመ አብርሃም
ስማችው ሳይጠራ እንዲሁ አያልፍም
ጥጋቡ መሀመድ በለጠ ሃይማኖት
ያውቁበት ነበረ የማስተማሩን ስልት።
ሁሉም በየፈርጁ ማስታወሻ አላቸው
የሳይንስ መምህሩ ብርሃኑ ኩራባቸው።
ኢፕን በፊዚክስ ራጃ በጀግራፊ
ፓይ ባዮሎጂ
ማን ይደርስባቸዋል ያስተምሩ እንጂ።
የሰላም ንዶች እንዲሁም ሕንዶቹ
አይጠፈም ትዝታቸው መቼም አይሰለፉ።
ቆማስ ከሚስትራ ወ/ሮ ጎርመንት
የማይረሳ ነው የሰጡት ትምህርት።
ከእኛ ጭንቅላት ውስጥ አይጠፋም ጭራሽ
ምክርን ለጋሹ አባት ሚስተር ኮሽ።
የአዳራሹ ሰዕል ጭራሹን ካልጠፋ
ሳንተሲል ሰዓሊው አለው ማስታወሻ
ስሙን የሚያስጠራበት አስከመጨረሻ
እናወዳድር ካልን በፊደል ቀረጻቸው
የኔታ ተክለሃይማኖት አንደኛ ይወጣሉ
በቁም ጽሁፋቸው።
የተማሪ ካውንስል መማክርት ሲነሳ
የነወርቁ ተገኝ የነግርማ ይልማ
የእነአርጋው አሸኔ መቼም አይረሳ
ያውቁበት ነበረ ታግሎ ማታገሉን
ተሜን ከጫፍ አጫፍ ማንቀሳቀሱን፤
ማስተባበሩን
ግራፕ ሰበንና ግራፕ ኢለባኖች
እነር ገስላ አውራሪስ እንበሰች።
ደግነት ርሳራኔ ናዕም ሳይለያቸው
ዛሬም አለ ይሆን ያ ትብብራቸው።
ያ አንድነታቸው ቀልድ ቁምነገሩ
ጨዋታ ሳቃቸው።
የአረንጓዴ ቢጫ የቀዩ ቡድንስ
አለጠይ በዛሬው በዚህች እለት ድግስ
ፒያኖ ሲመታ ከሳርኔት ሲነፋ
የአቶ ጌታነህና የአቶ ማሞ ቀና
ለማንም አይጠፋ
ነበረኝ ትዝታ የማጫውታቸው
አቶ ማሞንና አቶ ጌታነህን ዛሬ ባገኛቸው
ኃይሉ ሳጅን የእጅ ካሉን ሲያገናኙት
አቶ ሽፈራው የእስፖርቱ መምህር
አይሆን በርታ ሲሉት።
እኛም የሚዳውን ዙሪያ ከበን
እናጨበጭብ ነበር በማም ደስ ብሎን።
ካሲ ስትነሳ አፈር ድቤ በልታ
በኃይሉ ሹት በኃይሉ ጡንቻ።
ሚዳው ይቀልጥ ነበር በፋጨት በጭብጨብ
እቱቱ ታደሰ ከሚዳው ስትገባ።
ታሪክ ከተነሳ ባስታዋሽቱ
መቼም አይረሳ
ካርል ማይክል የጥንቱ።
ብለን ከተናገርን ሰዎችን አንርሳ
አማረ ጉልላት መቼም አይረሳ።
በታህሳስ ግርግር አደርግላን ሲያንራ
ጥይቱ ሲያፋጭ
በመድፍ ናዳ ሀዘር ተደበላልቶ
ከሞት አድናናል እንደ ዶር ሜጨት
ከጉያው ደብቆ።

አባት መከታ አንጂ አይደለም ዲሬክተር
ምክር ቅቤ ሆኖ አንጀት ያርስ ነበር።
በአይወት ባይኖርም ዛሬ ብናጣው
ይክተር ጥቅሂርን መቼም አንረሳው።
በትንሽ ቆይታው ሥራው የረቀቀ
አለው ማስታወሻ ሲዋሱ አወቀ።
የመድረኩ አባት ምንጩ ባለቅኔ
ሲታወስ ይኖራል ያ አሰረስ ደጅኔ።
በማስተማር ስልቱ ማንም የማይተካ
በሀገር ይኖር ይሆን ያ መምህር ተካ።
የፈረንጅን ቋንቋ ሲያስተምር ያዩ
ችሎታው ረቂቅ ነው ያ መምህር ታዩ።
ያሉት የሌሎችን ታሪክ አይረሳቸው
ኮከብ ጽባሕ ት/ቤት ሲባል ይነሳል ስማቸው።
ከታወቁት ሁሉ ከዱሮ መምህር
ሚስተር ሲትሪየር ሚስስ አስትሪየር።
ይኖራሉ ሁሉ አያስታወስናቸው
የማስተማር ስሜት ነበር በልባቸው
መቼም አይረሳ ያ ደግነታቸው
በአሜሪካ አገር የተቀመጣችሁ።
ሮቦርትን ፊልጉ ታገኙታላችሁ
አልሁሽ እንበላት ጥሪዋን ሰምተን
ከንዳችንን አስተባብረን እንሰራ ተነስተን።
እሷ ትኖራለች እኛ ግን እያለፍን።
የሃምሳ ዘጠነኛ ስያሜዋ ሲታወስ
እንዘምር በአንድነት ይበሰን ደስ ደስ።
የሰባእምስተኛዋ በዓሏ ይሁንን መነሻ።
የመጀመሪያ አንጂ አይሁን መጨረሻ
ልጆቿን ለብስባ ዓይኗን በዓይኗ አየች
ት/ቤታችን ዳግም ተፈጠረች
እግዚአብሄር ይመስገን
እግዚአብሄር ይመስገን
ለዚህ ያደረሰን
ለዚህ ያደረሰን/በመዘመር መልክ የሚቀርብ
ዛሬ ልጆቻችን ለብስባ የምናየው፤
ከቀሚሱ በቀር ሽሚዝ ሰደሪያው፤
የሌቶቹ ቀማሽ የወንዶቹ ሱረው፤
ስፊቱ ሳይቀር ማየት ብንችልም
ቀ.ጋ.ሥ. የሚለው የጥንት ባጃችንን ለማየት
ምነው አልታደልንም።
ዛሬም በዓይኔ እየሁ ያንን መጎናተል
ደብተር መቀማት ማሳሳት ማሽከርመም።
በግራፕ መጣላት
መደባደብ ማማት።
ማስገበር በጉልበት።
መሲቀስ መፋናከት መተረማመሱን
የሌቶች መሲጠጥ ፀጉር መትተቱን
መራሀ መጋጋሉን
ማጨብጨብ መሳቱን
ዛሬም ቆሜ እየሁ የዘር ጦርስ ተወርሶ
የጥንቱ ሲደገም ለዚህኛው ደርሶ።
ትናንትን አስብኩኝ።
ሃሳብ እየናጠኝ።
እየወበዘዘኝ
የማረጋገጥ ጠፍቶኝ።
ትዝ አለኝ የጥንቱ
ብዬ አንጎራ-ጎርዘኝ።

ከፎቶ ማህደራችን

የምልብት ወቅት አልነበረም። በእኔ

ኮከበ ጽባሕና የእስካውቲንግ ትውስታዎች

ይህን ጽሁፍ ለማቅረብ ስጅምር ስለአስከትላለሁ እንቅስቃሴ መረጃ ለመስጠት በቅድሚያ ያተኮረው ወደ ትምህርት ሚኒስቴር ነበር ። የ 50 ዓመት መዛግብት ለማግኘት ምን ያህል ከባድ እንደሆነ አንባቢ ይፋረደው ካላሁን ጀምሮ ። ያንኑት መልስ ። ምናልባት ደረጃው ፋይዳው ውስጥ ሊገኝ ይችላል ። እሱን ደግሞ ለማገልገል ሌላ 50 ዓመት ይፈልጋል ። ነው የተባለው ። ልፋቴ አልተሳሳም ። በዚህ ህዝብ የመረጃ ጥማቱ ሊረካ አልቻለም ።

ከአንድ ዓመት ከመንፈቅ በፊት፣ ከአሁኑ የኢትዮጵያ እስካውቲንግ ንብር 2 ማለት በአባ ሬንዞ ማንገድ ከሚመራው ተገንዮሉ በመለየት ። የአዲስ አበባ እስካውቲንግ ንብር 3 ብሎ ራሱን በመስየም ለተቋቋመው በቀድሞ እስካውቲንግ ለተንቀሳቀሰው ብዙ የእስካውቲንግ መጽሐፍትን ለገሻቸው ስለነበር በዚህ ጽሁፍ ውስጥ ልጠቀሟቸው አልቻልኩም ።

በአጠቃላይ ስለ እስካውቲንግ አመሠራረት ዓላማው ፣ የወጣቱ ተሳትፎና የመሳሰሉትን ከድረ-ገፅ ያገኘቸው መረጃዎች ጠቅመውቻል ።

ከኢትዮጵያ እስካውቲንግ ማንበር ያገኘቸውንም መረጃዎች ከሰባት ዓመት በፊት በማንበር ፕሮግራሙን ሕዝብ ግንኙነት መምረያ የተዘጋጀውንና ከአሁኑ ሁሉ አንዳንድ ተጨማሪ ግብዓቶችን ተጠቅሟል ።

ከአንዳንድ የቀድሞ እስካውቲንግ ቋንቋዎች ጋር ያሳያሉባቸውም ውይይቶች ጠቅመውቻል ። ብዙ ፋይዳችን ማገልገል አልተሳሳልንም አጠቃላይ የተጠቀሙት የቀድሞ ትውስታዎችን ነው ።

ምንም እንኳን ያህ ጽሁፍ በአማርኛ መቅረብ የሚገባው ሲሆን ፣ አልፎ አልፎ የአንገሊዞች ቃላትና ብረቶች ለመጠቀም መርጫለሁ ። እነዚህ በእስካውቲንግ ውስጥ የተለመዱና በቀላሉ ገላጭ ሊሆኑ ይችላሉ የሚለውን አስተሳሰብ ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት ነው ። በአጠቃላይ የቀድሞ ስነ-ምግባራዊ ሆኑ ሌሎች

አንባቢያን ፣ ምናልባት የጎደሉ ካሉ አሟልተው እንዲያነቡ እጠይቃለሁ ።

የ75ኛውን የኢትዮጵያ ሕዝብ ልማት ዓመት በተዘጋጀው መቅረብ በዚህ መጽሔት ትዝታዎቻችንን እንድናቀርብ የበዓሉ አዘጋጅ ኮሚቴ አድል ስለሰጠን በዚህ አጋጣሚ ምስጋናዬን ላቀርብለት አወዳለሁ ። በኢየሱስ ክርስቶስ ይህን ታላቅ የትምህርት ቤታችንን የ 75ኛውን አልማዝ ሕዝብ ልማት ዓመት ላይረሰን ፈጣሪያችን ምስጋና ይገባው እላለሁ ። ለበዓሉ ድምቀት ከሚሰጡት ፕሮግራሞች በመጽሔት ውስጥ የሚቀርቡ ጽሁፎችና ትዝታዎች መሆናቸው ስለታመነ በትዝታዎቻችን እንድናቀርብ በተጠየቅነው መሰረት እኔ እንዳተኮርበት የተሰጠኝ ርእሰ እስካውቲንግ ስለሆነ በዚህ መሰረት የማስታወሻቸውን ነጥቦች በአጭር በአጭር ለማቅረብ እሞክራለሁ ። ኮከበ ጽባሕ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የቀን ተመላላሽ ት/ቤትን በሰቀቀው በ49 ዓመት ይህን ጽሁፍ ለማቅረብ ምን ዓይነት የማስታወሻ ብቃት ይኖረዋል። በሽልፌ ላይ አሟራ የለበሱ የእስካውቲንግ መጽሐፍትንና ደብተሮቹን ለማግኘት በርከት ያሉ ጊዜያት ወስደውብኛል ፣ ፕረቴም ይህን ያህል ተሳክቶልኛል አልልም ። ነገር ግን ለበመናጭ ተከናሰ-ጂ ምስጋና ይገባውና ድረ-ገፁ በመጠቀም ጽሁፌ መስመር ሊያዝልኝ ችሏል ።

የእስካውቲንግ አመሠራረት

እ.አ.አ በ1906 ዓ.ም በሚፈክንግ፣ ደቡብ አፍሪካ አንገሊዞች ክቦርስ ጋር ባሳይዱት ወጊያ ፣ ብርጋደሮች ይከራል ርበርት በድን ፓዊል የተባለ የአንገሊዝ ሀራዊት መሪ ስለ ወጊያው መረጃ ለማግኘት ወንዶች ወጣቶችን እንዲቃረሩ ሰላይ / ይጠቀም እንደነበር በታሪክ ማንደር ተመዝግቧል ። ከዚያም ከዓመት በኋላ በድን ፓዊል ወደ አንገሊዝ በተመለሰ ጊዜ እ.አ.አ በ1970 ብራውንሲ በተባለች ደሴት ላይ የመጀመሪያውን የእስካውቲንግ ካምፕ በማዘጋጀት እድሜያቸው 11-17 የሆኑ ወንዶችን እስካውቲንግ እስካውቲንግ በወጣቶቹ አካል ውስጥ እንዲሰርጽ አደረገ ። ከዚያ በላይ የእስካውቲንግ

እንቅስቃሴ ወጣቱን ለመልካም ዜጋ የሚያዘጋጅ በሰውነት ጥንካሬ ወጣቱ እንዲጎለብት ከቤት ውጭ በሚዘጋጁ ልዩ ልዩ እንቅስቃሴዎች የወጣቱ አካል ለእንዲዳብር የሚል መጽሐፍ ዕፎ እስካውቲንግን በበለጠ ለማስተዋወቅ ችሏል ። በዚህም ምክንያት ብዙ ወጣቶች አባል ለመሆን በቅተዋል ። የፈለገውንም ግብ መታደስ ለማለት እንደፍራለን። በመጨረሻም የታላቋ ብረታ ኒያ መንግስት ለአገሪቱ ባለውለተኞች እንደሚያደርገው ሁሉ ከፍተኛውን ሹመት Lord Baden Powell የሚለውን ማዕረግ ሰጥቶታል ። ከዚያም እስካውቲንግ ወደ ሰሜን አሜሪካና አውሮፓ ተስፋፋቶ በመቋቋም ጥንካሬ ሊያገኝ ቻለ ። ዋና ጽሕፈት ቤቱ ደኔቭ ስዊትዘርላንድ የሆነው የዓለም እስካውቲንግ ንብር 28 ሚሊዮን አባላት ያሉት ሲሆን ፣ ዋና ጽሕፈውም ሚስተር አድዋርድ ሚሲኒ ሊቀ-መንበር ደግሞ ሚስተር ሒርማን ሎዊ ናቸው ።

እንደዚሁም የአፍሪካ አህጉር ጽሕፈት ቤቶች በናይሮቢ ኪንያ ፣ በኪፕታውን ደቡብ አፍሪካ፣ በቆር ሴኔጋል ይገኛሉ።

በኢትዮጵያ የእስካውቲንግ አመሠራረት

የኢትዮጵያ እስካውቲንግ ማንበር በእኛ /ኢትዮጵያ /አቆጣጠር በ1926 ዓ.ም የተመሰረተ ሲሆን በኢጣሊያን ፋሺስት ወራሪ ምክንያት ተቋርጦ እንደገና ከፍተኛ በኋላ በ1935 ዓ.ም ተቋቁሞ በት/ቤቶች ውስጥ ተጠናክሮ ይንቀሳቀስ ጀመር። መንግስትም ለማንበሩ ድጋፍና ትኩረት በመስጠት በትምህርትና ሥነ-ጥበብ ሚኒስቴር ውስጥ በዋና ክፍል ደረጃ እንዲመራ አድርጎ ነበር።

በተፈሪ መኮንን የአሁን ስሙ፣/ እንጦላ የቱክንክና የሙያ ማሰልጠኛ ኮሌጅ በዳግማዊ ምኒልክ ፣ በመድኃኒዓለም፣ በበየኑ መርዕድ/ አሁን አድገት በንብረት /በኮከበ ጽባሕ ቀንጋሥ ት/ቤት፣ በሽመልስ ሀብቱ፣ በአርበኞች በቀበሌም፣ በአምሀ ደስታ ት/ቤትና በሌሎችም፣ የወንድ እስካውቲንግ፣ ቁላቴና እስካውቲንግ / cub Scout/ የሴት እስካውቲንግ / Girl Guides / መሰረት

ጥላው ይንቀሳቀሱ ነበር ። በሌሎች ጠቅላይ ግዛቶችም / ክፍለ ሀገሮች / የእስካውት እንቅስቃሴ ተቋቁመው ይገኛሉ ነበር ። ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ስላሴም ውድ ልጃቸውን የሐረሩን መስፍን ልዑል መኮንን ኃይለ ሥላሴን ለኢትዮጵያ እስካውት ማኅበር ቺፍ እስካውት አድርገው እንደሾሟቸው በእኛ እድሜ ደርሰንበታል ።

የኢትዮጵያ እስካውት ማኅበር ዓላማ

የኢትዮጵያ እስካውት ማኅበር ዓላማ ጠባቂ ጥሩ ዜጋ ሆኖ እንዲያደግ ለወጣቶች ይሰጥ የነበረው ትምህርት በእስካውት ቃል ኪዳንና በእስካውት ሕግ ላይ የተመሰረተ ስለነበር በእነል የዳበረ፣ በእእምሮ የበሰለ፣ በመንፈስ የጠነከረና -- ሁለንተናዊ ስብዕናቸው የተሟላ ሆኖ እንዲያደግ ነበር። የእስካውትንን የወጣት ወንዶች ክርስቲያናዊ ማኅበር፣ ሁለቱም እንቅስቃሴዎች በእንግሊዝ አገር በእንግሊዛውያን የተገኙ ሲሆን መሰረተ ፍልስፍናቸው ተወራራሽ እንደ ሆነ እንገነዘባለን ።

አንድ ወጣት የእስካውት አባል ለመሆን ከማናቸውም የፖለቲካ አመለካከት ተግባር ነፃ የሆነ፣ በዘር፣ በሐይማኖት፣ በፆታ ልዩነት የማያምን፣ ሕዝቦች ሁሉ የፈጠራቸውን አምላክ በማክበር የሚጠበቅባቸውን አገልግሎት ለአገራቸውና ለወገናቸው በመስጠት በራሳቸው የሚተማመኑ ሆነው ሕዝቦች የሚኖሩባትን ዓለም መገንባት ነው ።

ዓላማው ካለመረባቸው ትኩረቶች አንዱ የኢትዮጵያ እስካውት እንቅስቃሴ ዓለም አቀፍ ይዘቱን ሳይለቅ ሥርዓት ባለው መንገድ የእስካውቱን መሰረታዊ መመሪያዎችንና ደንቦችን ተክትሎ በኢትዮጵያ እንቅስቃሴው የሚሰፋፋበትንና ብላቱና እስካውቶች ወጣቶችና ጎልማሳዎች ትምህርቱንና ስልጠናውን ቀስመው በዲሲፒሊን ታንቦው የጠሩ ዜጎች እንዲሆኑ ነው ።

ወጣቱ የእስካውቱንን ዓላማ ከገቡ እንዲያደርስ በእስካውት ቃል - መሃላና በእስካውት ሕግ እየተመራ የተጣለበትን ኃላፊነት ለመውጣት ይሞክራል። እነዚህ መሃላና ሕጎች የበለጠ ገላጭ ይሆናሉ ብዬ ስለመንኩ ወደ አማርኛ ተርጉሜ ከማትረብ ይልቅ እንዳሉ እዚህ ለማስፈር መርጧለሁ።

የእስካውት ቃል - መሃላ

On my honor I promise that I will do my best to do my duty to God, to my country, and to my king (Queen), to help other people at all times and to obey the scout Law .

- A Scout is trustworthy
- A Scout is loyal
- A Scout is helpful
- A Scout is friendly
- A Scout is respectful
- A Scout is kind
- A Scout is obedient
- A Scout is courteous
- A Scout is thrifty
- A Scout is clean
- A Scout is cheerful

A Scout is courageous

በእስካውቱንን የወጣቶች ተሳትፎ

እስከ 1950 ዓ.ም ንቁ እንቅስቃሴ ያደርግ የነበረው የኢትዮጵያ እስካውት ማኅበር ከላይ እንደጠቀስኩት ጠባቂን በት/ቤቶች ማዕከል አቅፎ በዘረጋቸው ፕሮግራሞች ያሳትፍ ነበር ። በትምህርት ቤቶች በእስካውቱንን ሕይወት ውስጥ አንዱ የመስክ ጉዞ / Camping & Hiking / ሲሆን ይህም በአዎንታዊ መልኩ የወጣቱን ባህሪ እንደለወጠ ግልፅ ነበር ።

ሀ/ እስካውቶቹ አብዮታውን ጊዜ በሰላምንቱ መጨረሻ / ክፍሉን እስከ አቡድ / ባሉት ቀናት ምግባቸውን ፣ ድንኳናቸውንና የማብሰያ ዕቃቸውን በመሸከም ከ 15-20 ዜሎች ሜትር የእግር ጉዞ አድርገው ቀደም ብሎ በተመረጠ ማደሪያ ቦታ ይሰፍራሉ ። በዚህ ቦታ ለምግብ / የምግብ ማብሰሉ ፣ የድንኳን ተክላው ፣ በካምፕፋየር ላይ የሚቀርቡ መዝሙሮችና ዘራዊት አጫጭር ድራማዎች የሚመሰቡ ነበሩ ። የማታው ፕሮግራም ሲጠናቀቅ

ተረገዝ ለሌሊት ዘብ ጥበቃ ተመድበው ጓደኛቸውን ሲጠብቁ ያነጋሉ። የቀኑ ፕሮግራም በቁርስ ከተጠናቀቀ በኋላ፣ የእስካውቱንን ትምህርት ላይ በመሰማራት በየፓትሮላቸው ሐሳብ ይለዋ ወጣሉ። / ይማማራሉ /

አንዲ የሆነው አንድ እቃ ተደብቆ ፈለግ በመከተል /Tracking/ ፈልገው ለማግኘት

የሚያደርጉት ጥረት ይህ ነው አይባልም ። በመጨረሻም አሸናፊው የተዘጋጀለትን

ሽልማት ሲያገኝ በጓዶቹ ላይ ያድር የነበረው መንፈሳዊ ቅናት የሚደነቅ ነበር ።

በእስካውቱንን ትምህርት ሌላው አነቃቂ የሆነውና እርስ በርሳቸው የውድድሩን መንፈስ የሚያበረታታ የገመድ ቋጠሮ ነበር። የተለያዩ የገመድ ቋጠሮዎች አይነት ለልዩ ልዩ ሥራዎች እንደሚጠቅም የሚረዱ ሲሆን እስከ 23 ዓይነት ቋጠሮዎች እንደነበሩ አስታውሳለሁ።

በካምፒንግ ስፍራ እስካውቶችን የአውቀት አድማስ ከሚያስፋት መካከል የአዕዋፍ፣ የአዕዋት፣ የከዋክብት ወዘተ ጥናቶች ይገኙባቸዋል። ይህ ለመደበኛ ትምህርታቸው ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንዳደረገ ይታመናል ።

ለ. Jamboree በብሔራዊ ወይም በዓለም አቀፍ ደረጃ በየ 4 ዓመቱ አንድ ጊዜ በተወሰነ ስፍራ ከ 1-2 ሳምንታት እስካውቶች ተገናኝተው ባህላቸውን ፣ ልምዳቸውን የሚለዋወጡበት የመገናኛ ስፍራ ነው ። ልዩ ልዩ ውድድሮች የእጅ ሥራ ውጤታቸውን የሚያሳዩበት አገጣሚ ነበር ።

የእስካውት አደረጃጀት መዋቅር

የእስካውቱንን እንቅስቃሴ / ገኝት / ለዓለም ወጣቶች ያበረከተው ጂኔራል ርብርብ በድን ፓዊል ራሱ ወታደር ስለነበር ፣ ድርጅታዊ መዋቅሩንም ወታደር መሰል እንዳደረገው ልንረዳ ችለናል ። በዚያን ጊዜ / 1908 ዓ.ም / የእንግሊዝ እስካውት ማኅበር ድርጅታዊ አወቃቀር--ቺፍ እስካውት ኮሚሽነር

ሰነድ-ትግስተር ሲኒየር ፐትሮል ሊደር ፐትሮል ሊደር ረዳት ፐትሮል ሊደር ሆኖ የተዋቀረ ነበር ። የሌሎች አገሮችም እስካሁን እንቅስቃሴዎች ይህንን ተከትለው የእስካውት ማክሮቻቸውን ይመሩ ነበሩ ። በአንድ ትሩፕ /ቡድን / ውስጥክ 30-32 ወጣቶች የታቀፉ ሲሆን ፤ አንድ ፐትሮል ደግሞ ከ8-10 ወጣቶችን የያዘ ነው ። ይህ መዋቅር እስካሁን ድረስ አያለገለግል ይገኛል ።

የኮከበ ጽባሕ ት/ቤት እስካውት አደረጃጀትና አመራር

በትምህርት ቤታችን ሁለት የእስካውት ሀራዊት 7ኛውና 11ኛው / Troops / እንደነበሩ ይታወቃል ። እዚህ ላይ ያጋጠመን ችግር እነዚህ ሁለት ሀራዊት መቼ እንደተቋቋሙ ማን እንዳቋቋማቸው የሚያስረዳ ምንም ዓይነት የጽሁፍ መረጃ / ፊኮርድ / ለማግኘት አለመቻሉ ነው ። ከዚህ በተጨማሪ በትምህርት ቤቱ ውስጥ የልጃገረዶች / Girl Guides / እና ብላቱን / Cub Scout / እስካውቶች እንደነበሩ ለመጥቀስ እወዳለሁ ። ቀደም ብዬ በዚህ ጽሁፍ እንደጠቀስኩት ቁጥራቸው በርካታ ባለ ትምህርት ቤቶች የእስካውት እንቅስቃሴ እንደነበር ። ነገር ግን በስንት ት/ቤቶች እንደተቋቋሙ? ስንት የእስካውቱ ሰራዊት/ Troops / እንደነበሩ የመረጃ ማግኘት ጥረቱ ከንቱ ሆኗል ። ከማስታወሳቸው ትምህርት ቤቶች በኮከበ ጽባሕና በተፈሪ መኮንን በእያንዳንዳቸው ሁለት / 2/ የእስካውት ሀራዊት እንደነበሩ ትዝ ይለናል ።

እዚህ ላይ ለመጥቀስ የምፈልገው ከስምንት ዓመታት በላይ የኮከበ ጽባሕ ቀዳማዊ ኃይለማርያም ትምህርት ቤት ዳይሬክተር የነበሩት ዶ/ር ፒሪ ካርማይክል ለት/ቤቱ እስካውት ሀራዊት የነበራቸው ቀና አመለካከት የሚያነቅ ነበር ። ከዚህም የተነሳ የእስካውቱን ሀራዊት በአንዳንድ ሥራዎች ላይ በማሰማራት አገልግሎት እንዲሰጡ አድርገዋል ።

ሀ/ የሕዝብ /መንግስት / በዓላት በሚከበሩበት ዕለታት እስካውቶች ሥነ-ሥርዓት እንዲያስከብሩ ተማሪው ወደሰልፍ ስፍራ ሲጓዝ በማሰለፍና በመቆጣጠር ተግባር ላይ እንዲሰማሩ አድርገዋቸዋል ።

ለ/ ተማሪዎች ትምህርታቸውን

ጨርሰው ወደ ቤተቻው ሲሄዱ የመኪና አደጋ እንዳይደርስባቸው መንገዱን ቀኝ ጠርዝ ይዘው እንዲሄዱ የካርማይክል መመሪያ ስለነበር ፤ የዚህን መመሪያ ተግባራዊነት የሚያስፈጽሙ የትምህርት ቤቱ እስካውቶች ነበሩ ። ተማሪዎች መንገድ ላይ በሚሄዱበት ጊዜ ከሁለት በላይ/not more than two abreast// ተያይዘው እንዳይሄዱ በጥብቅ የተከለከለ ነበር ።

ሐ/ አንድ ትልቅ የካርማይክል ግኝት ተብሎ ሊወሰድ የሚገባ ሴኔቲ ፐትሮል የሚባለው ሲሆን ይህም በመጀመሪያ የተሞክረው በት/ቤቱ እስካውቶች ነበር ። ትራፊክ በሚበዛበት ሰዓት --- ጠዋት ፣ በምሳ ሰዓት ፣ ማታ --- እስካውቶቹ የተሸከርካሪውንና የተማሪውን እንቅስቃሴ ያቀናጁ እንደነበር ማለትም የትራፊክ ፓሊስ ሥራን ያስተናግዱ እንደነበር ጠቅሞቻችን እናስታውሳለን ። ይህን የፔካርማይክልን ግኝት አሁንም የትራፊክ ፓሊስ ተማሪዎችን አሰልጥኖ በአንዳንድ ት/ቤቶች መተላለፊያ ላይ እየተጠቀመ መሆኑን እያየ ነው ።

የኢትዮጵያ እስካውት ማክሮ በደርግ ሥርዓት

በቀዳዊ ኃይለማርያም ድጋፍ በኢትዮጵያ በመሰራት ላይ የነበረውና በተወዳጁ ልጃቸው በላቡል መኮንን ዋና የእስካውት መሪነት ዝናን እግኝቶች ይንቀሳቀሱ የነበረው የእስካውት ማክሮ ለሁለተኛ ጊዜ ከባድ የመዘጋት መሰናክል ገጠመው ። ወታደራዊው መንግስት በ1966 ዓ.ም ንጉሱን ገልብሎ ሥልጣን ሲይዝ የእስካውት ማክሮ እንዲዘጋ ተወስኖ ንብረቱና በባንክ የነበረው ገንዘብ እንዲወረስ ተደረገ ። ሌላው የዚህ አጣ ፈንታ የደረሰውና ተጠቂ የሆነው የኢትዮጵያ ወጣቶች ወንዶች ክርስቲያናዊ ማክሮ ነበር ። የደርግ መንግስት /ጁንታ / እነዚህን ሁለት የወጣት ማክሮትን ሲያገድ ምክንያት አልነበረውም አምባገነን በመሆኑ ደኖሮ የጠየቀውም አልነበረም ። ምናልባትም እነዚህ ሁለት ማክሮት ክርስቲያን ተኮር ስልክና ወታደራዊው መንግስት ይክተል ከነበረው ከሶሻሊስት ፍልስፍና ጋር የማይታረቁ /አብረው የማይሄዱ / ስለነበር ነው ። ብለው ምክንያት የሚሰጡ ነበሩ ። በዚህ ዓይነት ለ20 ዓመታት የእስካውት እንቅስቃሴ ደብዛው ጠፋ ።

የእስካውትን እንቅስቃሴ ሁለተኛ ልደት

በ1987 ዓ.ም አንድ አጣሊያዊ የኮቶሊክ ቂስ አባ ሬንዞ ማንቺኒ የተባ በደቡብ ክልል ነዋሪ የሆኑ / << Boys of Goodwill >> መጠሪያ ሰጥተውት ወጣቶችን ለማሰባሰብ ችለዋል ። እኚሁ ጠንካራ ግለሰብ ገናቶ በመሄድ በፍትሕ ሚኒስቴር ማክሮት ምዝገባ ክፍል ጥር 21 ቀን 1991 በማስመዝገብ ለእስካውት እንቅስቃሴው ሕጋዊ ሰውነት እንዲያገኝ አደረጉ ። ከመጋቢት 1992 ጀምሮ በአዲስ አበባና በተወሰኑ ጥቂት ክልሎች ተቋቁመው የእስካውት እንቅስቃሴ ጀመሩ ። እኚሁ ቂስ እስካትርብ ጊዜ ድረስ የኢትዮጵያ እስካውት ማክሮ የበላይ ኃላፊ /ቺፍ /ሆነው አገልግለዋል ። አባ ሬንዞ ማንቺኒ ለኢትዮጵያ እስካውት ማክሮ ሁለተኛ ልደት ያደረጉት ከፍተኛ አስተዋጽኦ በተላለ የሚገመት አይደለም ። ጥቂቱን ለመጥቀስ ያህል ።

* በጅማ ፣ ሻንጃሚ ፣ በአዳማ ፣ በሐረር ፣ በድሬደዋ ፣ በኒጌሌ ቦረና ፣ በመቀሌ ፣ በሞጃ፣ በደብረ ዘይት ፣ በሆሳሰና ፣ በወላይታ ዳውሮ እስካውቱንና ፣ ማስፋፋት

7/ ማክሮ ሥራውን የሚያካሂዱበት ለአንድ ክፍል ጽ/ቤት ከራሳቸው የቢሮ ኪራይ መክፈል

* የአንዲት ጸሐፊ ደመወዝ ከኪሳቸው መክፈላቸውና ሌሎች ድጋፎችን በመስጠት ለኢትዮጵያ እስካውት እንቅስቃሴ ባለው ለተኛነታቸውን እስመዘግባዋል ።

ያሁን አቋሙስ ምን ላይ ነው

የኢትዮጵያ እስካውት ማክሮ በአዲስ አበባ ፣ በቸርቸል ጎዳና ፣ በቀዳማ ግንባርማ / የቂ.ጋ. ሥ. በጎ አድራጎት ሕንግ / አንዲት 4x5 ሜትር በሆነች ዳሳ ቢሮ ውስጥ ፣ በአንድ የፕሮጀክት ኃላፊ / ቮልቴጌር / በአንዲት ሀሐፊ ሥራውን ለማካሄድ እየተንገታገተ ይገኛል ። መዋቅሩም

የብሔራዊ እስካውት ምክር ቤት

የብሔራዊ ሥራ አስፈጻሚ ቦርድ

የብሔራዊ ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ

የብሔራዊ ጽ/ቤት ሲሆን ፣ አንድ የቦላይ ጠባቂ / የአገሪቱ ፕሬዝዳንት / አንድ ቺዩ አስካውት አንድ ቺዩ ኮሚሽር ሶስት ምክራማቸውን ፣

በድርጅታዊ መዋቅሩ ላይ «በውበት» ሰነድ ይጻፋል። እንዲሁም በክልል፣ በወረዳ፣ በቀበሌ የአስካውት እንቅስቃሴው እንደተዋቀረ ተመልክቷል።

በአዲስ አበባ በ48 ት/ቤቶች በግምት ቁጥራቸው 2000 የሚሆኑ ወጣቶች እንዳሉ በጽ/ቤቱ ተነግሮኛል።

ከጽ/ቤቱ በተገኘው መረጃ መሰረት ናይርቤ በሚገኘው የአፍሪካ አህጉር እስካውት ጽ/ቤት እውቅናን ከማግኘቱም አልፎ፣ የዓለም አቀፍ እስካውት ማኅበር /ጄኔቭ/ ሙሉ አባል ሲሆን ኖሏል።

በመላ ኢትዮጵያ እንቅስቃሴውን በማስፋፋት ፕሮጀክቶችን ቀርጾ የእስካውቱን እንቅስቃሴ በንብረተሰቡ ዘንድ ለማስተዋወቅ ከፍተኛ ጥረት እያደረገ መሆኑንም ለመረዳት ተችሏል። በተጨማሪ ከጽ/ቤቱ በተገኘው መረጃ መሰረት በብሔራዊ ማኅበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ላይ የቀረበው የሶስት ዓመት የሥራ አቅድ መጽደቁን አመልክቷል።

10. ማጠቃለያ

ከ 60 ዓመታት በፊት የነበረው የእስካውት ማኅበር ተግባር ሆነ እንቅስቃሴው አሁን ካለው ጋር ሲነፃፀር በጣም ጉልህ ልዩነቶች እንዳሉ እንገነዘባለን። ዛሬ በመንግስታዊ አልማዝ ድርጅቶች /መያድ / ጥላ ስር ተቋቁሞ ለሀገርና ለንብረተሰቡ የተቻላቸውን ያህል አገልግሎት ለመስጠት እየተፍጨረጨሩ ነው። የዛሬዎቹ እስካውቶች ሆኑ ሌሎች የወጣት ድርጅቶች ዕቅዳቸውን በሰራ ለመተርጎም በርካታ ችግሮች ፊታቸው እንደተጋረጡ እናምናለን። ምሳሌ ለመጥቀስ ያህል የፋይናንስ እጥረት፣ ፕሮግራማቸውን ለማካሄድ ተገቢውን ኢንፍራስትራክቸር/ጽ/ቤት/ሚዳ፣ወዘተ የመንግስት ትብብር አለመኖር፣ ሕጋዊነት ለማግኘት የሚገባቸው ውጣ ውረድ የመሳሰሉና ሌሎችም ሊጠቀሱ ይችላሉ። የቀድሞዎቹ የእስካውት ማኅበር እና የወጣቶች

ወንዶች ክርስቲያናዊ ማኅበር በተቋቋመበት ጊዜ ሁኔታዎች ሁሉ በተላሉ ስለተመቻቹላቸው አብዝበው በመውጣት ባጭር ጊዜ ውስጥ በንብረተሰቡና በመንግስት ዘንድ ሊታወቁ ችለዋል።

የአሁኑ የኢትዮጵያ እስካውት ማኅበር ስኬታማ ለመሆን ምን ማድረግ ይጠበቅበታል ፊቱ የተደቀኑትን ተግዳሮቶች /Challenges/ እንዴት አድርጎ ይቋቋማቸዋል እንግዲህ ውጤታማ ለመሆን የእስካውቱን ቃሉ መሃላ የእስካውቱን ሕግና እሴቶች መሰረት አድርጎ ከተንቀሳቀሰ ራዕዩንና ተልዕኮውን ከግብ እንደሚያደርስ አልጠራጠርም እዚህ ላይ ማኅበሩ ብቻውን ሳይሆን የቦላይ ጠባቂው ድጋፍ በአመራር ላይ ያሉ የእስካውት ሽማግሌት ጠንክሮ መሥራት ወሳኝ ነው። አመራር ላይ ያሉት የእስካውት ማኅበሩ / እንቅስቃሴው / አካሄዱንና አሰራሩን ከጊዜው ጋር ማስተካከል እንዳለበት በቅድሚያ መንገዝብ ይኖርባቸዋል።በዚህ መሰረት እቅዳቸውን መንገድ አለባቸው። በእኔ እምነት የዛሬዎቹ እስካውቶች ማኅበራዊ ችግሮችን በመቅረፍ ላይ ማተኮር እንዳለባቸውና ከፍተኛ ሚና ሊጫወቱ እንደሚችሉ መዘጋጀት ይኖርባቸዋል።

በአሁኑ ጊዜ እስካውቶች ትኩረት ማድረግ ከሚገባቸው ነጥቦች አንዱ የዛሬውን ታዳጊ ወጣት ከሚፈታተኑት ቅስፈትና ምግባረ ብልሹ አሜክላዎች መታደግ መጣር ነው። የኢትዮጵያ እስካውት ማኅበር አንዳንድ ፕሮጀክቶችን በማዘጋጀት ላይ ሲሆን በርካቱ ተግባራዊ እንዲያደርግ ሙሉ ኃይሉን መጠቀም እንዳለበት ለማሳሰብ እንወዳለን። ማኅበሩ የወጣቱን እውቀት፣ ጉልበት በሚገባ መጠቀም መቻል አለበት። ለምሳሌ

ተፈጥሮን መንከባከብ ሰጠና ተከላ፣ አርከን መስራት /

በተሳራው በኢች እይታ ሌደስ ላይ በሙሉ ኃይል መሳተፍ

ጫት፣ ቀማር፣ አልኮል፣ ሸሽ / ሱረት / መከላከል / መዋጋት /

ጎዳና ተዳዳሪዎች ፕሮግራም ላይ መስራት

መጠለያ የሌላቸውን መንከባከብ

ድህነትና ልመና የሚቀረፉበትን ዘዴ መተየስ

የከተሞች ጽዳት ላይ መስማራት

ጎዲና ልማዳዊ ድርጊቶች ላይ መዝመት

ወጣት ስራ ፈላጊ ብቻ ሳይሆን ሥራ ፈጣሪ እንዲሆን መምከር

ከተመሳሳይ ወጣት ማኅበራት ድርጅቶች ጋር በቅርበት መስራት

የአንድ ድርጅት ጥንካሬ የሚለካው ባለው የሰው ኃይል ፋይናንስና ማብረያል ሲሆን የኢትዮጵያ እስካውት ማኅበር በዚህ በኩል ምን ያህል ጠንካራ ነው በቅድሚያ እነዚህን አሟልቶ ከተንቀሳቀሰ ስኬታማ ይሆናል ብለን እናምናለን።

Remember the following :-

Scouting is full of Fun and Adventure

And

Scout Motto --- Be Prepared

Scout Slogan --- Do one good turn daily

በካቲት 8/2/99 ት/ቤት ውስጥ ሁለት የእስካውት ሰራዊት 7 እና 11 / እንደነበሩ እናስታውሳለን። እነዚህ ሁለት ትሩፖች መቼ እንደተቋቋሙ ማን እንዳቋቋማቸው ምንም ዕይነት መረጃ ለማግኘት አልተቻለም። ■

የዐይጦች ጸሎት
የናስ አድማሱ

ከእንግዲህ ፡-

ድመትን ይሉ ሰው ስትፈጥር፡-

ጥፍሮቹን ሰባት ዓመት፤

አዛብ አብቃህ አልሰልሰህ ፤

ሲሆንም ነቃቅለህ፤

ጣቶቹን ጎንድሽህ፤

ጥርሶቹን ሸርፈህ አይልዱመህ....

(እ! ለምርቃቱ ደግሞ

ከጅራቱ ብትል ካንገቱ

መቼም እይጠፋህ ብልሃቱ

መረዋ ቢጤ ቸንክረህ)

ይሁን!

አሜን ለጸዮን!

1989 ዓ.ም

ትውስታዬ

ጸጋዬ ድንቁ

ይህ ጽሑፍ በያኔው ግምት በሌሎች ብቻ ሳይሆን በዚች ጽሑፍ ጭምር የትም እይደርስ በተባለለት ፣ በት/ቤቱ አካባቢ ተወልዶ ለአዳር ብቻ ወደ ቤቱ ከሚመጣ በስተቀር ምድር ወገን ካለ ጊዜ ጀምሮ ፣ በዘበኞች ተገፍቶ እስኪወጣ ድረስ ውሎውን በት/ቤቱ ግቢ ያደረገ ፣ አንድ የአሁኑ ጊዜ ጎምቱ የትውስታ ጽሑፍ ነው ።

ጽሑፉ እንደ አንገባቢው አቀባበል ትዝታን የሚያጭር ፣ ትምህርት ሊሰጥ ለመዝናኛነት ወይም የሚያስከፋ ሊሆን ይችላል ።

የመሰለኝና የታወሰኝን እንዳለ ጽፈክለሁ ። የጻፍኩት እኔ ነኝ ። ጠቃሚ ነገር ከተገኝበት በሚመቻቸሁ ትርጓሜ ተቀበሉት ። ከዚያ በተረፈ ግን ለእኔ መልሱልኝ ወይም እዚያው ወረቀቱ ላይ ተዉት ። እኔ መጥቼ እወስደዋለሁ ። ጠቅልዬም ወደ መጨረሻ ቤቱ ይገኘው እገባለሁ ። ላይኛው ቤት ቀድመውኝ ለሔዱት ማስታወሻ ወይም መዝናኛ ሊሆን ይችል ይሆናል ።

የተወለድኩት በት/ቤቱ አካባቢ ባለ አንድ ጎጆ ውስጥ ሲሆን ፣ ከቁሱ ት/ቤት በተገቢው መመዘኛ ተመርቄ ከአሁኗ ፣ ሁለተኛ ወላጅ ብዬ ከምጠራትን ከኮከበ ጽባሕ ቀ.ጋ.ሥ ት/ቤት እቅፍ ውስጥ ነበር ።

በት/ቤቷ ተመዝግቤ ትምህርት ስጀምር የነበረኝን ስሜት አሁን አላስታውስም ። በሐደት ግን እትብቱ ሲቀር ፣ ዳግማዊ ወላጄን በመንፈሴ የተቀበልኳት መሆኔን በድፍረት እናገራለሁ ። በአሁኑ ደረጃ የእኔ ዐይነት ቁርኝት ያላቸው መሰሎቼ እንዳ እየሰማሁ በተወሰነ ደረጃም እያረጋገጥኩ እገኛለሁ ።

ስለ ት/ቤቱ ኮከበ ጽባሕ ቀ.ጋ.ሥ 1ኛ ደረጃ ተመላላሽ ት/ቤት ምን ምን ፊደሎችንና ቃላትን ቀጣጥዬ የውስጥ ስሜቴን ለሌላው ለመግለጽ እንደምችል እንዳሉ ኑክሊየር ፊዚክስ (ለእኔ) ይከብደኛል ። እባካችሁ ተረዱልኝ ። በጣም ስታፈቅሩ ወይም ስትደነግጡ ስለሁኔታው ስለላው ለማስረዳት ፣ እንጃ የደረሰበት ያውቀዋል ።

ት / ቤ ቴ ን ከ ወ ላ ጆ ቼ አስበልጣታለሁ ብል ከዐሥርቱ ትእዛዛት አንዱን እንደ ገደፍኩ ስለማውቅ አልሞክርም ። ከእነሱ ቀጥሎ አፈቅራታለሁ ብል አታመናለሁ ። ኮከበ ጽባሕ ለእኔ የአሁን ማንነት ክታቤ ነች ። ቁርኝቴን በቃላት ሳይሆን በተግባር ለመግለጽ ተነሥቻለሁ ።

የኮከበ ጽባሕ ግቢዋ፣ መማሪያ ክፍሉቿ፣ ሚዳዎቿ ወዘተ ማንነቷን የሚያሳዉቋት ቢሆኑም ወሳኞቹ በውስጧ የነገሡት ሀራተኞቿ ነበሩ ። መምህራኑ ዘበኞቹ፣ ጽዳቶቹ በተለይም ለአሁኑ ማንነቴ ቀጥተኛ ተጠሪው የምን ጊዜም አባቴ ዳይሬክተሩ አቶ አማረ ጉልላት ናቸው ።

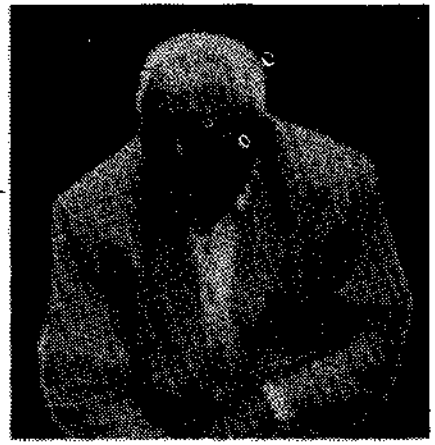
ሁኔታውን ለመግለጽ ከባድ የሚያደርግብኝ የአቶ አማረ ጉልላት ሰበእና ከአብዛኛው ሰው የተለየ መሆን ነው ። “ እባካችሁ ተውኝ ስለ አቶ አማረ ለመግለጽ ከመጨነቄ የተነሣ እንባ ይተናነቀኛል ።

አሁን ባለኝ የማስታወስ ችሎታ ከትምህርቴ ውጭ በት/ቤቱ ውስጥ የተለያዩ ክበባት መሳተፍ አርካታን ይሰጠኝ ነበር።

በት/ቤቱ በሰነውት ሀራዊት (Troop) ተሳታፊ ነበርኩ ፣ በሰፖርት ዘርፍ በተለይም በእግር ኳስ ተጨዋችነት የነበረኝ ስሜት ከምግብ ያራርቀኝ ነበር ። በሊጋ ዕድሜዬ የደብተር ለክ እየቀደደን በማስያዝ እንጭከር ነበር ።

እ ብ ዛ ኛ ው ን ጊ ዜ ዩ ን የሚወስድብኝ ይህ የኳስ ፍቅር ነበር ። ስለኳስ ጫወታ መጻፉ አንባቢዎቼን ሊያዝናኑ ቢችልም ፣ ጠቃሚነቱ ስላልታየኝ ልተወው ። ልዩነቱ በእግቢአብሔር ፈቃድ የዐሥራ ሁለተኛ ክፍል መልቀቂያ ፈተናን (በወቅቱ 86 ተማሪዎች ተፈትነን ያለፍነው 21 ብቻ ነበርን ።) ዐልፈ ወደ ከፍተኛ ትምህርት ቤት መሸጋገሪ እንጂ ፣ እንደራዬ ሊሆንም ይችል ነበር ።

በዚያን ጊዜ ሙሉ ስሜቴ ወደኳሱና በያኔው ወ.ወ.ክ.ማ አካል ግንባታ (ቦጂ በልጁንግ) ስፖርት ላይ ያመዘነ ስለነበር ፈጽሞ አጠናሁ

የምልበት ወቅት አልነበረም። በእኔ ፈተና ማለፍ ያልተገረመ (የሚያውቀኝ ሰው) አልነበረም። ከአንደኛ ደረጃ ጀምሮ 1-3 ባሉት ደረጃዎች የምትሸለም (ስሜን መጥቀስ የማልፈልግ) ተማሪ ስትወድቅ እኔ በጥሩ ሁኔታ አልፈክለሁ ።

በክረምቱ ወራት ት/ቤት ሊዘጋ (ዐሥራ ሁለተኛ ክፍል ከተፈተንን በጋላ) ሥራ ለመቀጠር ሕዝባዊ ኑሮ እድገት ልመዘገብ ሔጀ ከት/ቤት ማስረጃ ጠየቅሁ ። አቶ አማረ “ ያልመሰሰከውን መጽሐፍ አለ ” ሲሉኝ በጋራ የወሰድነው ተማሪ ጋ እንዳለ ነግራለቸው “ አንተ እዚህ ስላለህ ወደፊት እናስጠራዋለን ” በማለት መልቀቂያውን ክሊራንስ ሰጥተውኝ ተመዝግቤ ነበር ። በዚያው ክረምት ወቅት በተራ በተራ ብስክሌት ስንነዳ ፣ ተራዬ እስኪደርስ ት/ቤቱ ፊት ለፊት ግንብ ላይ ቁጭ ብለን ሳለን ፣ አቶ አማረ ፍሬቸዋ በንን በኩል በሚወናጨፈው ፎክስቫን ወደግቢ ሲገቡ ፣ ሞቅ ያለ ሰላምታ እጃቸውን በማወዛወዝ ሰጡን ። ሁልጊዜ በረብሻ እሳቸው ዘንድ ስለምቀርብ የሚቆጡኝ ሰውዬ የዚያን ቀን በዚያን ዐይነት ሰላምታ ሲቀበሉን በጣም ገረመኝ፤ በእውቱም ተደሰትኩ።

ከዚያ በታ ቀደረን ተቀምጠን ከነበርንበት ሌላ ቦታ ድረስ ዘበኛ መጥቶ በአቶ አማረ እንደምፈልግ ሲነግረኝ ፣ ተደናግጦ ነበር ። ጥርጣሬዬም ስለመጽሐፉ ሊጠይቀኝ ይሆናል ። የሚል ነበር ። ቢሆንም ተከትየው ሔጀ እቢርአቸው ስገባ አቶ ገብሩ የተባሉ ዘበኛ የተለያዩ ቀለም ያላቸው ሠርተፊኬቶች ላይ ማጥፋትም ያሳርፉ ነበር ።

አቶ አማረ ቀና ብለው “ መጣህ ” አሉና ፣ ከላይ የተቀመጠውን ሠርተፊኬት ሰጥተውኝ ለማየት ሞክርኩ

፡፡ ገን ከዚያ በፊት እንደዚያ ተቀብለውኝ ስለግኘውቁ ጽሑፉን አላስተዋልኩትም ፤ ደንዝዘር ነበር ፡፡ በኋላ ሠርተራሁትን ተቀበሉኝና ፡፡ ውጤታችሁ መጥቷል ፤ ለሌሎችም ነበር ሲሉኝ ፡፡ ፡፡ እኔ ወድቄለሁ ማለት ነው? ስላቸው ፤ አንተም አልፈሃል አላየኸውም እንዴ? ፡፡ አሉኝ፡፡ በቅጽበት የድንጋጤና የደስታ መንፈስ ፈንታሎኝ ፡፡ ከዚያን ዓመት በፊት ሠርተራሁት የሚወጣው ለወደቁ እንጂ ላለፉት ተማሪዎች የወላጅ መጥሪያ ወረቀት ተስጥቶ ሠርተራሁትን የሚቀበሉት ከግርማዊ ጃንዩሪ ነበር ፡፡ በሩጫ ተንደርድሪ ወደ በሩ ስሐድ ፤ ዘበኛውን ዐቅፊ ወደ ውጭ ወጣው ፡፡ ሁለት ሀብተም ዓደኞቹ (ተማሪዎች) በመኪና በአጋጣሚ ይመጣሉ ፡፡ ቆመው ሲያናግሩኝ የፈተናውን ውጤት መምጣትና የእኔን ማለፍ ስነግራቸው ፤ በመሉ ተስፋ ወደ ት/ቤት ገቡ ፡፡ በውጤታቸው ሁለቱም ይወድቃሉ ፡፡ የአንደኛው ሠርተራሁት እንደ ትምህርት ላይ ውጤት ሳይጸናበት ስለቀረ (እኔ እንደማይመዘገብ ሳይጤን) ተፈትኜዋል ፤ እንዴት ባይ ይሆናል? በማለት ወደ ዩኒቨርሲቲ ገመገሙ ፡፡ ከዚያ በላይ ፤ የውጤቱ መምጣት ዜና ለሁሉም ጀር ስለተዳረሰ ፤ ተፈተኝ ሁሉ ወደ ት/ቤቱ ይጎርፍ ነበር ፡፡ የዜናው መጀመሪያ ፡፡ እንማን ዐለፉ? ፡፡ ይሁንና በመልሱ መጀመሪያ የሚጠራው ስም የእኔ ነበር ፡፡ ከዚያ የጠያቂው ልብ በተስፋ ይደነድናል ፡፡ ለምን? እኔ ለትምህርት ስለማልጨነቅ ፡፡ አሉ ካለፈ የእኔ ማለፍ ሳይታለም የተፈታ ነው፡፡ በማለት፤ ከዚያ ውጤቱ የሆነው ይሆናል ፡፡

ከተማሪዎቹ አንዱ ንቁ የነበረች (አሁን በሕይወት የለችም) ተጠጋችኝና ፡፡ «ኮን ግራጃ ሌ ሸን» ትለኛለች፡፡ «ታንክ ዩ» እንዳልኳት ፤ በሕይወቴ ለመጀመሪያ ጊዜ በእንስት ከንፈሬን ተሳምኩ፡፡ ሁኔታዬን ለመግለጽ በደፈናው እቸገራለሁ ፡፡ ገምቱት ብቻ! ነገሮች በዚህ ዐልፈው በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ተመዝግቤ ትምህርት ከጀመርኩ በኋላ ፤ የመጨረሻው ክፍል ጊዜ እንዳለቀ ፤ ርጨዋ የምገኘው ከከበ ጽባሕ ኳስ ለመጫወት ነበር ፡፡

ከዕለታት አንድ ቀን ወደ ኮከበ ጽባሕ ስመጣ፤ ዐሥራ ሁለተኛ ክፍል ተማሪዎች፤ መሉ በመሉ ለማለት ይቻላል፤ ተሰብስበው ጠበቁኝ፡፡ ወዲያው ከበቡኝ፤ እንዴት አጠና እንደነበር፤ አጠቃላይ በትምህርት ላይ የነበረኝ እንቅስቃሴ ምን እንደነበር የመሳሰሉት

ጥያቄዎች ተረቡልኝ የተቻለኝን ለመመለስ ሞክረክለሁ ሁሉንም ያረገማቸው አብዛኛውን ጊዜ ከክፍል ቀርቼ ኳስ ሜዳ እንደምውልና እንደማመሽ ስለነበረ ወሬዬ፤ ለውጤት መብቃት ነበር፡፡

በኋላ ለምን እንደጠየቁኝ እንደተረዳሁት በተለያዩ ክበባት ውስጥ

እኔ ጨዋታ የምወድ ቢሆንም ከክፍል ቀርቼ የሚቀጥለው ቀን ፈተና እንዳለ ካወቅሁ ዓደኞቹ የጸፉትን አንድ ጊዜ ካነበብኩ ይበቃኝ ነበር ፡፡ የክፍል ፈተና ውጤቱ ደግሞ ከማንም ያነሰ አልነበረም ፡፡

እንዲሳተፉ ሲጠየቁ ጥናት እንዳልባቸውና ተፈታኞች እንደሆኑ በመግለጽ ለመሳተፍ ፍቃደኛ ሳይሆኑ ይተራሉ ፡፡ በዚህን ጊዜ ፤ በጠዋቱ ሰልፍ ላይ እቶ እማሪ ፈተና ለማለፍ ጥናት ብቻ ሳይሆን ፤ መዝናናትና በየነበባቱ መሳተፍ ጭምር አስፈላጊ መሆኑን በመግለጽ ፤ እኔ ዐሠር ሰዓት ተኩል ስለምመጣ እንዲጠይቁኝና እንዲረዱ ስለገለጹላቸው ኖሯል?

እኔ ጨዋታ የምወድ ቢሆንም ከክፍል ቀርቼ የሚቀጥለው ቀን ፈተና እንዳለ ካወቅሁ ዓደኞቹ የጸፉትን አንድ ጊዜ ካነበብኩ ይበቃኝ ነበር ፡፡ የክፍል ፈተና ውጤቱ ደግሞ ከማንም ያነሰ አልነበረም ፡፡

በተለይ ባዮሎጂ ለእኔ ከምንም በላይ በቀላሉ ፤ የምረዳው ትምህርት ነበር ፡፡ ከት/ቤቱ ክፍ ብሎ ቀበና ፔንሲዮን የሚባል ሆቴል ቱልሸኸን ስለነበር ሁል ጊዜ ማክሰኞና ሐሙስ ፡፡ ንብረት-ትርኢት ለማየት በሩ ላይ እየተጋፋን ፤ ውሃ እየተረጨብንም ቢሆን ስለምንቆም ሰዓቱ እስኪደርስ በበረንዳው መብራት የማንበው ባዮሎጂ ነበር ፡፡

አንድ ጊዜ የባዮሎጂ አስተማሪ የክፍል ፈተና ሰጥቶ ክፍል ሳልገባ ቆይቼ ፈተናውን በጥሩ ውጤት ስላለፍኩ « people were telling me the student by the name of Dinku was notorious . I was wondering who this Dinku was , finally I found him to be in my class . You see , he doesn't attend the class and yet scored the highest grade How come ? >>

ይለኛል ፡፡ እኔ ደግሞ ለምን እንደሆነ ሳላውቅ ተቆጥቼ ክፍሉን ጥዬ ወጣሁ ፡፡

ለትምህርት ግድ ባይኖረኝም ለመምህርቹ (በተለይ ለሕንዶቹ) ተላላኪ ነበርኩ ፡፡ ለባዮሎጂ አስተማሪ የሰው ዐዕም (ጭንቅላት) ለ ኬምስትሪ አስተማሪ ደግሞ ዕብን በረድ ከቅድስት ሥላሴ ካቴድራል ሌሊት ሒጄ ደብቄ አመጣ ነበር ፡፡

ከከበ ጽባሕንና መኖሪያ ቤቱን የሚለያቸው አንድ መንገድ ብቻ ስለሆነ ትምህርት ቤት የምሔደው ፤ የመጀመሪያው ደወል በአባባ መላቱ ከተደወለ በኋላ ፤ ለቀርስ የተቀመጠልኝ ዳዕ ውስጥ ስነግሪ ጨምረ ፤ በዚያ ጊዜ የት/ቤቱ አጥር ስለ ነበር በተዳዳ ሾልኬ በመግባት ነበር ፡፡ ከሜዳው ጫፍ ተኝቼ ዳዕዬን እበላና ከሰልፉ ሥነ-ሥርዓት በኋላ ሁለተኛው ደወል ሲደወል ርጨዋ ከተማሪዎቹ ጋር ተቀላቅሎ ወደ ክፍል እገባለሁ፡፡ አሁን ወደ ኋላ ተመልሼ ሳለላሰል በት/ቤቱ ዋና በር የገባሁበትን ቀን ለማስታወስ አትቶኛል ፡፡ (ትዝታውም የለኝ)፡፡

ከከበ ጽባሕ ከስሟ ጀምሮ ሁለንተናዋ ልብን መሳጭ ነው ፡፡ ያፈራቻቸው ልጆቿ ለሀገሪቱ ብቻ ሳይሆን ለዓለም መድኃኒት የሆኑም አሉ ፡፡ ከፍሬዎቿ አንዱ አርቲስት አባተ መኩሪያ በጨዋታ ፕሮግራም መሐል በዓለም ላይ የሚሰጥ ትምህርት ሁሉ በኮከበ ጽባሕ ይሰጥ ነበር ያሉት እውነትነት አለው ፡፡ እርሻ ፤ ኢኮኖሚክስ ፤ የዳይሬክተሮችና የመምህራን ኮርስ ፤ መዚታ ፤ ስፖርት ወዘተ ሁሉም ይሰጥበት የነበረ ነው፡፡ በአሁኑ ጊዜ አንድ ወጥና ገናና የነበረችው ት/ቤት የበርሊን አጥር ተሠርተላት የመጀመሪያ ደረጃና የሁለተኛ ደረጃ ግማሽ (9ኛና ዐሥረኛ ክፍሎች) ተብለው ተከናለዋል ፡፡

ት/ቤቷ ከየትኛውም ትምህርት መስጫ ቀድማ ወደ ኮሌጅ ከሆነም ወደ ዩኒቨርሲቲ ማረጋገጥ ሲገባት ፤ ለዩኒቨርሲቲ የማዘጋጃን ደረጃ ለማግኘት ያለመቻል ፤ የቀድሞዎቹን ተማሪዎች ልብ ያደማል ፡፡

በሁሉም መስክ ከየትኛውም የመንግሥትም ሆነ የግል መሥሪያ ቤት እንደባላጭ ቅመም የተቀመጡ የኮከበ ጽባሕ ተማሪዎች አከራ ውጤቶቿ ናቸው ፡፡

ታዲያ ከዚህች ስመ ገናና ት/ቤት ጋር መቆራኘት ደረት አያስነፋም ትላለችሁ? አይ መታደል !! አሁንም የሷው ነኝ ፡፡ ■

ኮከብ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሥ

ክተረፈ. በጋለ /ደላላው/

የበቁ ዜጎችማፍሪያ
የሚኒስቴርች፣ የአምባሳደርች፣ የፕሮፌሰርች፣ የይክተርች፣
የኢንጂነርች የደራሲያን
የሀገራዊዎች፣ መብቶችች፣ የአርቲስቶች፣ የኢንቬስተርች፣
መኖላቶያ
የአያሌ ምሁራን መብቶች፣
የባለሙያዎች፣ የጀነራሎች፣ ከፍተኛ መኮንኖች፣ የፓይለቶች
መገኛ።
ኮከብ ጽባሕ ቀ.ኃ.ሥ
የዕውቀት አንባ፣
መጣቶችን በትምህርት የምትገነባ፣
ምንጊዜም የማትመወልግ እንቡጥ አበባ፣
ወላባ።
ኮከብ ጽባሕ ቀ.ኃ.ሥ
ከማይገኙት ጡቶችሽ፣
ከአብራክሽ ለተገኙት ወጣቶች የዕውቀት ወተት አስምገሽ፣
በቀለም ኮትኩቶሽ አሳድገሽ፣
ለታላቅ ኃላፊነት ቦታ አብቅታሽ፣
አለሽ ዛሬም የብሩህ ተስፋ ፈንጣቂ ተምሳሌት አብሪ ኮከብ
ሆንሽ።
ኮከብ ጽባሕ ቀ.ኃ.ሥ
የእነ ፕሮፌሰር ነቢያት ተፈሪ ሽፈራው በቀለ፣ ጌታቸው
አደራዬ
ባለትኔዎቹ የሐንሰ አድማሱ፣ የሐንሰ አድማሱ የተማሩብሽ፣
በመብረቃው ዘርፍ እነ ግርማ ነጋሽ፣ ቴዎድሮስ ምትኩ-
ተሾመ ምትኩ፣ ታምራት ሉቲ ተስፋ መኮንን፣ ሞገስ ሀብቲ፣
ታምራት ፈረንጅ ተ/የሐንሰ ዝቂ ዳዊት ይፋሩ - - - - -
ሀደኒያ ዝማርያም የፈለቁብሽ
ምርጥ ሰዓሊዎች እነ አሸቱ ጥሩነህ ፣ አጥላባቸው ረዳ፣
የመድረኩ ንጉስ ታዋቂው ዓለሙ ገ/አብ የተገኙብሽ
ክብራችን ነሽና ዝንታ ዓለም ይወደስ አኩራው ስምሽ።
ኮከብ ጽባሕ ቀ.ኃ.ሥ
የቀድሞው የግሪን የየሉ ክብብ ዓመታዊ የስፖርት ውድድር
ጨዋታ፣
የነ ዘርያስ ታቦር አክሊል አለሙ ጆሳጌ
በገዴ ፈጣን የሩጫ ትውስታ፣
የነ መንገሻ ኃይሌ ሳጅን የባስኬት ቦል
ትብብሉሽ ሽወዳ
የነበተው አብራ ጀማል
ታደሰ አምባቸው የሁለቱ መንትዎያች የነ ገረመው
ነጋሽ፣ታምሩ ነጋሽ፣
የክብ ጽባሕ ግርፍ የሆኑ የቀበና ናዳ የእግር ኳስ ቡድን
ልጆች አብዶ ፈንታ
የግብ ጠባቂው የኃ/ስላሌ ኳስ አያያዝ ምክታ፣
የነ ተስፋዬ ናትናኤል አቱቱ ታደሰ በለው ረዳ የመረብ ኳስ
አነሳስና ደፊቃ
ከቶ አይረላም የስፖርቱ ሜዳ ዩቲፎርዋው ጨኸት ትዝታ
ሁካታና ቱማታ።
ኮከብ ጽባሕ ቀ.ኃ.ሥ
አምባሳደር ግርማ ይልማ ወርቁ ተገኝ
ተረፈ. በጋለ /ደላላው/ከተማ ከበደ ጤናዬ ከበደ፣ ደምሌ ኩንቢ
አባ ኮራን በየዓመቱ ለፕራዝደንትነት የሚያደርጉት
የምረጡኝ ዘመቻ
የመድረክ ላይ የቃላት ሽኩቻ
የባዲ ቢልደርች የነ ሰንዶ አንጻርጌ የሰፍ ታደሰ በገርል
ፋሬንድ ነጠቃ ሳቢያ ጎራ ተለይቶ የሚፈጥሩት ግብግብና ባቶ
የቦይስ ስኬት መሪዎችና ግሩፕ ሊደርች የነ ካሳሁን ጀንበራ

ማመዱ ዘውዴ ምስማክ ይመኔ
ኃይልዬ አርጋው አሸኔ
ምክረ አየሰ ታምሩ ነጋሳየሰነውት ፈንቡራ በዓል ሚያሳት
ጭርራ
ላት ቀልዱ የሀይኪንግ ጉዞው የእርስ በእርስ ተረባ
የምሽት ካምፕፋየር እንጎቻ ወግ ዳንኪራ፣
አይመገብም ሚሊዮን ጊዜ ቢዘከር ቢወራ።
ኮከብ ጽባሕ ቀ.ኃ.ሥ
የነ ሚስተር ካርማይክል ሚስተር ወድ ሚስተር ኮሺ የወድ
ዳሬነተራችን የነ አቶ አማራ ጉልላት
የአስተማሪዎችን ሚስተር ሶሚናትን ሚስተር ናጉ የዩኒት
ሊደሩ ጋሽ መሉኒታ መገንቱ
የደጡል ደዋዩ የአቶ መላቱ
የላይብረሪያው ወርቁ ከበደ የዩኒታ ታደሰ አባታዊ ምክርና ቁጣ
ምናለ ዛሬም አዲስ ሆኖ ቢመጣ፣
ኮከብ ጽባሕ ቀ.ኃ.ሥ
የወጣቱ ለጋ አእምሮ ቀራጭ አራቱ
የአዲስ ግኝት አሳዋቂ
አስተማሪ አንቁ።
በቀዩሽ የተማሩ
ኤ ቢ ሲ ዲ ቆጠሩ
ሽሌን የተራገጡ
ሌባና ፖሊስ የተጫወቱ
በሰራው ሜዳሽ የቦረቱ
በግት በደስታ የፈነደቁ
የቀድሞ ተማሪዎች በ40፣50፣60፣70፣80፣90ዎቹ ተምረው
ለከፍተኛ ቦታ የበቁ
ደሽው ተሰብስበዋል የ75ኛሽን የአልማዝ ኤዮቢልዩ በዓል
ሊያከብሩ
ቃል ገብተው በዛሬው ቀን አዲሱ ሕንፃሽን ሊያሰሩ
የመሠረት ድንጋይ ሊያኖሩ።
ደታየኛል! በመካከለኛው በሩቅ በምስራቅ በአሜሪካ
በአውሮፓው በእስያ በአውስትራሊያ በነፍዳ
በነረቢያን ደሴቶች በማዳጋስካር በአፍሪካ
በእስካንዲሲያን አገሮች እስከ ሶሜን አላስካ
የሕንጻው ግንባታ ብስራት በልጆቻሽ አማካኝነት
በኢንተርኔት መረብ ዳር እስከዳር ተሰራጭቶ
ከአጥናፍ እስከ አጥናፍ ተሰምቶ
ዝናው ናኝቶ
ደታየኛል የነ ጋሽ አስፋው ዳምጤ መሐመድ አድረስ ፀጋዬ
ድንቁ ዶ/ር ታደሰ
ሃይልዬ፣ ታምሩ፣ አንባቸው፣ አበበ አሸቱ ወርቅነህ ክፍሌ
የእነ ኢንጂነር ተስፋዬ
የመድረኩ ንጉስ የአለሙ ገብረአብ ድካም ውጤት አፍርቶ
የበአሉ ዝግጅት አጠቃላይ ኮሚቴ አባላት የሩቅ ሕልም ተሳክቶ
በልጆቻሽ መሉ የገንዘብ መዋጮ ትብብር ሕንፃው አልቆ ተወርቶ
ክፍሉ ሁሉ በአዲስ መልክ ተዘጋጅቶ
በዘመናዊ ትምህርት መሣሪያዎች በኮምፕዩተር ተሞልቶ
ደታየኛል! የወደፊት የሕንፃ ግንባታው ራዕያችን
በአግቢአብሌር ፈቃድ ግቡን ሲመታ
ሐሳባችን ተፈጽሞ ስናገኝ ታላቅ ደስታ
አርኪቱ !!!
ኮከብ ጽባሕ ቀ.ኃ.ሥ ት.ቤታችን
አለኝታችን
ዛሬም አንደትላንቱ የዕውቀት ችቦሽ ደመራ
በምድረ ግብሽ ይንገባሽ ይቀጣጠል ለዘለላለም ይብራ!!!

የኮከብ ጽባሕ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ት/ቤት የቀድሞ ተማሪዎች ማኅበር አመሠራረት

ትምህርት ቤቱ ያፈራችው የያዘው ወጣቶች የአሁኑ አዛውንት በሕይወት ያሉና የሌሉ በዘመኑ የነበረውን ትምህርት ቀስመው የጥረታቸው ውጤት የሆነውን ማህበራዊ ቦታ ይዘው ሕይወትን እንደአመጣው ተቀብለው ኖረው አሁንም እየኖሩና ወደፊትም ለመኖር እየታገሉ ይገኛሉ።

በዚህ የሕይወት ውጣ ውረድ ክፉውንም ደጉንም ያስተናገዱ ቢሆንም አሁን ላሉበት ኑሮ መነሻ የሆኑትን ዕውቀት መግባ ያለደገቻቸው ውዲ ት/ቤታቸው መሆኗን በየቦታው ስሟን እየጠሩ ሲዘክሩት መስማቱ እጅግ የሚያስቀና ምግባር ሆኗል።

ኮከብ ጽባሕ (የነገው /የማለዳ/ ኮከብ) ት/ቤት ከአመሰራረቷ ተመርቃ የተመረቁ ልጆችን እንድትከተኩት መንፈስ በላይዋ የወረደ ይመስላል።

ልጆቿ በኑሮ ውጣ ውረድ የተለያየ ቦታና የተለያየ የማህበራዊ እርከን ላይ ቢገኙም የወጣትነት ዘመን አስተዳደራቸው በዘመናት ሃይት ሳይዘነጋ በአእምሮ ጓዳ ውስጥ ሁነኛ ቦታ ላይ በከብር የተቀመጠ እመቺ ጊዜ የሚጠብቅ የፍቅር መገለጫ ናፍቆት ኖሮ በ1984 ዓ.ም ለዕለታት በአንዱ ቀን በጥቂት የቀድሞ ተማሪዎች ተነሳሽነት አሰባሳቢ ማኅበር ለመመስረት መከራው ተጀመረ።

በዘመኑ የነበሩትን ርዕሰ መምህር አቶ ሽፈራው በላይህን እነዚያ የቀድሞ ተማሪዎች በማማከር፣ አዳራሽ በማስፈቀድ የሰማው ላልሰማው የቀድሞ ተማሪ እያወያየ ለሚቀጥሉት ስብሰባዎች ይዞ እንዲመጣ እየተወሰነ የተማሪዎቹ ቁጥር ከፍተኛ ያለ መጠን ላይ ደርሶ ነበር።

መሰባሰቡ እየጠነከረ የአባላቱም ቁጥር እየጨመረ ከመጣ በኋላ ማኅበሩን ለመመሥረት ከሽግግር መንግሥቱ ፈቃድ ማግኘት አስፈላጊ መሆኑን ከሚመለከታቸው አካላት መንገሩ ለተሰባሳቢው ተገለጸ። በተሰጠውም ትዕዛዝ መሠረት ፈቃድ የሚያስገኙ አባላት ተመርጠው ተጨማሪ አባላትን ለማስባሰብና ማክፍን ለማስመዝገብ ጠቅላላ ጉባኤ በመገናኛ ብዙሃን

እንዲጠሩ ተወስኖ አቶ መሐመድ አድሪስና አቶ እርጋው አሸኔ የተባሉት የቀድሞ ተማሪዎች ከኢሳቸው ፖዘብ በመክፈል ስብሰቡ በፊደላዊ ጋዜጣ እንዲጠሩ ተደርጓል።

በስብሰባው ዕለት ለረጅም ዓመታት ሳይገናኙ ቆይተው ዓይን ሰዓይን ሲገናኙ የነበረው የመሳሰሉም የመላቀስ ትርኢት ለጉዳዩ ባዕድ የነበረውን ሁሉ የሚያባባና የሚያስገርም ነበር።

የቀድሞ ተማሪዎች የአሁኑ አዛውንት ቀድሞ የነበረውን የትምህርት አሰጣጥ፣ የክፍል ሥርዓቱን

**ኮከብ ጽባሕ (የነገው /
የማለዳ/ ኮከብ) ት/ቤት
ከአመሰራረቷ ተመርቃ
የተመረቁ ልጆችን
እንድትከተኩት መንፈስ
በላይዋ የወረደ
ይመስላል።**

ያስተማራቸውን መምህራን፣ የነበራቸውን ተሳትፎና ከመሐላቸው በትምህርት ወይም በስነ ምግባር ፈንጠር ያሉትን እያነሱ አየጣሉ ሲወያዩ የማተማሩበት ክፍል የተቀመጡበትንና የተማሩበትን ደስካ በመጻሰብና በመቀመጥ በጥብቅ ለትምህርት ቤቱ የነበራቸውን ፍቅር በሰሜት ይገልፁ ነበር።

የስብሰባው ሃይት ተጠናቅቆ የሥራ ፈቃድ ለማስገኘት ከአዲስ አበባ መስተዳድር እንዲያመዘገቡና ለሚቀጥለው ስብሰባ ውጤቱን እንዲያቀርቡ አቶ ነጋሽ ገሰስ አቶ ጌታቸውከሊልና አቶ አባይ ተፈሪ በአዲስ ተመርጠው ስራቸውን ቀጥለው ነበር።

የተመረጡት አባላት ወደ አዲስ አበባ መስተዳድር ከሄዱ በኋላ ጉዳዩን ለአገር ውስጥ ጉዳይ ሚኒስቴር እንዲያመለክቱ ተነግሯቸው ነበር። በአገር ውስጥ ጉዳይ ሚኒስቴር ብዙ

ምልልስ አድርገው ውጤቱ ተስፋ አስቀራጭ ሆኖ አጠቃላይ የማህበር ማቋቋም ሃይቱ ሊቋረጥ ግድ ሆኗል።

ለመቋረጡ ምክንያት የሆነው ሊቋቋም የሚችለው ማህበር እንድ ወጥ ሳይሆን የእርሞ፣ የእማራ፣ የጉራጌ፣ ወዘተ የቀድሞ ተማሪዎች ማህበራት ለብቻ ሲደራጁ ነው ስለተባለ ነው።

የማህበር ምስረታው ጉጉት በዚህ ቢቋረጥም በስብሰባዎቹ ዕለታትና ቦታ ንቁ ተሳትፎ ሲያደርጉ የነበሩት የቱሌክ ሙኑኬሽን ባለሥልጣን የአስተዳደር መምሪያ ሥራ እስኪያጅ የነበሩት አቶ ጌታቸው ባልታሰበ ሁኔታ በጥቂት ቀናት ሕመም በመሞታቸው አንዱ ሌላው መልዕክት በማስተላለፉ የቀድሞ ተማሪዎቹ ተሰባሳቢው ሊቀብሯቸው ችለዋል። በቀብሯቸው ወቅትም እነዚያው የቀድሞ ተማሪዎች በመወያየት ቤተሰብ የሌላቸው አቶ ጌታቸው ቀብር ላይ መገኘት እንደመልከም አጋጣሚ የመረዳሻ ዕድር ለማቋቋም ተስማምተዋል።

ይህ ዕድር የምሥራቅ ኮከብ ጽባሕ መረዳሻ አክሲዮን ማህበር በመባል ተቋቁሞ ለትምህርት ቤቱ 70ኛ ዓመት የምስረታ በዓል ከፍተኛ የሃሳብ የጉልበትን የገንዘብ አስተዋጽኦ አድርጓል።

የቀድሞ ተማሪዎች ማህበሩን ለመመስረት ሁኔታዎች ሳይመቻቹ ረዘም ያለ ጊዜ ቢቆይም በ1992 ዓ.ም ከረምት ወቅት አቶ ጸጋዬ ድንቁ የተባሉ የቀድሞ ተማሪ ለግል ጉዳይ ወደ ኮከብ ጽባሕ 2ኛ ደረጃ ት/ቤት ጎራ ብለው በግቢው ውስጥ ሲዘዋወሩና ሚዳውን ሲጎበኙ በወቅቱ የት/ቤቱ ርዕሰ ምምህር አቶ መዝገብ ከሕሳይ ጋር ተገናኝተው ምን እንደሚፈልጉ ጠይቀዋቸው ነበር። አቶ ሀጋዬ ድንቁ በት/ቤቱ በሚማሩበት ወቅት ካስ ሲጫወቱ እንደነበርና አሁን ጎል ምሰው ሲያይት ሚዳው እንዳጠረባቸው ተገንዝበው ሚዳውን እየገመገሙ እንደሆነ ገለጽላቸው።

ርዕሰ መምህሩም በየት/ቤቱን ሁኔታ በመገለጽ ችግሩን ለመቅረፍ የቀድሞ ተማሪዎችን ማሰባሰብ እንደ አበይ ሥራ የተያያዙት መሆናቸውን አብራርተውላቸው ነበር።

በቀረበው ሀሳብ አቶ ጸጋዬ በመስማማታቸው የተቻላቸውን ጥረት እንደሚያደርጉ ቃል ገብተው ተለያይተዋል።

ጊዜው እየገፋ ሲሄድ ብዙ ሥራ ባደሰራም የቀድሞ ርዕሰ መምህር አቶ መዝገብ ካሕንዳ ተነስተው አቶ ካባ ሌሊሳ ከተተኩ በኋላ ከአቶ ጸጋዬ ድንቁ ጋር በመገናኛት ሥራው እንዲቀጥል በጋራ ሲወያዩ ቆይተው አቶ ጸጋዬ ያንኑ ቃላቸውን በማደስ ለመንቀሳቀስ ሞክረዋል።

ይህንን ውጥን ከግብ ለማድረስ አቶ ጸጋዬ ድንቁ አውጥተው አውርደው ካቀዱ በኋላ በአንድ በኩል በትምህርት ቤቱ ዙሪያ የሚኖሩና በዚያው የተማሩ የቀድሞ ተማሪዎች የቀበናና የአካባቢው አብሮ አደጎች ማክበር በሚል የተሰባሰቡ ግለሰቦችን ሲያወያዩና ሲያስተባብሩ በሌላ ወገን ቀድሞ በ1984 ዓ.ም የቀድሞ ተማሪዎች ለማሰባሰብና በማኅበሩ ለማድራጀት ጥረት ተደርጎ ከላይ በተገለፀው ሁኔታ መሰባሰብ ሳይሳካ ሲቀር የተወሰኑ የቀድሞ ተማሪዎች በመረዳጃ ማኅበር መልክ መቋቋማቸውን የሰሙት አቶ ጸጋዬ ከአባላቱ አንዱ ከነበሩት ከአቶ አርጋው አሸኔ ጋር ተገናኝተውና ተመሳሳይ የሚቀጥለው የመረዳጃና የአካባቢ ማኅበሩ ስብሰባ በአቶ አርጋው አሸኔ ቤት እንደሚሆንና አቶ ጸጋዬ በዚያን ዕለት ተገኝተው ለአባላቱ ገለጻ እንዲያደርጉ ተስማምተው ተለያይተው ነበር።

በተባለው ዕለት አቶ ጸጋዬ ቤት ተገኝተው ለማኅበሩ አባላት ገለጻና ማብራሪያ ከሰጡ በኋላ በሁሉም አባላት ተቀባይነት ስለተገኘ ከቀበና አብሮ አደጎች ማኅበር ጋር ሆነው ጉዳዩን እንዲያስፈጽሙ 1ኛ. አቶ አርጋው አሸኔ 2ኛ. አቶ መሐመድ ኢድሪስ 3ኛ. አቶ ብሩክ መኮንን ሲወክሉ ከቀበናና አካባቢው አብሮ አደጎች ማህበር 1ኛ. አቶ አሸኔ ጥሩነህ 2ኛ. ማስተር ኃ/ሚካኤል በተለ 3ኛ. አቶ ጸጋዬ ድንቁ ሆነው መንቀሳቀስ ጀምረው ነበር።

በመቀጠልም በቅርብ የሚታወቁ የቀድሞ ተማሪዎችን በማሰባሰብ ውይይቶችና ተግባራዊ እንቅስቃሴዎች በተደጋጋሚ የተካሄዱ ሲሆን ክፍተኛ ጥረት ተደርጎ ከትምህርት ቤቱ አስተዳደር ጋር በቅርብ በመገናኘት የት/ቤቱን የምስረታ በዓል 70ኛ ዓመት መታለቢያ ጥቅምት 25 ቀን 1994 ዓ.ም ለማክበር ተችሏል።

በበዓሉ ዕለት በትምህርት ቤቱ ቅጥር ግቢ ተገኝተው የነበሩት የቀድሞ

ተማሪዎች በአሁኑ ጊዜ ባለስልጣናችና አዛውንት በመሆናቸው ዕድሜ በተለያየ የሥራ መስክና የኑሮ ደረጃ የሚገኙ ወጣት የሆኑት ሁሉ በሕይወታቸው አንድ ታላቅ ትዝታ ቀስቃሽ የታሪክ ዕለት ላይ መገኘታቸውን በተለያየ የናፍቆትና ወደኋላ የሚመለስ ሰመመን ውስጥ መግባታቸውን በተለያየ መንገዶች ሲገለጹ ውለዋል።

ሁሉም በአንድነት በአሁኑ ጊዜ የተዘነጉ መዝሙሮችን በሕብረት ሲያዘሙ መስማቱ እንኳን በውስጡ ላለፈ በአሁኑ ጊዜ የሚገኝኙ ወጣቶችን እንኳ መንፈስ የሚኮረከር ትርኢት ነበር። በተለይም የኢትዮጵያ ስንደቅ ዓላማ በጥሩንባ እየታዘዘ ወደ ላይ ሲወጣ ቀድሞ የነበረው የሰንደቅ ዓላማው መዝሙር በቀድሞ ተማሪዎቹ ሲዜም የሚያነጥና ዕንባም ያቀረሩ እንደነበሩ ላስተዋለ ለገለጸ የሚያስቸግር ልዩ ትርኢትና ታሪክ ነበር።

ሁሉም በአንድነት በአሁኑ ጊዜ የተዘነጉ መዝሙሮችን በሕብረት ሲያዘሙ መስማቱ እንኳ በውስጡ ላለፈ በአሁኑ ጊዜ የሚገኝኙ ወጣቶችን እንኳ መንፈስ የሚኮረከር ትርኢት ነበር።

በዕለቱ የተገኙት ለማሰባሰብ ጥረት ያደረጉትን ሲያመለክትና በርቱ በማለት ሲያወድሱ የመዋላቸውን ያህል ዕድሉ ያልገጠማቸውና ያልሰሙት ለምተውም ለመምጣት ያልቻሉት ግማሹ ሲቆጭ ሌላው አልተጠራሁም በማለት ሲያማርርና ሲያዝን በማኅበር የመሳባሰቡ ጥረት መቀጠል እንዳለበት አመለካከት ነበር።

ለማህበሩ መመስረት ተቆርቋሪና በሙሉ ጋይል ለመስራት የተዘጋጁ ግለሰቦች በትምህርት ቤቱ በመገኘት ክርዕስ መምህሩ አቶ ካባ ሌሊሳ እና የትምህርት ቤቱ መምህራን ጋር ተደጋጋሚ ስብሰባ እያደረጉ በአንድ በኩል የቀድሞ ተማሪዎች ማኅበርን ለማስመዝገብና ሕጋዊ ለማድረግ በሌላ በኩል የትምህርት ቤቱን 71ኛ ዓመት በጋራ ለማዘጋጀት ርቀት ሲደርጉ ቆይተዋል።

የትምህርት ቤቱን ዓመታዊ በዓል ለማክበር ዋነኛው ተጠሪ ትምህርት ቤት መሆን ሲገባው ገና አውቀት ያላገኘ ማኅበር ሲያዘጋጅ አይቻልም በማለት የት/ቤቱ መምህርን ቅሬታ ስላቀረቡ አደራጅ ኮሚቴው እንደ

አንድ አጋዥ ንዑስ ኮሚቴ ለመስራት ፈቃደኝነቱን ገልጾ ማኅበሩን ማድራጀት ሥራ ላይ ትኩረት አደረገ። ዓመታዊ በዓሉም ባለቤት በማጣት የ71ኛውም ሆነ የ72ኛ ዓመት በዓሉ ሳይከበር አልፏል።

የቀድሞው ተማሪዎች ማኅበሩን ለማድራጀትና ሕጋዊ ፈቃድ ለማስገኘት የተለያዩ የቀድሞ ተማሪ የሆኑ ግለሰቦች መጣ ቀረት እያሉ የቀዘቀዘ እንቅስቃሴ በደረግም የተገኙት አባላት መተዳደሪያ ደንቡን በማርቀቅ በአቶ ኢሣያስ ኃ/ማርያም አማካይነት ለማስመዝገብ ጥረት ተደርጎ ነበር።

አቶ ኢሣያስ ኃ/ማርያም በአዲስ አበባ መስተዳደር ለማስመዝገብ መተዳደሪያ ደንቡን አስገብቻለሁ ብለው የገባበትን ቢሮ ሳያሳውቁ ወደ አሜሪካ በመሄዳቸው አቶ አርጋው አሸኔና አቶ ብሩክ መኮንን በመመላለስ ብዙ ደክመው ውጤት ሳያገኙ ጉዳዩ ሊዘገይ ችሎ ነበር።

በመጨረሻም አቶ ጸጋዬ ድንቁ ጉዳዩን በመያዝ ደክመኝ ሰለቸኝ ሳይሉ በራሳቸው ወጪ ደንቡን ሲያፅፉና ሲያርሙ በፍትሕ ሚኒስቴር የሚጠየቁና የሚሟሉ የሚመሰሉትን ጥቃቅን እርማቶች ሁሉ እያቀረቡ እንደገና እየተመለሱ ተስተካክለዋል ተብሎ ሲቀር ብዙ ውጣ ውረድና እልህ አስጨራሽ ጥረት ሲያደርጉ ቆይተው በመጨረሻ ጥቅምት 11 ቀን 1996 ዓ.ም ቁጥር 1228 ጥላን መሠረት ሥራውን እንዲያከናውን የተመዘገበበትንና የተፈቀደበትን የምስክር ወረቀት ሊያስገኙ ችለዋል።

አቶ ጸጋዬ ድንቁ ለማስመዝገቡ ተጠቃሽ ይሁን እንጂ ሁሉም መስራች ኮሚቴ አባላት በተለይም አቶ መሐመድ ኢድሪስ ስትራቴጂክ ጥላንን በማርቀቅና ለመስክ ሥራ ወጥው እዚያው መስክ ላይ እንቅልፍ በማጣት እዘጋጅተውና አትመው በማቅረብ ያደረጉት አስተዋጽኦ አደዘነጋም።

ይህንን የቀድሞ ተማሪዎች ማኅበር አውን ለማድረግ የሥራና የዕረፍት ጊዜያቸውን መስዋዕት አድርገው የተሳፉት ሰዎች፡-

- 1ኛ. አቶ መሐመድ አድሪስ
- 2ኛ. አቶ አርጋው አሸኔ
- 3ኛ. አቶ አሸቱ ጥሩነህ
- 4ኛ. አቶ ብሩክ መኮንን
- 5ኛ. ማስተር ጋ/ሚካኤል በቀለ
- 6ኛ. አቶ ጸጋዬ ድንቁ ሲሆኑ

ምሥረታው እውን አንዲሆን ከሚታወቅ
ያልተለዩ

- 1ኛ. አቶ አስፋው ዳምጤ
- 2ኛ. ዶ/ር ፈቃደ ገዳሙ
- 3ኛ. ዶ/ር ታደሰ ዓለሙ
- 4ኛ. አቶ ታምሩ አምባቸው
- 5ኛ. ወ/ሮ ብርቅነሽ ጌታቸው
- 6ኛ. አቶ አረጋይ ጌታቸው
- 7ኛ. አቶ ጌታሁን በጋሻው
- 8ኛ. አቶ መሐመድ አድሪስ

9ኛ. አቶ ጸጋዬ ድንቁ የመጀመሪያው
ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባላት ሆነዋል።

የገንዘብና ቁሳቁስ ድጋፍ ያደረጉ የመክበሩ
አባላት

- 1ኛ. አቶ አማረ ጉልላት፡- አጅግ ከፍተኛ
ገንዘብና የሞራል ድጋፍ ያደረጉ
- 2ኛ. አቶ አበበ ባልቻ
- 3ኛ. ዶ/ር ታደሰ ዓለሙ
- 4ኛ. ዶ/ር ፈቃድ ገዳሙ
- 5ኛ. ዶ/ር ብርቅነሽ ድንቁ ■
- 6ኛ. አቶ ጸጋዬ ድንቁ

ማሳረጊያ

ከእውነት የበለጠ ቦጋ

ከነፍስ ከሥጋ የተቆራኘ

የሰውነት ዜጋ

የሰው ባይ ነኝ

አሁንም እሳለሁ ደግሜ

ምን ቢከፋ ምራቱ ምን ቢፀና ሕመሜ ።

ይሁን

እኛም ጦመ አዳሪ ።

(እንዘክርሃለን በዋጊት በማታ

ደግሞ አንተም እኛን

አንዳንተው ልጅ ሙቶን

አንድ አስከንሆን ።)

በል ቻው

ሐምሌ 1988 ዓ.ም

ትዝታ . . .

ከ ገጽ 14 የሆነ

ልጆቻችን ጥሪዋን ለሙ ። እንደእኔው
ጉስቁልናዋና ከአቻዎቿ አንሳ መታየቷ
ከነከናቸው ። ከመቅደስትም የነበረት
ከንዳቸውን አስተባብረው መንግስት
ይዞታዋን ለማሻሻል ከሚያስረው ሁለት
ባለአራት ፎት ህግ መጠናቀቅ ጋር
ግቢዋን ለማስዋብ ጥረታቸውን
ተያያዘውታል ። ፍሬዋን በልተው ለቁም
ነገር የደረሱ የት/ቤታቸው ትዝታ
የሚያታየላቸው ልጆቿ ዛሬ ከመንግስትና
ከነበረተሰቡ ጋር በመነጋገር ለዕድገቷ
በመጣር ት/ቤታቸው የመሰናዶ
ትምህርትን እንድታካሂድ ለመጠየቅ
ሁኔታዎች እየተመቻቹ ይገኛሉ ።

ት/ቤታችን ዕድገቷ ጨምሮና
ተዋዳዳሪ ሆኖ የመሰናዶ ትምህርት
ማካሄዷ አምነታዊ ምላሽ አግኝቶ በ-----
ቀን የሚከበረውን

የ75ኛውን የትምህርት ቤቷን ምስረታ
በዓል ለማክበር እንኳን በሰላም አደረሰን
እያልኩ ትምህርት ቤቱን እንደሰፊ
ረከቦት ፍሬዋን ለመቅሰም የሚመጡ
አዲስ ትውልዶችን እንደተደረደሩ
ወርቃማ ስኒዎች እየመሰልኳቸው
የሚሊንዮሙ አርማ የሆነውን ቡናችንን
ዕውቀት ሆኖ እየተቀዳ በ1976 ዓ.ም ወደ
ትምህርት ቤቱ መምህር ሆኜ ስመጣ
አባል ጀባ ብዬ በአሳለፍነው ሃይትም
ቸናውን ጠጥተን እነሆ አሁን ደግሞ
በእርጅናዬ በረከውን ጥጃለሁ ።

የሰላምና የፍቅር የሥራ ዘመኔን
ጨርሼ ት/ቤቱም ባሳደገቻቸው ልጆቿ
በትብረተሰቡ እንዲሁም በመንግስት
በሚደረግለት ጥረትና ድጋፍ መልካ
ተለውጦና ዕድገቷ ተሳክቶ እኔም
ከድሚያዬን እከትሜ ተመራርቀን
ለመለያየት ያብቃን ። አሜን። ■

አንዲቱን ቀዘባ

ከዮሐንስ አድማሱ

እንደ ሐምሌ ወራት ፊቷ ጭፍና ለብሰ፤
እንደ መክር ድርቆሽ ልብሷ
ተልከስከሰ፤
አየጊት ለየጊት አንዲቱን ቀዘባ፤
ዘንጠፍ ዘና ብላ እንደ መስክ አበዛ ።
ፊቷ ጭፍና ቢለብስ፤
ልብሷ ቢልከስከሰ፤
ግና ሥግው * ሆኖ ውበት ተደብቆ፤
ታየኝ ተገለጠ ድንገት አሸባርቆ ።
ልብሷ የባላገር እየሯገጠር፤
ከለንታዊ ውበት ይዛ የምትኖር፤
አየጊት ከመስኩ ወደገተር ሂጄ
ተፈጥሮን ስራልግ ተፈጥሮን ወድጀ ።
ነባይ አባይ * ማለት በተፈጥሮ ቤት
አንዲቱ ቀዘባ አክልል የውበት
ያልተዳደራቸው በሰው ሀራሽ ፈሊጥ
ከንቱ ፈንደለላ *
አየጊት ለየጊት የጠረጴዛ ለድቅ
የጠረጴዛ አፍላ ።

ነሐሴ 1954 ዓ.ም

እሱ ነው እሱ

ከደበበ ሰይፉ

እሱ ነው እሱ
ዐይን ባይኖረው
ለምን መንገድ ኖረ እሚለው
እሱ ነው
--እሱ
ከቀናቱ
ፀሐይቱን የሰረቀ።
በመንገዱ

1966 ዓ.ም

የሕይወት እጅ

ማዳቋ የሚያባርር ነበር ሆኜ
ጨረቃን የሚሳድድ ሕፃን ሆኜ
ልብረር ስል
ልብንን ፤ ከጥላዬ ፈጥቼ ፤ መሰለኝ
ያንተ አይደለችም አለኝ ።
ግግ ሲተናቸኝ እየኮረከረኝ
ሲያስገልፍኝ እየቀነጠኝ ።

1963 ዓ.ም

የቀድሞ ት/ቤቱ ኮከበ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሥ
ለዛሬ ሕይወቴ የጣለችልኝ መሠረት አለ
ይላሉ?

የሚሉ ከሆነ እርስዎስ ውለታ ለመመለስ
ከልብዎ ተነሣሥተዋል?
ተሰባስበን አብረን እናንሳታ!

የኮከበ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሥ የቀድሞ
ተማሪዎች ማህበር የተነሣበትን ትልቅ
ዓላማ ግቡን እንዲመታ የቀድሞ
ተማሪዎች የሆንን ሁሉ በአባልነት
ተሰባስበን በጉልበት፣ በሙያ በዐይነትና
በገንዘብ ድጋፍ የቀድሞ ት/ቤታችንን
ኮከበ ጽባሕ ቀ/ኃ/ሥን ወደ ላይ ማንሳት
አለብን

